

Riaona

**Te Tembora:
E Tataninga Te Uea
Bwa E Na Kakabwaiako
N Te Tembora, iteraniba. 12, 18, 20**

Te Botoniango Ibukin te Miutuo, iteraniba. 24, 50

Mwaakan te Kauntira n te
Karikuram ae Boou, iteraniba. 28

Bukin tera Katein te Utu A
Tau ni Kamanoaki, iteraniba. 32

TEUANA MAI IBUAKON ANA
BWAINTANGIRA AE
MOAN TE KORAKORA
TE ATUA NAKOIRA BON TE
KIMWAREIREI NI
KATAIA RIKI, IBUKIN
AKEAN TE KABWAKA AE
NA KAINNANOA KATIAANA.

BERETITENTI THOMAS S. MONSON

Rongorongo Man te Moan Beretitentii, iteraniba 4.

7

TAIAN RONGORONGO

- 4 Te Rongorongo man te Moan Beretitentii: Te Bwaintangira n te Rairannano**

Iroun Beretitenti Thomas S. Monson

- 7 Rongorongo ni Kakawari n Reirei: Rereitaki ma Neienne n Tainako, n Taabo nako, n Aaro nako**

Ni kanoan te rongorongo ni katoa namwakaina, te ririki aei e katuruaki reirein te kakawari are e na buokiko ni kanakoraoa te tararua nakoia taari aine inanon te tangira.

I AON TINANIKUNA

Tamnein otan karawa n te Paris France
Tembora iroun Christina Smith.

TE RONGORONGO AE ONOTI N TE BEEBA NI KAONGORA

- 8 Taraia ao Ko na Maiu**

Iroun Unimwaane W. Mark Bassett
Naron baeteren au kaa, tam-neira a teimatoa ni kainnanoa kakorakorakina bwa ti aonga ni kona n okiri mweengara i karawa.

- 12 E Anganiira te Tembora te Taratara ao te Ota Ae Korakora Riki**

Iroun Jean B. Bingham
Kakaea bwa e kanga kakawaran te tembora ni kona ni buokiko ni karekea te rau ao te nomoori ae akea tokina.

- 20 Te Kakabwaia n te Berita man Kakawaran te Tembora**

Iroun Cheri Evans
Ibukina bwa iai natira aika uarereke, ti na riai ni kakau iango ni kakoroan bukin ara kantaninga—ma a uaana anganano n reken kakabwaia.

- 24 Ngkoe, Kairake, ao te Botoniango n te Miutuo**

Iroun Jessica Griffith

Tuo iango n ibuobuoki aikai ibukiia kaaro ao taan kairiiri bwa a na kanga ni kamanena te botoniango n te miutuo ibukin 2018 n am angareirei ao am waaki ni kakukurei.

- 28 Te Tekateka ni Boowi**

Iroun Michael Magleby

Ti na kanga ni karekei mwakan taian kauntira ngkai ti waaki ni kammwakuri inanon ara bootaki n reirei n Tabati n te Nakoanibonga ae te Merekititereka ao te Bootaki n Aine.

- 32 Kakawakin te Utu ae Akea Tokina**

Iroun Unimwaane M. Russell Ballard

Ngkana ti ota n aron kakawakin katei n te mare nakon ana babaire te Tama are i Karawa, ti karekei boutoka ni kabane.

TAABO NI MWAKURI

- 18 Katangitang: Nakomai nakon te Tembora**

Iroun Jan Pinborough ao Michael F. Moody

- 38 Bannan te Onimaki: Amanda Jiri**

- 40 Bwanaaia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira**

- 80 Ni Karokoa Ti A Manga Kaitiboaki: Te Kantaninga n te Karikibwai**

Iroun Beretitenti N. Eldon Tanner

44

44 Moantai n Okira te Mweenga Nakon are e Baireaki

Iroun Destiny Yarbro

I kataia ni kakaa nanon waaki aika I kakaraoi ni katoa bong imwiin moantaiiu ni kiitana te tabo ni mitinare—ma imwiina I nooria bwa iai riki kawai tabeua ake I kona n reitinako ni beku iai!

48 E na kanga te Intitute ni Buokiko n Reiakina te Euangkerio

Iroun Po Nien (Felipe) Chou

Teniua anga ni kamatebwai aika a boou iaon kabongandaan tarena, tienoo, ao titiraki aika a nako man te nano ake a kauaaea riki kamatebwai te euangkerio.

50 Botoniango Ibukin te Miutuo 2018: Doctrine ao Covenants 19:23

Irouia Beretitentii ni Kabuta ibukiia Ataeinimwaane ao Ataeinnaine

52 Boutita: Te Rau Iroun Kristo

53 Reirei iaon te Reirei: Doctrine ao Covenants 19:23

54 Te Anene ibukin te Botoniango n te Miutuo 2018: Te Rau Iroun Kristo

Iroun Nik Day

56 Kamatebwai ana Taeka te Tia Kamaiu

Iroun Beretitenti Russell M. Nelson
Imwiin kamatebwaiian koroboki aika a tabu ni kabane n rongorongo Kristo, ko kona ni mimii n rikiraken am koaua.

60 Butibooro, Tabati, ao Kabwaka n te Maiu n Tamnei

Iroun Charlotte Larcabal

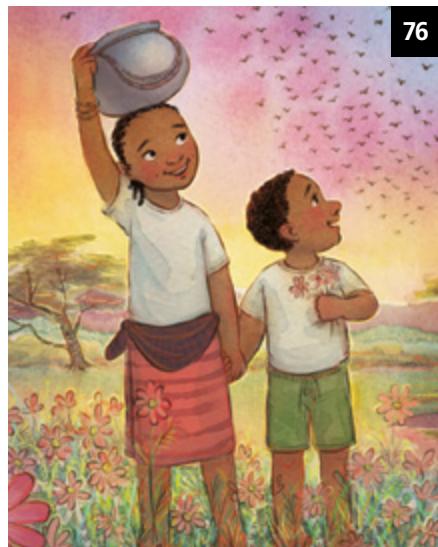
Ngkana e aki takakaro Will n te Tabati e na bua nnena n te tiim?

63 Kaain Rarikiu ae Kamimi

Iroun Samantha Best

Ai tinau ao ai tamau a kataia ni kakamaakai bwa N na aki taetae ma kaain rarikiu—ma teuanne e na bae n tia ni katana maiu.

64 Ara Tabo

76

66 Kaota Am Taura: Tibwaakin Tinaeki ao Moangare

68 Te Kaeka ibukin Lucia

Iroun Murlene Watkins
Lucia e nanououa n te bwai are e reireinna ana tia reirei, ma e ataia bwa antai ae e kona ni buokia ni kaotaa.

70 Kaurai Ami Taura

Iroun Beretitenti Thomas S. Monson
Ko na kanga n riki bwa te ota nakoia tabeman rinanon am banna ni katooto?

72 Lucas ao te Tia Iowawa

Iroun Eric B. Murdock
Lucas e ribaa te iowawa nakoina, ma e karaaoa te bwai ae eti?

74 Moronaai ao te Mwakaeneke

Iroun Unimwaane Claudio R. M. Costa
Ngke e mate ara kaa, natiu te mwaane ae Moronaai e tataro bwa e na iai te aomata ae e na roko ae rabakau bwa e na buokiira.

75 I Kona ni Wareki Koroboki aika a Tabu: Ana Babaire te Atua Ibukiu

76 Karakinan Iesu: Te Karikibwai

Iroun Kim Webb Reid

79 Te Iteraniba ae e na Karanaki: Ngai Mwakoron te Aonaaba ae Tamaroa

TIANUARE 2018 UAORIUM 21 NAMBWA 1

RIAONA 14747 859

Ana Maekatiin ibukin te Aonaaba Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira ae koreaki n te taetae ni Kiribati

Te Moan Beritetitentii: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman:

Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund

Eteta: Hugo E. Martinez

Tia Ibuobuoki n Eteta: Randall K. Bennett, Carol F. McConkie

Taan Ibuobuoki: Brian K. Ashton, Bonnie H. Cordon, LeGrand R. Curtis Jr., Edward Dube, Sharon Eubank, Donald L. Hallstrom, Douglas D. Holmes, Erich W. Kopischke

Manatia n Tarekita: Richard I. Heaton

Tarekita n Ware: Allan R. Lovborg

Manatia ni Bitiniti: Garff Cannon

Manatia n Eteta: Adam C. Olson

Kauoman ni Manatia n Eteta: Ryan Carr

Kauoman n Tia Ibuobuoki ni Boreeti: Cremilda Amaral Koroboki ao te **Tiim n Tiribure:** Maryssa Dennis, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jon Ryan Jensen, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekirik, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Anne Selu, Marissa Widdison

Manatia n Tarekita ni Korobanna: J. Scott Knudsen

Tarekita ni Korobanna: Todd R. Peterson

Tiim ni Korobanna: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandy Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Emily Cheiko Remington, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Intellectual Property Coordinator: Colette Nebeker Aune

Manatia ni Karaobwai: Jane Ann Peters

Tiim ni Karaobwai: Ira Glen Adair, Julie Burdett, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Derek Richardson

Imwaain te Marooro: Joshua Dennis, Ammon Harris

Tarekita ni Boreeti: Steven T. Lewis

Tarekita n Tibwatibwa: Troy K. Vellinga

Ibukin kabwakamwane ao boon taina Maekatiin i tinanikun Amerika ao Kanata, taraa te kabanea ni iteraniba n ana tabo te rongorongo ke kawara ana tabo n tibwatibwa am Eketaria i aon abam. Ma tiaki ti ngai a ibukin titiraki ni kaeti ma Boon te Maekatiin i aon Kiribati, kawara, tareboon ke koroboki nakon Biromina Toromon tareboon (Tarawa) (686) 720-21578, Atureeti: P.O. Box 278 Bikenibeup, Tarawa, Kiribati. Te mwane ae e na kabawakaaki ibukin boon te maekatiin bon 50 te tanti n (teuana te kaobi).

Kanakoi bwaii aika a na boretiaki ao titiraki nakon aonrain n te [liahona.lds.org](#); ni meerinna nakon te *Liahona*, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; ke i-meeriin nakon: liahona@ldschurch.org.

Te *Riaona* (nanon te taeka aei n ana Boki Moonon te "kambwati" ke te "tia kaota te kawai") e boretiaki te Maeketiin n te Aonaaba n te taetae n Aitian, Aitirantika, Angkare, Armenia, Arobania, Baorokaeria, Bitti, Birran, Bislama, Booran, Botukare, Burant, Engiran, Etitonia, Greek, Intonitia, Itare, Kamboria, Kiribati, Korea, Korotian, Kuebuanu, Malagasy, Mataria, Mongolian, Naetaraen, Noueeli, Rativia, Rituana, Roumania, Rutia, Swahili, Taai, Taiti, Takaroko, Tamo, Tenimwake, Tiabaa, Tiaina, Tiaman, Tibbeen, Tieko, Tirowenia (Slovenia), Tiweten, Tonga, UKurenia, Urdu, ao Vietemaem. (A kakaokoro tain tain taetae nako.)

© 2018 man Intellectual Reserve Inc., A kawakanika inaomata ni Kabane Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. E boretiaki n te U.S.A.

Te Kariaia ibukin anaan te Rongorongo: Man ae kamatakai ikai, bwa anne e kaewei bwaii man te *Riaona* ibukin kabonganana irouna, ma man aki karekernwane iai (ni iktaki ma wewete n te Eketaria). Te karaiakaki e kona n anaki. Tamie ibukin Bwaii n reirei aki kona ni kabiaki ngkana iai totoko aika kaotaki ni banna ni korotamnei. Titiraki ibukin te karaiia a ria n kanakoi nakon te Intellectual Office, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; email: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

January 2018 Vol. 21 No. 1 (USPS 311-480) *liahona* Kiribati, (ISSN 1096-5130), is published four times a year (January, April, July, and October) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Post Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

A MWAITI RIKI I AONRAIN

Wareki karaki ao kanakoa oin am karaki nakon liahona.lds.org.

Kakaai rongorongo
aika kakaongora, ao n
tauraoi n tibwaaki (n Ingiriti,
Portuguese, ao n Spanish) n te
facebook.com/liahona.magazine.

Kanakoa am iango nakon
liahona@ldschurch.org.

TAMME IRION/GETTY IMAGES

Kabwakamwane n te
store.lds.org.

Ke nakon te tienta n
tibwatibwa, titirakinia
taan kairiiri n te uoote, ke
tarebonia 1-800-537-5971
(U.S. ao Canada).

ATUUN RONGORONGO N TE BEEBA NI KAONGORA AEI

Nambwa a tei ibukin te moan iteraniba n te beeba ni kaongora.

Akoi, 72

**Ana boobotaki te
Ekaretia, 28**

Ataeinnaine, 38, 41, 65

Babaire ni kamaiu, 32

Bongin te Tabati, 60

**Boto ni lango ibukin te
Miutuo, 24, 50, 52, 53,
54, 61**

Bwaai n Reitaki, 65

**Iesu Kristo, 24, 56, 66,
68, 75**

inaomatan te Aro, 32

Kakaitau, 8, 20

**Kamatebwai booki
aika a tabu, 8, 24, 48,
56, 68, 70**

Karikibwai, 76, 79, 80

Kauntira, 28

Koaua, 48, 56, 63, 70, 74

**Mwakuri n Ibuobuoki, 7,
20, 44, 66**

Nanorinano, 24

Ongotaeka, 8, 60

Rairannano, 4, 38, 72

**Raoi, 12, 24, 41, 50, 52,
53, 54**

Taiian Tembora, 12, 18, 20

**Tataro, 8, 40, 42, 43, 68,
70, 74**

Te Intitute, 48

Te kakawari n reirei, 7

Te Katooto, 65, 70, 72

**Te Mwakuri ni Mitinare,
12, 40, 44, 63, 64**

Te Reirei, 44, 48

Te Tangira, 7, 32, 40, 63

**Te Taratara ae
AkeaTokina, 12**

Te Utu, 20, 32

Wewete, 41

Iroun Beretitenti
Thomas S. Monson

TE BWAITANGIRA N TE RAIRANNANO

“Tabera bwa ti na teirake man kabwakara nakon mweengaraoira, man mamaarara ni karekea kamoamoakira,” Beretitenti Thomas S. Monson e taekinna n ana reirei. “Tabera bwa ti na karekea te kabanea n tamaroa ibukira. Teuana ana bwaintangira te Atua ae moan te korakora nakoira bon te kukurei ni kataia riki, bwa akea te kabwaka ae te kabane.”¹

Ti aki toki ni kairekereka te moan waaki n te ririki ae boou ma te kouru. Ti kataia ni katamaroa, ni bitia, ao ni manga kataia riki. Tao te kawai ae te kabanea ni kakawaki bwa ti kona n manga kataia riki man mwanokaa are e aranna Beretitenti Monson “te bwaintangira n te rairannano.”²

Ni mwakoron ana reirei are imwiina ngke e riki bwa te Beretitenti n te Ekaretia, Beretitenti Monson e reireiniiia bwa ti “na karaoia nakon ana kamaiu n raraan Kristo bwa ti aonga ni kona ni karekea kabwaraakin ara bure, ao a na kona ni kaitiakaki nanora.”³

Te Kakai ni Kabwaraan Bure

“Ti a tia ni bane ni karaoi rinerine aika a kairua. Ngkana ti tuai kaeti rinerine akanne, I kakoaua nakoim bwa iai aron karoana. Te waaki anne bon te rairannano. I bubuti ngkami bwa kam na kaeti ami kaairua. E mate ara Tia Kamaiu bwa e katauraoa nakoim ao nakoio te bwaintangira ni kakabwaia anne. E ngae ngke e aki bebete te kawai, te berita e bon koaua: ‘Ngkana tao ai aroni kunnikai aika uraura ami bure, ao a na riki ni mainaina n ai aron te tino’ [Itaia 1:18]. ‘Ao ngai, te Uea I aki manga uringi’ [D&C 58:42]. Tai karekea n te kaangaanga maium ae akea tokina.

Ngkana koa tia ni bure, waekoa karoa te kawai n oki, waekoa naba karekea te rau ao te kimwareirei are e reke man te kakai ni kakabwara Bure.”⁴

Oki nakon te Kawai

E ngae ngke e rangi ni bongana bwa ti na rinerine ma te wanawana, a na iai taai ngkana ti karoa te rinerine n nanobaba. Bwaintangira n te rairanano, are katauraoaki iroun ara Tia Kamaiu, e na karokoira ni kaeten ara kooti, n te aro bwa ti aonga n oki nakon te kawai are e na kairiira nakon te mimitong are te tiretio are ti ukokoria.”⁵

Te Kawai n Oki

“Ngkana iai ibuakomi ae kariaia te bure inanon maiuna, I kakoaua bwa iai te kawai n oki. Te waaki anne bon te rairannano. E ngae ngke e matoatoa te kawai, e boboto iaon kamaian tamneim. Baikara aika a na tau riki ibukin am konabwai? I bubuti ngkami ni baireia raoi ikai ao ngkai n tou mwanekan te rairannano ae bwanin. Moantaim ni karaoia, moantaim naba ni kona n rinanon te rau ma te nikoraoi ao te kakoaua are e taekinaki iroun Itaia [taraa Itaia 1:18].”⁶

Aomata A Kona ni Bitaki

“Ti riai n iangoia n ara iango bwa aomata a kona ni bitaki. A kona ni katukui anuaia aika bubuaka. A kona n rairi nanoia man aia bure. A kona n tau ni karekea te nakoanibonga. Ao a kona ni beku ibukin te Uea ma te nanomwaaka.”⁷

REIREI MAN TE RONGORONGO AEI

Ngaira ni kabane ti aki kororaoi—ti man rinanon te bwaintangira n te rairannano ae e anga Iesu Kristo ti a kona ni kaitiakaki man ara bure ao ni katamaroai maiura. Iangoia ni maroroakinna ma naake ko reireinia bwa ti kanga “ni kaeti kawaira” rinanon te rairannano. A kanga n namakinna ae a kaan riki nakon Tamara arei Karawa ao Iesu Kristo rinanon bitaki aika a tamaroa inanon maiuia? Ko kona ni kaoia naake ko reireinia bwa a na korea te bitaki nakoia n te maiu n tamnei ibukin te ririki ae boou ao ni kona n riki bwa rao, buu, ke kaain te utu ibukin rikirakeia.

Ni Manga Itiaki Riki

“Ngkana iai te bwai ae e kabwaka ni maium, e na kauka kawai n otinako. Katoki bwaai aika aki raoiroi. Marooro ma am bitiobi. Tera nako te kaangaanga, e kona ni katamaroaki rinanon te rairannano ae karaoaki raoi. Ko kona ni manga kaitiakaki.”⁸

Ana Mwakuri ae Kakaawaki te Tia Kamaiu

“E bon kakaawaki n te babaire ni [kamaiu] ara tia kamaiu, Iesu Kristo. N akean ana anganano ni kamaiu, ni kabane aomata a na bane ni bua n tamneia. E bon aki tau, e ngae n anne, tii Kakoaua ma Ana mition. Ti riai ni mwakuri ao n reirei, ni kakae ao n tataro, n raira nanora ao ni kekeiaki. Ti riai n ataa ana tua te Atua ao ni maiuakin. Ti riai ni karekei Ana ote-nanti ni kamaiu. Ti man karaoa aei ti na kona iai ni karekea te kukurei ni koaua, ae akea tokina.”⁹ ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. “The Will Within,” *Ensign*, Meei 1987, 68.
2. “Taian Rinerine,” *Riaona*, Meei 2016, 86.
3. Motiae 4:2.
4. “The Three Rs of Choice,” *Liahona*, Nobembwa 2010, 69.
5. “Choices,” 86.
6. “Kawakin Tuua,” *Riaona*, Nobembwa 2015, 85.
7. “See Others as They May Become,” *Riaona*, Nobembwa 2012, 68.
8. “Priesthood Power,” *Liahona*, Meei 2011, 67.
9. Beretitenti Thomas S. Monson, “Te Kawai ae Kororaoi nakon te Kukurei,” *Riaona*, Nobembwa 2016, 80–81.

Taraa naba "Eight Myths about Repentance" n te lds.org/go/1186.

Bairea te Rairannano

*Ngkai kouru ibukin te ririki
ae boou a kona ni buo-
kiira n rikirake, te kawai
ae tamara ni bitaki bon
rinanon te rairannano.*

Ekamataata Beretitenti Monson bwa "tabera ti na eutiraarake man te katei ae aki raoiroi nakon karoan ae tamara, man te nakobuaka nakon te tokanikai. Ara mwakuri bwa ti na karikiira bwa kabanea n tamara ngaira." A mwaiti aomata aika katurui aia iango iaon Tianuare ni karoai kouru ao n iangoi kawai aika a kona ni katamaroai, ni moangare riki, amwarake n amwarake aika kamarurung, n reiakina te rabakau ae boou. Ngkai a kona kouru aikai ni buokiko

ni kanakoraoa maium, te kabanea ni kawai ae tamara ni bitaki bon rinanon te rairannano.

E ngae ngke e kaangaanga te rairannano, bon te bwaintangira! Ngkai ti onimakina lesu Kristo n rairi nanora man ara bure, ti kona n rikirake ao ni waaki nako. E taku Beretitenti Monson, "E bon kakaawaki ana babaire [kamaiu] ara Tia Kamaiu, lesu Kristo. N akean Ana angakarea ni kamaiu, ni kabane aomata a na bane ni bua n tamneia." Rinanon te rairannano, ko kona ni

kaitiakaki man am bure ao n rikirake n riki n Ai arona.

Ianoga te bwai are e tuuka rikim n ai aron te Tia Kamaiu. Am taeka aika kamaraki? Anne te kawai ae ko karoia nakoia raoraom ao am utu? Imwiin iangoakin aron katamaroakin maium, tataro nakon te Tama are i Karawa ao ni kabwarabwaraa am iango ni bitaki. Uringnga bwa rinanon mwaakan Ana Mwakuri ni Kamaiu, e kona lesu Kristo ni buokiko n tokanikai iaon mamaaram. E a tia Beretitenti Monson n reirei, "Te Bwaintangira n te rairannano, ae katau-raoaki iroun ara Tia Kamaiu, e kariaira ni kaetii waakin kawaira."

ATAEI

Te Rairannano Bon te Bwaintangira

Te bwaintangira n te rairannano bon tiaki te bwaintangira ae ko kona n nooria ke n riinga. Ma, bon te bwaintangira ae ko kona n namakinna. Aio nanona bwa ngkana ti karoa te rinerine ae kairua, ti kona n rairi nanora ao n namakina te rau ao ni manga kukurei.

Tamara are i Karawa ao lesu a na buokiira n taainako bwa ti na rairi nanora. Katoatoai tamnei aikai ma mwaneka aika kakaokoro n te rairannano.

Ti namakina te nanokawaki.

Ti tatato nakon Tamara are i Karawa, tuangnga te bwai ae riki, ao ni bubuti ana ibuobuoki ni karoan te rinerine ae tamara riki n ara rinerine are imwiina.

Ti kabwarai ara bure ao ti katamaroa riki.

**Ti namakina te rau ao ti ataia bwa a kabwa-
raaki ara bure.**

Rereitaki ma Neienne n Taai nako, n Taabo nako, n Aaro nako

Te kakawari n reirei bon taekan te ibuobuoki. Iesu e ibuobuoki n tainako ao n tabo nako. Ti kona ni karaoa ae aekan anne.

N “ibuobuokir” n anga te ibuobuoki, tararua, ke te buoka are e karekeia te mweengaraoi ke te kukurei iroun temanna. Te reirei ni kakaawari bon noorakin te kawai n buokiia naake ti kawaiiia. Iesu Kristo e ibuobouki nakoia ni kabane—n taai nako n taabo nako. E kamwarakeia 5,000, e karau nanoia Maria ao Maretia ni maten mwaaneia, ao e E reireina te aine n te mwaniinbwa taekan te euangkeario. E karaoria ibukin Ana tangira ae korakora.

Ni katotongan Ana banna ni katooto, ngkai ti riki bwa taan reirei ni kakawari, ti kona n ataia ao n tangiriia aine ake ti kawaiiia, n uringa te tangira anne bwa bon aan bwaai ni kabane ake ti karaori. Ngkana ti tataro ibukin kairakira bwa ti na ataia bwa ti

na kanga ni buoka neienne ni kakorakora ana onimaki, “anera a na teimatoa n riki bwa [ara] tia ibuobuoki.”¹

Man moan katean te Bootaki n Aine n 1842 ni karokoa te bong aei, buokakiia aine e a tia ni kakabwaia maiu. Te katooto, Joan Johnson, te aine ae tia ni mate buuna ae 82-ana ririki, ao toana a kawara kain rarikiia ae 89 ana ririki ae aorakina te numonia. A kona n nooria bwa kain rarikiia arei e aki tii kainnanoia teuana te tai n te namwakaina, ngaia are e tutuolia ni katoa wiiki ni kakawaria ke n tareboniia.

Irouia tabeman taan reirei ni kakawari, a kanakoa aia tekiti ke aia imeeri ni kaunganano a kona n riki bwa te bwai ae tamaroa nakon te tari n te namwakaina

anne. Karaoan te reitaki ao te ongora ma te anua n tangira bon kanoan te reirei ni kakawari.

Rabakau aika a boou ao te tai ae kabongana te itaramata ni karekeia buokara karaoria n taai nako, n taabo nako, ni kawai aika a mwaiti.² Anne te ibuobuoki ae karaoria Iesu.

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* (2007), 454.
2. *Taraa Aeniboki 2: Babairean aron Kairan te Ekaretia* (2010), 9.5.1.

langoa Aio

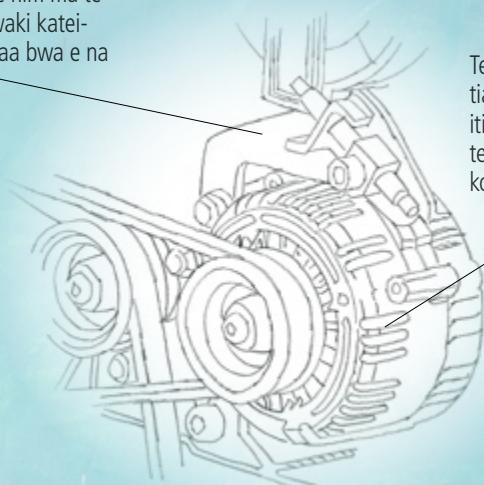
Ti na kanga ni katoka te raraoma n “tera ae warekaki” ibukin te reirei ni kakawari n onea mwiina n te bwai ae rang kainnanoia riki te titita mairouia taan reirei ni kakaawari?

Reirei

Irarikin te rongorongo ae onoti, ni katoa namwakaina te iteraniba aei e na anga te reirei ae okoro ni buokiira ni kona n ibuobuoki riki nakoira imarenara. Ngkai ko tataro ao ukoukora te kairaki, ko na ataa te rongorongo n te tamnei ao te ibuobuoki are e kainnanoia tarim.

Te aoteneita e nim ma te intin. E kakawaki kateimatoaan te kaa bwa e na mwakuri.

Te aoteneita bon te tianaraita ae maiu n te iti are e uota korakoran te mwakaeneke nakon korakoran te iti.

I aki kona n reitanako mwanga, ma tii ngkana e karoaki ke n onobwaiakaki.

Iroun
Unimwaane
W. Mark Bassett
Man te Ittingaun

Taraia ao Ko na Maiu

*Ngkana ti rairaki nakon te Atua,
ti karika teimotoan te manga
kabouuaki n te maiu n tamnei.*

Ngke I a ikawai, bon te tai ae a taneiai iai au utu ni buti imarenan California Meang ao Utah, USA. Tiaki te mwananga rinanon te rereua ae ti kukurei iai, bon rokora n tokin kawaira ao kimwareireira ni kawarakira irioua kaain ara utu ikekei.

N te tiamwa imwaain ae I kitanan au tabo ni mitinare, I mwananga riki tetaina ni kawariia au koraki i Utan. Ma n te tai aei Ngai ma tariu ae karimwiiu ti mwananga n tii ngaira. Ai kaka 16 ao 18 ara ririki n te tai anne. Ti a bon tia ni kakaraoa 10 te aoa n angin te tai te mwananga ma ara utu are ngaia ti bon onimakina ara konabwai bwa e na nakoraoi mwanangara.

Ti kawara ai Tamara ae Kay, ao ai Tinara ae Dianne, ao ai tarira ae Michelle. Ngkanne, inanon tikun David ni kawarakiia ara utu, N na riai n oki nako California n tii ngai ibukin au boraraoi ma te tabo ni kouwii.

E a moanna n airoo ngke I kitana Spanish Fork, Utah, ni waakina butiu n te bwakanako n tai. A nakoraoi bwaai ni kabane n te moantai. N te tai ae waekoa I kitana te kawai are are e tiki nako maiaki ao meang ao n toua are e nako maeao ao mainiku. I kaura tauran moan te kaa ao ni kabutimwakaai n toua mainikun Utah. Ni butiu inanon te maaire ao te rereua ae moanna n rotongitong, I nooria bwa e a moanna n reke au kaangaanga n aki noora te kawai. N tokin te tai, I nooria bwa au taura ake imoan te kaa a moanna ni mabubu ootaia. A mate n aki ura, e aki maiu te intin, ao te kaa e tabe ni karaurau ni buti ni karokoa are e toki.

E mate te baetere. E aki konaa ni manga butinako riki te kaa. E ngae ngke I a rang kaman taratara raoi ni kakoaua

bwa e tau bwaan te kaa ao ni baireia bwa te tabo raa ae N na toki iai ni kabooa riki te bwaa, I bon aki tauraoi ni maten itin te bwaawa ni kabwaninna.

Tera te Aoteneita?

I kaikawaaki iroun tamau are e kakamoa bwa e kona n tararua aia mootokaa ara utu n tii ngaia. E reireiniira bwa e kanga aron butin taian kaa, ngaia are I ataia bwa te baetere ae tamaroa e na aki mate ngkana e buti te kaa ma tii ngkana iai te kaangaanga ma te aoteneita. Te aoteneita bon te tianaraita ae maiu n te iti are e uota korakoran te mwakaeneke nakon korakoran te iti. E kamanena te korakora ni butin te intin are e kamaekineta te korakora are e bitaki nakon te ang are n te iti ni kateimatoa n tiaatin te baetere. Aei e kariaia tauran moan te kaa, reerio, te bwai ni kamwaitoro, ao tabeua bwaai ni mwakuri aika maiu n te iti ni mwakuri n akea manga matemateia. E kateimatoa naba maiun te intin.

Ngkai iai te kaangaanga ae riki ma aoteinatan au kaa. E kainnanoa karaokina ke onobwaiaki imwaain waakinan mwanangau.

Inanon te tai imwaain reken taian tareboon, bon tii au rinerine N na moana nakonakou. N te kabane, temwaane e a anaai ao e nikirai n te taaun are imwiina. N te tabo n tareboon are e kakabooaki I tareboonia te kaa are e kakatikii kaa. I tekateka inanon te turaki ma te turaiwa ni butira ni mwanangara ae teuana te aoa n oki nakon te kaa. Ngkanne I tekateka riki mangaia ngkai ti buti n oki nakon te taaun ma au kaa ae katikitikaki. N tokin te tai, aua te aoa imwiin

kitanan au kaa, I a oki nako nanona, ni matu imoan te tabo ni karao kaa ni karokoa are e uki.

Ngke e roko te manatia, e ngareakina te iango are ana taaun ae uarereke e na kona ni karekei bwaai ake I kainnanoi. E kona ni karaoa te oota, ma e aki kona n roko inanon uabong ke tenibong te bong. Ngkanne e a nanoangai. E tuangai bwa e kona n tiaatinua au baetera inanon tao nakon teniua te aoa. E na bae n anganai te korakora ae bon tau ni buti n te kaa nakon te taau are imwiina. Tao a na bae n reke bwaai ake I kainnanoi mairouia.

Inanon tiaatinakin te baetera, I waaki nako ao n akea te bwai ae I kamaiua are e na bakataea te iti. I a roko n te taaun are imwiina, ma akea naba irouia bwaai aike I kainnanoi. E reitinako te mronron aei—teniua te aoa taina n tiaatinaki uoua te aoa te buti man te taaun teuana nakon are imwiina. Imwiin kuneaia aomata aika akoi n taau ni kawaiu ae abwabwaki, ti roko n aia auti au karo, ni kua imwiin te mwananga ae 30 te aoa maanua ma ti roko raoi ni mweengara.

Te Manna n te Maiu n Tamnei

Iai te kabootau imarenan mwanangau ao ni mwana-ngaia tenaan Iteraera n te rereua n tain te O Tetemanti. Inanon 40 te ririki a kateimatoaaki tenaan Iteraera ni kamwarakeaki n te amwarake ae roko mai karawa ae arana te *manna*. (Taraa Te Otinako mwakoro 16 ao Warekaia Iteraera mwakoro 11.)

Inanon ara bong ti kainnanoa naba te amwarake mai karawa, te amwarake n te tamnei. N te tekeraoi, ti kona ni karaoa te “aoteneita n te tamnei” are e na “karika teimatoan” te “manna n tamnei” are ti kainnanoia. Ngkai kainnanoia n tamnei a reke rinanon ara reitaki ma Tamara are i Karawa ao Natina, Iesu Kristo, ngkanne n aron are ngke a tabe ni kabanei aia tai ni katoa bong tenaan Iteraera n rikorikoi manna n te rabwata, ngaira n te bong aei ti riai n rikoi manna n tamnei rinanon te tataro, kamatebwaa te euangkerio, ao ni kekeiaki ni kateimatoa ana iraorao te Tamnei ae Raoiroi.

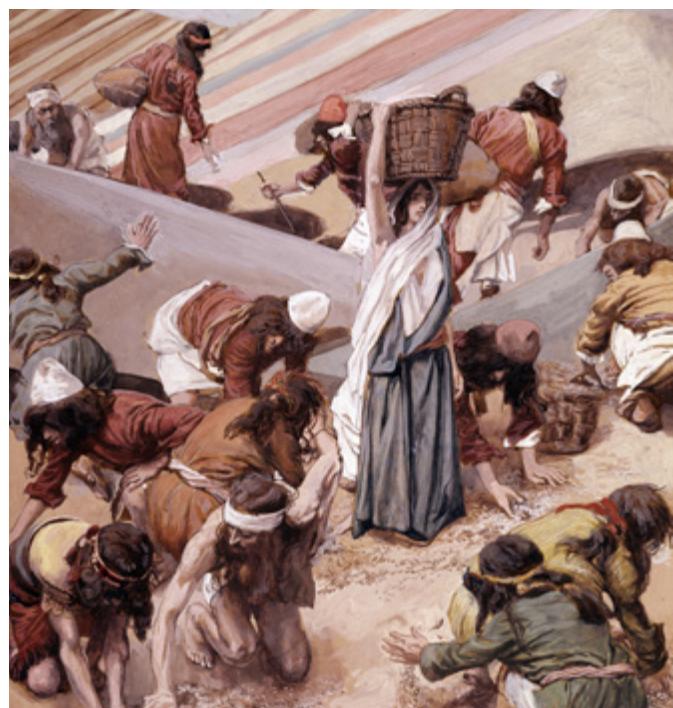
A aki kukurei nanoia tenaan Iteraera n rikorikoi manna n tamnei ao “a batu n tangiri” bwaai ake a katukui imwiia (Warekaia Iteraera 11:4). Ngkana ti kariaira bwa ti kua n rikorikoi manna n tamnei, ti na kuneira n tangiri bwaai ake

a tiku imwiia. N aroia Iteraera ake a rawawata, ti kabwaka ni mwanuokin oin te kantaninga ibukin maiura—n roko n te aba ni berita. Ti bae naba n iangoia ti bon aki kitana ara “Aikubuta” (taraa Warekaia Iteraera 11:5–6). N tokin te tai, ara aoteneita n tamnei e toki mwakurina, ao ti aki kona ni waakinako. Ti kuneira bwa a bae tangaroara, ti bora ni baki, ao ni kantaninga te kamaiuaki.

Noorakin te Kakai

Beretitenti Spencer W. Kimball (1895–1985) e reirei, “N tabetai taraa n ae ti kabwaka ni kakaitau n ae batu kabenai nanora iaon booki aika tabu ibukina e aki bwanin ara kakaitau ngkai a manennantin bwaai ni karekeaki, ao ti kakabwaaaki ibukina bwa iai iroura. E taraa n ae ti rangin mweengaraoi inanon ara taneiai n te aonaaba aei ao n aki iruwa n ongoraean te euangkerio are e reiakina ibuakora are e kaangaanga iangoana iroura ngkana a aki tauraoi booki aika tabu ao e aki reiakinaki te euangkerio.”¹

Ti na riai n aki kabwaka ni kainnanova ni kamatebwaaian booki aika tabu ae teimatoa, te tataro, ao te ongotaeka ibukina a buokiira ni kateimatoa ana iraorao te Tamnei ae Raoiroi. Ngkana ti aki mwannanoia ni karin angira ni waaki aika karaoaki n te maiu aei, ni botu iai, ke ni kakaraoi ni katoa tai, ngkanne ara aoteneita n tamnei

e na aki rang mwakuri raoi. E kona ni karaurau maiura n tamnei n akea te korakora, tao e na rangin karaurau are e a kaangaanga karekeana ioura. N aron te tai ae aron anne, tii te kawai ni kabououaki bon te rairaki nakon Iesu Kristo ao n raira nanom. Rinanon ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo ao te rairannano ae koaua, a kona ni manga kabououaki bwaai ni kabane.

Taraia ao Ko na Maiu

Ngke a ngurengure tenaan Iteraera, a bua aia kakaitau ibukin kakabwaia ibukin kamwarakeakii. N aron te karekekai, “Iehova e kanakoia naeta aika tiritiri nako buakoia aomata akekei, ao a tenaia aomata; ao a mate aomata aika bat mai buakoia Iteraera” (Warekaia Iteraera 21:6).

N te kabanea, ao a nakoni Mote aomata, ao a kangai, Ti bure, ngke ti taetae n eka nako Iehova ma ngkoe; ko na tataro nakon Iehova, ba E na uoti nako naeta aikai mai roura. Ao e tataro Mote i bukia aomata.

Ao e taku Iehova nakon Mote, Ko na karaoa am naeta ae tiritiri, ao katoka i aoni kaina: ao ngkana a noria akana tenaki, ao a na bane ni maiu.

“Ao Mote e karaoa te naeta ae te burati, ao e katoka i aoni kaina: ao ngke tao e tena te aomata te naeta temanna, ngke e tara te naeta are te burati, ao e maiu.” (Warekaia Iteraera 21:7–9).

Naeta Ngkai aika Karaoaki man te Buraati

Te buraati, ke ae karaoaki man te buraati, te naeta bon kanikinaean Kristo are e tine n te kaibangaki (taraa Ioane 3:14–15). Ngkana ti tarai aia reirei burabeti n taai aikai, ti taraa Kristo ibukina bwa a kaiiira n oki nakon ana babaire Tamara ao nakon taben Iesu Kristo. N aroia aomata ake a rang akoi ake anganai te kariaia ni manga tiaatina au baetere, burabeti aika maiu, taan mamata, ao taan kaotioti a kabououira n te tamnei ni kauringiira bwa ngaira natin Tamara are i Karawa ao anne bon Ana “mwakuri ao . . . mimitongina—ni kakoroa bukin te aki mamate ao te maiu ae akea tokina nakoia aomata” (Moses 1:39). A tia n reireiniira n ae onoti bwa ngkai ti kakorakorai nanora n taromauri n te Tabati, ti na karikirakea ara onimaki iroun te Tama are i Karawa, n Ana babaire ae kakukurei, ao iroun Iesu Kristo ao Ana Mwakuri ni Kamaiu.

Ana Boki Moomon, ike ti tuangakai bwa “a mwaiti ake a taraia ao a maiu” (Aramwa 33:19; tarai naba kiibu 20–22). Tabeman, e ngae n anne, a rawa ni kan taraia. “Te mwakuri are a riai ni karaoia bon ti te tararake; ma ngkana e beebeete te kawai, ke e aki kaangaanga, ao a mwaiti ake a mate” (1 Nibwaai 17:41). E kona n ae ngaira ae ti taekinaki bwa ti rawa n taraia burabeti ao aia reirei ibukina bwa e beebeete te kawai?

“Ngkana kam kona ni kamaiuaki ti man taratarami ni matami bwa ko aonga ni kamaiuaki, tiaki bwa kam na waekoa n taraia[?] . . .

“. . . Ana taratara nako matami ao moanna ni kakoauua natin te Atua” (Aramwa 33:21, 22).

I kakaitau ibukin kakabwaia ake a roko nakoira ngkai ti teimatoa inanon “kawaira nako karawa” ao ni kaungaia tabeman bwa a na karaoa naba aei. I kakaitau ibukin te tai, ngke ti tictionako, rairi nanora, kanakoi katei aika buakaka, ao n okira te kawai ae riai. Akea kabotauan taian kakabwaia.

Teuana te rongorongo n ana Boki Moomon are e karkin baike a rinanona tenaan Iteraera ni motina, “Ao te mwaiti are e na tararake nakon te naeta e na bon kamaiuaki, ao ai aron naba te mwaiti are e na taraa Natin te Atua ma te onimaki, n iai irouia te nano ae raraoma, ao a na maiu, n te maiu are akea tokina” (Ereman 8:15).

N ongora n aia reirei burabeti aika ngkai a kataneiai nanora n te onimaki. E kakorakorairai n tokanikai iaon bwaai ake a tuukira inanon kawaira, ngkai I teimatoa ni waaki nako n tairikin te tiamwa inanon te rereua. I kakaouua bwa ngkana ti taraa Tamara are i Karawa ao Natina, Iesu Kristo, ti na kunea nanon ao oin bukin mwanangara. ■

Ko kona ni kunei iango ibukin bootakin te utu n te tairiki n te rongorongo aei n lds.org/go/11811.

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. *Teachings of Presidents of the Church: Spencer W. Kimball* (2006), 116.

Iroun Jean B.
Bingham

Te Beretitenti
ni Kabuta n te
Bootaki n Aine

E ANGANIIRA TE Tembora te Taratara AE

Rietataa ao ni Karabaaba Ootara

Tabeua mai ibuakon aia ururing Titita Bingham ao kainabana aika a mataata ni maekaia n te Midwestern United States ngke kaaro kairake ngaira ao ni kakawara te tembora n te ririki koraki i Washington, D.C. N te tai anne, ao bon ti ngaia te tembora ae kabonganaaki (i Amerika Meang) i maiakin te Karaanga ae te Mississippi. Ataakina ae otenanti n te tembora a kakawaki ibukiia natin te Tama are i Karawa e anga te iango ni kawaekoa nakon ara mwakuri korakora.

N aromi aika mwaiti, ti babaire ibukiia raoraora bwa ana tararuia ara ataei aika uarereke, ni mwananga n te tairiki ma te bwati ae onrake irouia kaain te Ekaretia ake tabeman, ni kabanei tabeua boong aika a kakawaki ni karaoa te mwakuri n te tembora n aron ae ti konaa, ao imwiina ti toka n te bwati n okira mweengara rinanon te tairiki bwa ti aonga ni kona ni kaei ara bootaki n te Ekaretia n te Tabati. Mwananga aikanne aki taraaki bwa anganano; bon bwaai aika kakawaki ibukin te karietataaki n te tamnei are e karekea te korakora nakon tamneira ibukin namwakaina aikana imwiina.

Tabeua te ririki imwiina, a rangin n ingainga nanora ni karekea te Chicago Illinois Tembora, te moan n tembora ae kateaki n Aanon Nuukan Amerika Meang man ana tai te Cardston Alberta Canada Tembora 62 te ririki imwaina. Ma te tembora ae ti 45 te miniti man mweengara, bon te kakimwareirei nakoiria ni kakawarania n te tai ae mwaiti riki nakon ae ti teuana n te ririki ao ni karekea te kakorakoraa-ki n tamnei te tai ae teimatoa.

E ngae n anne n te bong aei, e ngae tabeman mai ibuakora a maeka ni kaan riki ma te tembora, ti kunea bwa e kaanganga kaeakina n taainako. E kona n ae kaanin riki te tembora bon keweakira n iangoia, "N na nako ningabong, ngkana e reke riki au tai." E bebete kakeaan am iango man kairoro aika ngkai naba ao n aki tabeakin taai aika kakawaki riki. Unimwaane Richard G. Scott (1928–2015) man te Kooram n te Tengaun ma Uoman e taku, "I kaungai ngkami bwa kam na katei oin ami kouru bwa kam aonga n teimatoa ni karaoi otenanti aika karaoaki inanon ara tembora aika iai ngkai."¹

Te Tamnei ni
Maigin te
Kamataata: Hartford
Connecticut
Tembora ruun
te tiretio

N te 288 te buuti (88 m), te
Washington D.C. Tembora bon
te kabanea n rietataa n tembora.

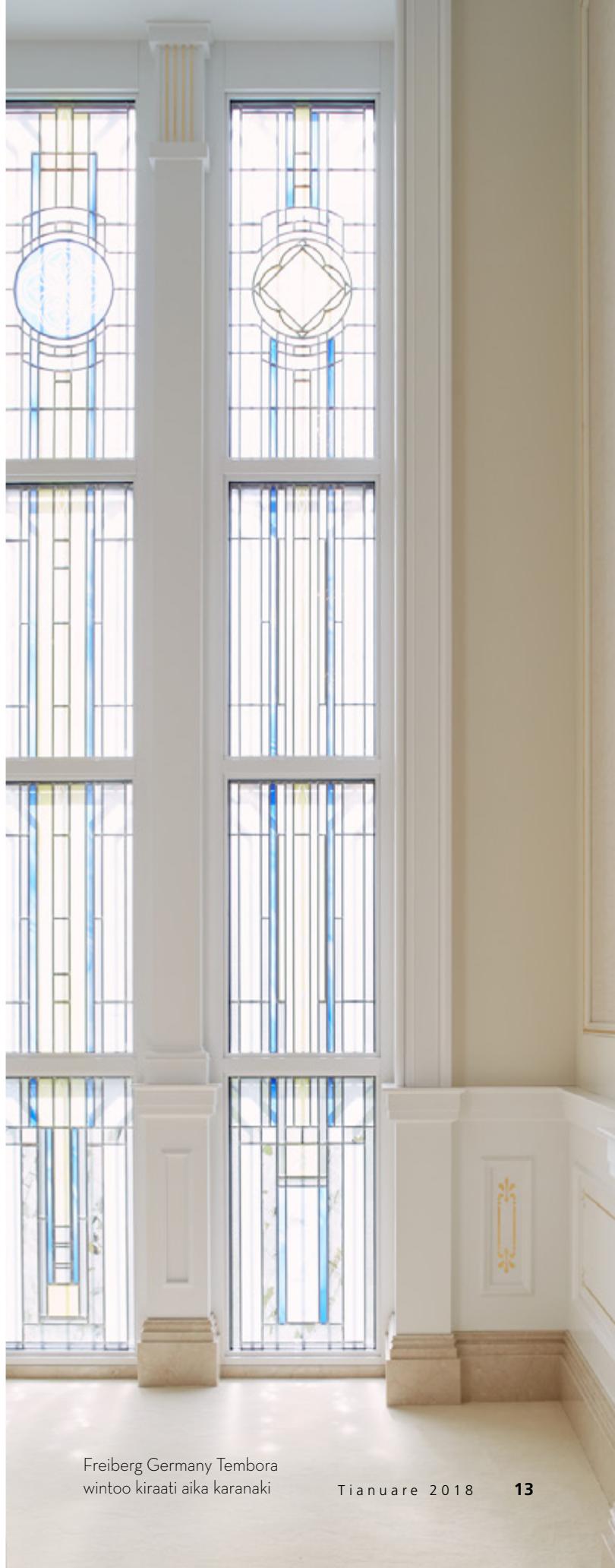

*N aron te teretikoubu ae
kaania taraakin itoi ake
a riaon ara taratara, te
tembora e kauki ara kaa-
ntaninga bwa ti aonga
ni karekea te taratara ae
rietaata ao n karabaaba
ootara nako.*

Te Tamnei laon te
Kamataata: Gilbert
Arizona Tembora wintoo
te kiraati ae karanaki;
Provo City Center
Tembora mataroa ao
wintoo; Salt Lake Tembora
bwain kaukan te matoroa

Te Tamnei are Ibuken te
iteraniba: Kyiv Ukraine
Tembora ruun te tiretio

Freiberg Germany Tembora
wintoo kiraati aika karanaki

Tianuare 2018

13

Kansas City
Missouri Tembora

Ngkana ti aki kabongana te tai n naanako iai n taai-nako ni kaineti ma arora, ngkana ti karaoia n akea raoi nanora nako iai reken te tai ni kawara te tembora ngkai e rangin ni kaan nakoiria, ti kona n aki karekei kakabwaia n taai aika ana roko ao taai aika e a tia Tamara ao Natina ni kawakin ibukira. "Ngai, te Uea," E taku, "I bae ngkana kam karaoa ae I taku; ma ngkana kam aki karaoa ae I taku, akea te berita nakomi" (D&C 82:10).

Ngkana e taraa n ae a uaia ni mwakuri n totokoira n nakon te tembora, ti kona n uring ana koaua Iesu Kristo: "Ami bwai iaon te aba te rawawata: ma kam na kabebetei nanomi; I a tia ni kataea ana kai te aba" (Ioane 16:33). Ngkana ti kamanoira ao n nakon te tembora n aki tabe ma bwaai ake ti bwaka iai, ti na kareke aana ibuobuoki te Uea n tokanikai n te aonaaba ae *ti* maeka iai. N te tai teuana ngke kainabau ao ngai ti katauraoira ni kawara te tembora, e riki te kaangaanga teuana imwiin teuana. N tokina, ngke ti a kaan n otinako man te mataroa, ti kareke te tai ae kaangaanga n ara mare (tao ibukin te iango ae korakora ke te aki boraoi n iango n taian kaangaanga ake a tia n riki). Ngke ti uaia n nakonako n aki kakarongoa nakon te kaa, ti kona n ongo bwanaan natira te aine ae te karimoa ni kakoaua tarina ae uarereke riki, "Tai raraoma; a kukurei n taainako n okiia man te tembora nakon te mweengaia." Ao e bon eti!

A Kauringiira Tembora n Korakoran Akea Tokina

E ngae ngke ti roko nakon te tembora ma nanora aika onrake n te kimwareirei ke n rawawata ma te nanokawaki, te tembora bon te tabo ibukilia kaain te ekaretia *ni kabane* aika tau ma nanoia aika tauraoi n tabekaki rake ao ni kakorakoraaki.

I a tia n roko n te tembora ni kuri n onrake ma te kukurei ae korakora ibukin te kakabwaia ae anganaki temanna ae I tangiria ae kekeiaki ma tabeua ana kaangaanga; a tia naba ni kawanakoi rannimatau man te

Karinanin Tamnei ni moanaki man te Maing nakon Angatain te iteraniba: kain tamnwarake inanon te Nauvoo Illinois Tembora, are e katabuaki n tain kauringaan maten lotebwa ao Hyrum Smith; n ruun te onaroka inanon te Falls Idaho Tembora; Calgary Alberta Canada Tembora bwain kaukan te mataroa; nanon te Hartford Connecticut Tembora (baekuraun)

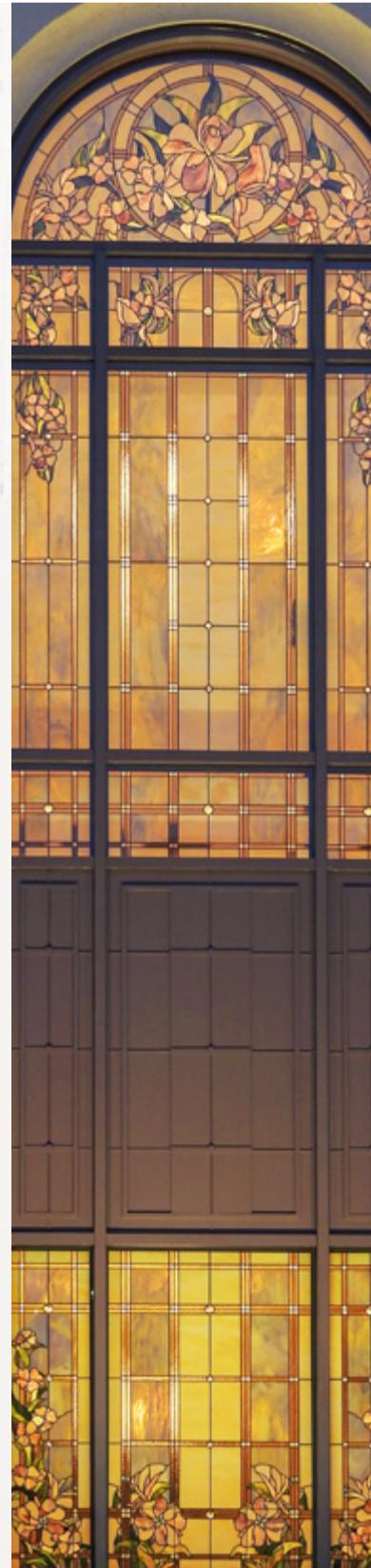
nanokawaki ae korakora ibukin oin kabwakau. I a tia ni karekei kanamakin ao kaetieti ao riki katua mairoun te Tamnei ngke i karaoa te mwakuri ibukin temanna ae karekei otenanti ake a na kariaia neienne bwa e na waaki rinanon akea tokina. Taneiai ni kabane aikanne a tia ni uotairake ao ni kakorakoraa. Ao eng, I a tia n tekateka inanon te tai ae maan inanon te tempora bwa mwakoron te "mwakuri," n ti kakoroa nanon katabeau, ao I kuneai ni matu nako n tain taian tiction n te tempora ngke I tia reirei n te tieminary n te moaningabong! Ma n tainako ngkana I a tia n nakon te tempora, I a tia ni kakabwaiakaki. E ngae ngke ti anganaki te kakabwai aea waekoa ke korakorara a kateaki nakon kakabwai ake a na roko imwiina, ara tai ni kabane ake ti kabanei inanon te tempora a riki man oin ara kekeiaki.

Te mena inanon te tempora e kauringiira korakoran akea tokina, ao ni karikiira bwa ti na tanrikaaki n taraiara ara bakatibu ao nakoia ara kariki. A kakorakoraaki naba ara ataei ni kaineti ma aia taratara ae akea tokina ngkana a kabanea aia iango iaon te tempora. Ti na kanga ni katauraoia nakon ara kabanea n tamaroa ibukin te tempora—are bon mwakoron rikirakeia n tamnei ae riai? Beretitenti Russell M. Nelson, te Beretitenti n te Kooram n te Tengaun ma Uoman, e reirei, "Kaaro a riai n reireiniia (aia ataei) kakawakin te tempora man kairakeia aia ataei."² Beretitenti Spencer W. Kimball (1895–1985) a tuangia kaaro bwa ana katekea temnein te tempora n aia ruu ni matu aia ataei bwa aonga ni kona n tarataraa te kauring ae tabu anne ni katoabong ni karokoa ae e tiku n aia iango.³ Ko kona naba n tuangia am ataei te kakabwai aea ko karekea man kawaran te tempora n raonaki ma am koaua n te kimwareirei ae ko kaantaningaia rinanon irekerekem ma

Maing: Beretitenti David O. McKay, Titita Emma McKay, ao taan kairiiri riki tabeman ake a ira katabuan te Bern Switzerla ao Tembora n 1955, te moan n tempora ae kateaki i Eurobe.

Te Tamnei are laan te Kamataata: Star Valley Wyoming Tembora ma kiraatina aika karanaki

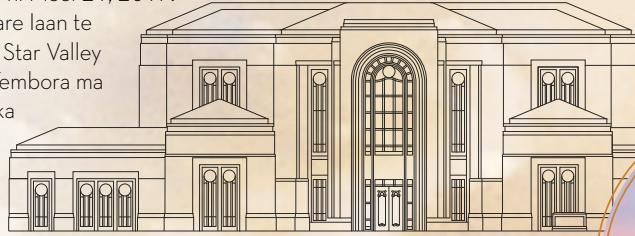
ngaia ae akea tokina. Ao ko kona ni boutokaia am kairake aika 13 nakon 19 aia ririki ni kukurei nanoia ni kani karaoi bwabetito ibukiia maate. Uringnga n ami tai n reirei ao n ami tai n anga reirei n ami bootaki n utu n te tairiki bwa te "te tempora bon aan raoi waakin te kakurei ni kabane, reirei ni kabane, ao te kawai ni waaki inanon te Ekaretia."⁴

Ngkana ko anene ma am ataei, "I tangiria n noora te tempora. N na rin inanona n te bong teuana. N na karaoa au berita ma Tamau; N na berita bwa N na ongotaeka,"⁵ ko na buokiia n namakina te nano ni kan rin n ana auti ae tabu te Uea. Ao nanom e na kaonaki ma te kukurei ibukin te Tama are i Karawa, ibukin Ana babaire ni kamaiu, ibukin te Tia Kamaiu ao Ana Mwakuri ni Kamaiu, are e a tia ni karikia ibukim bwa ko na maeka ma am tangira n aki toki. Ana 'kawai te Tia Kamaiu bon te kawai are e kairiira nakon te kakukurei n te maiu aei ao te maiu ae akea tokina n te aonaaba ae e na roko"⁶ Te kawai anne e kairiira nakon ao rinanon te tempora!

Tembora Bon Bwaai ni Katantan man te Aonaaba

Kaririin bwain te aonaaba aei a kona ni katiikiira nako man te tempora. Raoraou ae tangiraki ae te ataeinimwaane e a tia n riki ana kaangaanga man iango ao maningongo ibukin te Ekaretia are e warekia iaon te intanete. E iangoia bwa e na katoka kakawaran te tempora ni karokoa ae a kaekaaki ana titiraki. Ma nanou ni kabane, I onon nakoim ngkoe ae iai ana titiraki are e roota am koaua n reitinako ni kakaraoa am tataro ao kamwatebwaijan booki aika tabu ao n reitinako n nakon te tempora ngkai ko mwakuri ni kakaei kaekaaia ake a na uota te rau

Te ka 156 n tembora ae waaki ngkai, te Paris France Tembora, e katabuaki ni Meei 21, 2017. Te Tamnei are laan te Kamataata: Star Valley Wyoming Tembora ma kiraatina aika karanaki

nakoim. Teimotoa ni katuka am iango iaon te euangkerio n totokoa anakin nanom man iango aika wanawana ma a kairua. Temanna e na aki manga kakaea buokan kamaiuan te aoraki man titirakinan te tia takakaro ae mwaatai ibukin ibuobuoki iaon te bwainaoraki nakon titiraki n tamnei aika kakaawaki a kona ni katokaki iroun temanna ae iai ootana ae aki tau n ana euangkerio Iesu Kristo ae kaokaki. Te Tamnei ae Raoiroi, are e kaota kakoauaan “koauan bwaai ni kabane” (Moronaai 10:5), “e na tuangko n am iango ao inanom” (D&C 8:2) tera te koaua ae akea tokina.

Teuana te tabo ae kokona ni karekea iai te Tamnei are e moan korakora riki bon inanon te tembora. Ngkana ko tau n rin n ana auti te Uea (n aron tauna e baireaki iroum ao am bitiobi), taioaka nakomai nakon te tembora ma am titiraki ao ni karekea te koaua are ngkana ko aki oota ni bwaai ni kabane ngkai, te Uea e atai. Uring bwaai ni kabane aika ko *kakorakorai* aika e atai ao n oota iai te aomata. Bwaai aika ko *kakaraoi* atai ao ni karekea te koaua n te tamnei are e na kairiko nakon “te rau are mairoun te Atua, are te rau are aki konaki n ataki teutana, [ao e na] kawakin nomi ao aia iango nomi i nanoni Iesu Kristo” (I-Biribi 4:7). I kakoaua bwa te atatai ao te rau ae ko ukoukoria e na roko ngkana ko teimotoa n iai am onimaki are Tamam are i Karawa e na kairiko ao n tuangko kawaiim nakon te koaua.

E kauringiira Itaia bwa te tembora bon “te tabo ni kamaiu . . . man [te] buaka” (Itaia 4:6). Ana taeka Beretitenti Thomas S. Monson a kaunganano: “Ngkana ti rin rinanon mataroan te tembora, ti katikui imwiira kabwakabwakan ao kamangaongaon te aonaaba. Inanon te tabo ae tabu aio, ti kunea te tamaroa ao te barongaaki raoi. Iai te motirawa

Angatai: te korotamnei ni kain te Papeete Tahiti Tembora; Fort Lauderdale Florida Tembora; nanon te Hartford Connecticut Tembora

laana, maing: Te kabanea ni uarereke n tembora bon te Colonia Juárez Chihuahua Mexico Tembora.

ibukin tamneira ao te buoka man kararaoma ni maiura.”⁷

Ngkai a rikirake kaangaanga n te aonaaba ao matoatoan te maiu ni katoa bong e rikirake, ti riai ni kabanea ara iango iaon bwaai aika bongana. E bebete kabanean ara tai iaon te bwai ae aki raoiroi ao iaon kaangaanga bwain te aonaaba aei, ae kanga ai aron taraakin kabwakara ao ara kaangaanga rinanon te mwaikurotikoubu. Te mena inanon te tembora e kauringiira bwa ti na kawakin ara taratara ae akea tokina. N aron te teretikoubu ae moan te korakora ae e kaania itoi aika a riaon ara taratara, te tembora e kauki nanora bwa ti aonga ni karekea te taratara ae rietaata riki ao n karababa ootara nako. E kariaira bwa ti na nooria, kaantaninga ibukina, ao ni mwakuri nakon are e a tia te Tama are i Karawa ni baireia ibukira. E buokiira ni kabanea ara iango riki iaon koaua aika akea tokina—iaoia ara Karo i Karawa aika a tangiriira ao n tangiria ni buokiira, iaon taura ni koaua bwa Natia, ao bwa tera ae ti konabwai nako iai n riki bwa “natin te Atua ngaira, ao taan abaaba ma Kristo” (I-Rom 8:17). Inanon te tembora, ana babaire te Atua a reiakinaki ao berita aika akea tokii a karaoki. Inanon te tembora, ti anganaki kawai aika ti na kona n riki iai n akea tokina ae te kabanea n rietaata ao tamaroara ae akea tokina.

“Ngkana ti nakon n te tembora,” e reirei Beretitenti Monson, “ikekei e kona n roko nakoira te aeka n iango n te maiu n tamnei ao namakinan te rau are e na korakora riki nakon aekakin namakin tabeua ake a na kona n roko nako nanon te aomata. Ti na karekea nanon raoi ana taeka te Tia Kamaiu ngke E taku: ‘I katuka te rau iroumi, I anganngkami au rau. . . . A na tai rawawata nomi, ao a na tai maaku’ [Ioane 14:27].”⁸

Am Mwakuri n Ibuobuoki n te Tembora E Rotiia Tabeman

Te katei ae ko karekea mai imwiin am mwakuri n ibuobuoki n te tembora e na ringjia aomata aika mwaiti aika ko kaitibo ma ngaiia—tabeman bon akea iangoaia iroum. Ngke iaon kawaira n okira mweengara man teuana ara tai ni kawara te tembora i Washington, D.C., te kurubu ae kaain te Ekaretia a tibwaua aia koaua ngke e tabe ni buti n te bwati rinanon te kiromiita nakon mweengara. Ni kabane naake a iri, a tibwauai kimwareireia ao aia kakaitau ibukin te tai ae ngkai ao kakabwaia aika akea tokiai n te tembora. Ara turaiwa ae tiaki kaain te Ekaretia e aki kona n taotaona nanona. E kamaiua ana bwai n taetae te bwati ao ni kaota kukureina ibukin menana ibuakora. Ngkanne e taku, “I aki ataia bwa tera ae iai iroumi, ma I namakina te bwai ae kaokoro ikai.” Eng, te tia kairiiri n te mition n te uoote iaon te bwati e anaa nambwan ana tareboon ao imwiina e anganiiia mitinare.

N na kaoi nglami bwa kam na kabonganai raoi ana bwaintangira te tembora ae kaan ma ngkoe are bon te bwaintangira n taainako nakon nakoraoi aromi. Ko na kakorakoraaki ao ni kunea te rau n ana auti te Uea Iesu Kristo, bukina bwa Ngaia ootan ao maiun ao ana kaantatinga te aonaaba. Ngkai a waaki ni boong aika kaitira nakon Okina are e a tia ni beritanaki, au kaantinga bwa ko na karekea Otana ao n namakina te kaantinga are e karekeaki n Ana tembora aika tabu. ■

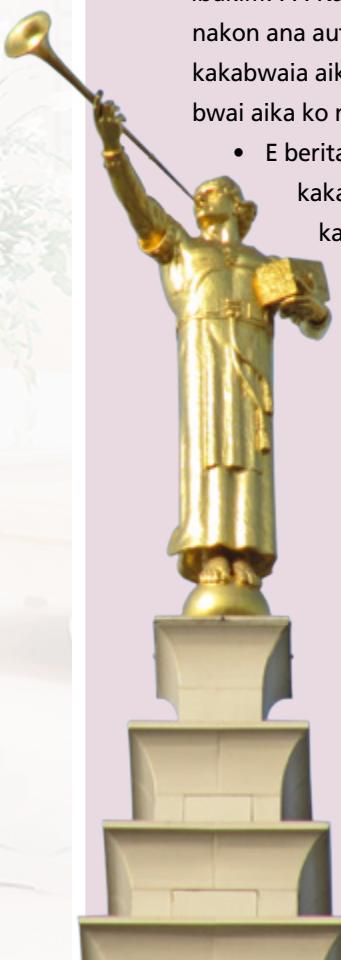
BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Richard G. Scott, “Temple Worship: The Source of Strength and Power in Times of Need,” *Riaona*, Meei 2009, 43–45.
2. Taraa Russell M. Nelson, “Prepare for the Blessings of the Temple,” *Ensign*, Maati 2002, 17.
3. Taraa *The Teachings of Spencer W. Kimball* (1982), 301.
4. Russell M. Nelson, “Prepare for Blessings of the Temple,” 17.
5. “I Tangiria n Noora te Tembora,” *Children’s Songbook*, 95.
6. “The Living Christ: The Testimony of the Apostles,” *Riaona*, Eberi 2000, 2.
7. Thomas S. Monson, “Blessings of the Temple,” *Riaona*, Meei 2015, 91.
8. Thomas S. Monson, “Blessings of the Temple,” 91–92.
9. Thomas S. Monson, “Blessings of the Temple,” *Riaona*, Okitobwa 2010, 15; e kairaki ma katuruturuana.
10. “Excerpts from Recent Addresses of President Gordon B. Hinckley,” *Ensign*, Turai 1997, 73; e kairaki ma katuruturuana.
11. Richard G. Scott, “Receive the Temple Blessings,” *Ensign*, Meei 1999, 26; e kairaki ma katuruturuana.

BERITA AIKA ONOTI

Atia burabeti ao abotoro n anga berita aika onoti nakoia naake a nakon te tembora. Uringnga bwa e bae te Atua ngkana ti karaoa ae E taku, ma ngkana ti aki karaoa ae E taku, akea te berita nakoira (taraa D&C 82:10).

- E a tia Beretitenti Thomas S. Monson ni berita: “Ngkana ti nakon te auti ae tabu, ngkana ti uring berita ake ti a tia ni karaoi inanona, ao ti na kona ni *kaaitarai taian kataaki ao n tokanikai iaon taian kariiri*.”⁹
- E berita Beretitenti Gordon B. Hinckley (1910–2008): “Ngkana ko na nako n ana auti te Uea, ko na kakabwaiakaki, e na *nakoraoi riki maium ibukim*. . . . Kabongana te tai ae kakawaki aei n nakon ana auti te Uea ao rinanon anne karekei kakabwaia aika rangin ni kamiimi ake bon am bwai aika ko na karekei ikekei.”¹⁰
- E berita Richard G. Scott: “Te teimatoa ni kakawara te [tembora] n taainako e na kanakoraoa maium ma te *kaantninga ae korakora riki*.”¹¹

Nimaua tembora aika a katotonga tamnein te anera Moronaa i tau bwaatua koora: te Los Angeles California Tembora (maing), te Washington D.C. Tembora, te Seattle Washington Tembora, te Jordan River Utah Tembora, ao te Mexico City Mexico Tembora. Ibukin rongorongona riki tabeua, nakon temples.lds.org.

Roko n te Tembora

Ma te karinerine

$\text{♩} = 63\text{--}69$

Taekana iroun Jan Pinborough
Katangitang iroun Michael F. Moody

Music score for the first line of the song, featuring two staves: treble and bass. The treble staff has a key signature of one sharp (F#) and a time signature of common time (4/4). The bass staff has a key signature of no sharps or flats and a time signature of common time (4/4). The music consists of eighth and sixteenth note patterns.

1. Roko nte tem-bo - ra!
2. Roko nte tem-bo - ra!

Music score for the second line of the song, featuring two staves: treble and bass. The treble staff has a key signature of one sharp (F#) and a time signature of common time (4/4). The bass staff has a key signature of no sharps or flats and a time signature of common time (4/4). The lyrics "1. Roko nte tem-bo - ra!" and "2. Roko nte tem-bo - ra!" are written below the treble staff.

No - ra ta - ma - roa - na;
E na rau na - nom iai,
Nama - ki - na mwa - ka - na
Ebae te ta - ngi - ra iai
Are i - na - no - m,
A - kea to - ki - na,

Music score for the third line of the song, featuring two staves: treble and bass. The treble staff has a key signature of one sharp (F#) and a time signature of common time (4/4). The bass staff has a key signature of no sharps or flats and a time signature of common time (4/4). The lyrics "No - ra ta - ma - roa - na; E na rau na - nom iai," "Nama - ki - na mwa - ka - na Ebae te ta - ngi - ra iai," and "Are i - na - no - m, A - kea to - ki - na," are written below the treble staff.

E ri - ki ra - ke ina - nom.
Ina - non ae aki to - to - ki.
Roko nte tem-bo - ra!
Roko nte tem-bo - ra!

Music score for the fourth line of the song, featuring two staves: treble and bass. The treble staff has a key signature of one sharp (F#) and a time signature of common time (4/4). The bass staff has a key signature of no sharps or flats and a time signature of common time (4/4). The lyrics "E ri - ki ra - ke ina - nom. Ina - non ae aki to - to - ki." and "Roko nte tem-bo - ra! Roko nte tem-bo - ra!" are written below the treble staff.

E bon ta - ngi - ri - ko,
Ka - ti - kui bwain i - kai.
Be - ri - ta aika ta - bu—
Ira Kris - to ntai - na - ko.
A ka - o - ki - ko.
Rin n Ana au - ti.

Music score for the fifth line of the song, featuring two staves: treble and bass. The treble staff has a key signature of one sharp (F#) and a time signature of common time (4/4). The bass staff has a key signature of one sharp (F#) and a time signature of common time (4/4). The lyrics "E bon ta - ngi - ri - ko, Ka - ti - kui bwain i - kai." and "Be - ri - ta aika ta - bu— Ira Kris - to ntai - na - ko." are written below the treble staff. The lyrics "A ka - o - ki - ko. Rin n Ana au - ti." are written below the bass staff.

Uo - ti - ko na - kon mwe - ngam.
 Rin nako n Ana auti ae tabu.

Na - ko - mai rin tai bae - ni - kai. A uki Bai -

na ni bu - ti-mwai; Ko - na bon ti - ku. Na - kon A - na auti n ta - ta-

ro. E na ka - ka - bwa - i - a - ko.

2. ka - bwa - i - a - ko.

molto rit.

Kakabwaia aika a Taekinaki n te Berita man Kawaran te Tembora

*I a kaman tangiria n nanakon te
tembora n taai nako—ma e karako au
atatai ni mwaitin kakabwaia ake
e uoti nakon au utu.*

Iroun Cheri Evans

Tabeua te ririki n nako, Beretitenti Oldroyd, kain te titeiki beretitentii, e kawara ara uuote ao e taekina te bwai teuana ae I aki kona ni mwaninga: “I berita nakoimi bwa ngkana kam nakon te tembora, *ni kabane* mwakoron maiumi e na kakabwaiaki.”

Ngke I tabe n iangoia, I aki kona n iangoia bwa e na kanga te nanako n te tembora ni kona n riangi mwakoron nako maiu. Ma imwiin te taromauri, I baireia bwa N na butimwaea te kakaewenako aei ao n nakon te tembora ni mwaitin au tai. I tangiria ni kataa ana berita. Kainnabau e a kaman tatangira nakona nakon te tembora, ma I rawa ibukina bwa a uarereke natira. Tina buti inanon teuana ma te iterana te aoa nakon te tembora i San Antonio, Texas, USA, ni kabanea te tietion n te entaumente, ao imwiina ti buti n okira mweengara. E aki nakoraoi are tina butiia temanna bwa e na taraia natira ibukin itiua ke waniua te aoa.

Moanakin te Kakabwaia?

N te moan tai ti kataia ni kaibibi-
ti taraakia natira ma te utu teuana,
ma temanna e karina n aoraki ke e
na kaoti naba te bwai teuana. Tia
baireia bwa ti riai ni katea ara bong
ibukin te ririki teuana ao n *nako!*
Imwiina ngkanne e a reke ara iango
n ana kawai “pizza ao te takakaro”.
Ti kaai ni buti n airi nakon te tem-
bora. Kaaro te taangana temanna
e nako n ira te tetere n te tembora
ao are temanna e kairia ataei ni

kaboo biitia. Imwiina ti kaibibiti: te
kauoman ni karo e nako ni karaoa
te mwakuri n tembora ao temanna
e kairia ataei ni matakū rirarikin te
tembora. Aio e rang nakoraoi. Natira
a ataia bwa e rang kakaawaki te tem-
bora iroura—a atai bwaai ni kabane
ake tabeua are ti kona ni karaoi n
te Kaonobong—ao e reke ara tai n
ikotaki ma ara utu.

E karako au atatai ni mwaitin
kakabwaia ake e uoti nakon au utu.
Imwiin nanakora n te maan ae raka

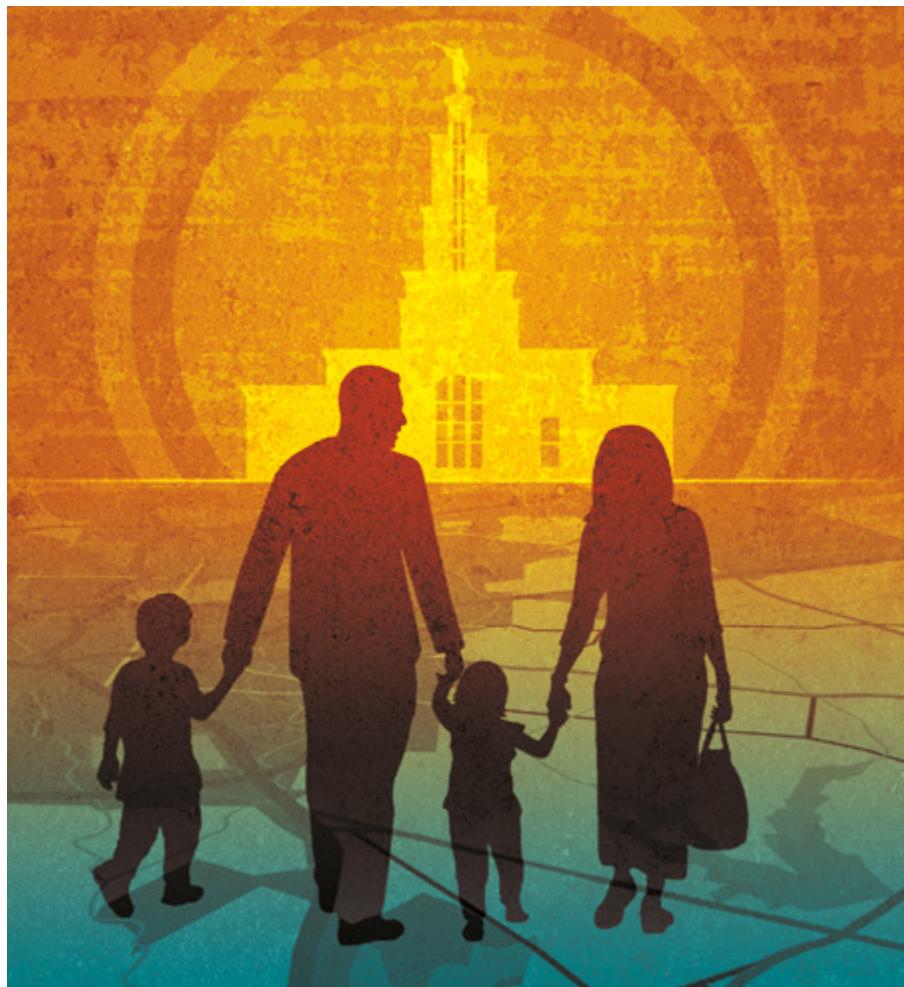
iaon teuana te ririki, I tekateka n te
tetere ngke I noora te mwaane ae
boo. I iangoia bwa e tamaroa ngkai
e roko ikekei. Iaon kawaira n otina-
ko man te tembora, I noora te mwa-
ane arei n tekateka n uakaan ma te
tabo are e tei iai taian kaa, ngaia
are ngai ma kainnabau ti iangoia
ni kamauria.

E bubutia kainnabau te mwaane
arei, Chad, ao ngai ngkana ti kona
ni buokia ni karekea ana tareboon.
Ti kukurei ni buokia, ao te mwaane
arei e tuanga Chad nnen ana tare-
boon. Chad e orea ana nambwa
ibukina ao imwiina e anganna ana
tareboon. E aki kona n anaia teuarei,
ma e moangare ma te nimamannei.
Chad e tara bain te mwaane arei, are
e kabaeaki nakon ana wiutieea, ao
e waekoa n ataia bwa e na taua ana
tareboon nakon taningana. Bwatin
te kaawa are e onimakinaki bwa e
na ana teuiae e rang n rimwii. Ti tiku
irarikin teuiae ni maroro ni karokoa
e roko ana bwati. E rang anaaki
nanora bwa, e ngae ngke iai ana
kaangaanga, e roko naba n te tembo-
ra. E rang tamaroa anuana. E uota te
moangarena nakoira. Imwain nako-
na, e anganiira ana nambwa ao ti
anganna ara nambwa ao tia ata arana
ae Max Para.

Ngkana e kona te Tari Para n roko
n te tembora, ti kona naba ngaira n
roko n te tembora—akea bukina ae
tina aki kona!

Ana Banna ni Katooto te Tari Para

Ti baireia bwa tina kawaria te
namwakaina are imwiina bwa mwa-
koron kawaran te tembora. Ti tare-
boon imwain rokora, ao e taku bwa ti

kona n rin n ana auti ngkana ti roko. Ti buti n te kaawa ae San Antonio ao ti kunea mweengan te Tari Para ae kakateke. E wene iaon ana kainiwene n rabunaki n te rabuna ae mainaina nakon bwangena. E tabeka atuna nakon te iterana ao e taetae ma ngaira, moangarena e bon rang kukurei. E tuangiira arona ni kukurei imwiin bwakana mai taubukin te auti ngke tenibwi tabun ana ririki. E tibwa ana kaangaanga ao ana koaua.

Teuana te tai ni kawara te Tari Para e riki bwa te ririki ni kakawarakina. E a riki bwa mwakoron maiura ae onoti. Ti aki ata te bwai ae tina karaoia ibukina—ana kaangaanga a bon rang korakora. Te bwai ae ti atia bwa ti kona n riki bwa raraona. Ti kona n uoti nakoina bwaintangira aika uare-reke: tamnein te Tia Kamaiu, te CD ae ana Boki Moomon n te taetae n Spanish, tamnein te tembora, te baeki

ae on n te aoranti. Ti kona ni kawaria, ti anenei kunan te Buraimwarii, ao ti ongora irouna. Ai tamaroara te namakin aei iroura—ko aki kona n anga te mwakorona te kariki ao e reke teaina te kariki boon mwiina.¹

E reireiniira te kakaitau, are e bitii *ni kabane* mwakoron maiura. Ti reia-kina karekea te kakaitau ibukin ataa-kin te euangkerio, ibukin ara reitaki ma te Atua; ibukin ataa-kin te baire ni kamaiu; ibukin mweengara, ara kaa, kanara, ao kunnikaira; ara konabwai ni kabonganai rabwatara, ibukin ara tai ni kona ni karaoa ae raoiroi ibukin ara komiuniti; ao ibukiia aomata aika tamaroa aika katobibiira. Te Tari Para e bita ara kabwarabwara iaon taeka aika *matoatoa* ao *kaangaanga*. Iai bukina bwa tina kukurei ni kakabwaiakira aika a mwaiti ao ni kabonganai kakabwaiaka akanne n tabekia rake tabeman.

Reiakinna ni Beku

N te tai are e mena iai Chad n te tembora ma temanna raraora, Tari Gonzales, e manga noora naba te Tari Para n te tembora n tataninga te bwati bwa e na anaia. Tari Para e tataninga n te tai ae maan. Chad ao te Tari Gonzales a baireia bwa a na nikira te Tari Para ni mweengana. Tari Gonzales iai ana turaki ae bubura ae roro. N te tai anne, tewaana te kaa ae a toka iai ibonga aika a mwaiti man ara titeiki a roko, ao a buoka te wiutieea ni katoka ibukin te turaki. Imwiina a uota te Tari Para nako aon te turaki, kabaea n ana kaintekateka ao n taua bwa e na aki bwaka. I taku bwa e rang nakoraoi te bong anne iroun te Tari Para—arona are e kona n toka n te kaa ae mamataiakinna man te tembora nakon mweengana!

Kakabwaiaka n Aaro Nako

Ni kabanean rokora n te Tembora i San Antonio imwain ae ti mwaing, ti kawara te Tari Para. N te tai ae onoti aei ni kabanean rokora, te Tari Para e butimwaia ni kabane ara utu bwa tina katairiki irouna.

I rang kakaitau bwa I kona ni kataa ana berita Beretitenti Oldroyd. Au utu a na bon aki kona ni kaitibo ma te Tari Para ngke arona bwa ti aki roko n te tembora. I a riki bwa te aomata ae bitaki—I a riki n aron are e tangiria te Uea bwa e na reke irou. Ngkai ti karimoa te Uea ao ni kaea te tembora, maiura a kakabwaiaki n *aro nako* aika kakaokoro. ■

E maeka te tia korokaraki i Utah, USA.

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Melvin J. Ballard, in Marion G. Romney, "Welfare Services: The Savior's Program," *Ensign*, Nobembwa 1980, 93.

Kaaro ao taan kairiiri irouia kairake, Ngkoe, Kairake, AO TE Botoniango n te Miutuo

*E na kanga te botoniango
n te miutuo n reitiira?*

Iroun Jessica Griffith

Ana Maekatin te Ekaretia

Ni katoa ririki Beretitentii ni Kabuta n te Bootaki n Ataenimwaane ao n Ataeinnaine a kaoia kairake bwa a na kamatebwai, n reiakina taekan, ao ni maiuakina te botoniango man booki aika tabu are e a tia n kariaiakaki irouia kaain te Moan Beretitentii. N reiakinaki ao ni maiuakin reirei n te botoniango n te Miutuo a kona ni kakorakora te onimaki ao kakoaua ao ni boboota te kooram, kiraati ao utu.

Te Botoniango n 2018

Te botoniango n te ririki aei e reireiniia kairake ni kunea te rau are e roko mairoun Iesu Kristo. N Doctrine ao Covenants 19:23, e kakao te Uea, “**Rerei Mairou, ao ongo n au taeka; nakonako n nimamannein Tamneiu, ao kona karekea te rau mai irou.**” N te aonaaba are e kona ni kaonaki ma te nanououa ao te maaku, aio te berita ae korakora.

Te boki ae tabu aei e anganiiia aia tai kaaro, taan kairiiri, mataniwi aika mwaatai, ao taan reirei n reireiniia te banna are e na kona n reireiniia kairake rina-non taai ni kaangaanga.

N na Kanga ni Kabongana te Botoniango Aei?

Beretitentii n te Botaaki n Ataeinnaine ao n Ataaenimwaane a kaoira bwa ti na kamatenikunai booki aika tabu, ni kamatebwaia te tua, ao ni maiuakin reirei inanon maiura. E ngae ngke a kona ni karaoaki bwaai aikai n ae onoti, karaoakiia ni kabane a kona ni buoka ni bobootia ao ni kaungaia kairake ao aia utu.

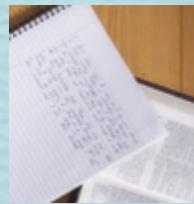
A mwaiti taai n reita te botoniango aei nako nanon maiuia kairake. E kona ni kabonganaaki ni bootaki te utu n te tairiki, n taian reirei n te taromauri ao n te tieminari, bwa atuun te reirei ibukin aia tai n taetae kairake n te bootaki n toa, ni katamaroai waaki ni kaukuuki n te Miutuo, ao ni katauraoi nanora ibukin aia waaki ni kakukurei kairake, n raonaki ma te kae-mbwa, maungatabu ibukiia kairake, ikitakin waaki ni kakukurei. Te Moan ni Waaki, ao bootaki n taromauri.

Tabeua lango ibukin Waaki ni Kakukurei

Akana imwiina bon tabeua iango ibukin reireitan te botoniango ibukin te Miutuo ni kabuta te ririki. Ibukin tabeua riki rongorongona, kawara youth.lds.org.

"Reirei Irou"

N reiakina taekan Iesu Kristo e kakawaki kunean te rau Irouna. Iai te rau ao te kakoaua n ataakina bwa aekakira Ngai, n reiakina bwa E kanga ni maiu, ao n oota bwa tera ae E karaopia ibukira.

Ngke 14 ana ririki ni maiu, e titirakinaki Beretitenti Spencer W. Kimball (1895–1985) ngkana e a tia ni wareka te Baibara mai moana ni karokoa e bane. "I a tia ni wareki booki aika mwaiti n te tai anne, beebea aika kangare, booki aika mmanii, ma e taku nakoiu nanou ae tataumwanta, 'Ngkoe, Spencer Kimball, ko bon tuai wareka te boki ane tabu anne. Bukin tera?'"¹ Man te tai anne, Beretitenti Kimball e karaopia bwa te moanibwai ni "kakukurei ngkami n ana taeka Kristo" (2 Nibwaai 32:3).

- Iangoia n titirakinia kairake bwa a na kawakina aia boki ni koroi bwaai ake a reiakin n rongorongan Iesu Kristo ao Ana euangkerio.
- Ko na bae ni kaoiia kairake ni motinnanoia n anaa ana kakaewenako Beretitenti Russell M. Nelson ni "katabui mwakoron [aia] tai ni katoa wiiki ni kamatebwai bwaai ni kabane ake e taekin ao ni karaoi Iesu n aron are e koreaki inanon [booki aika tabu]."² Inanon te kiraati ke ni bootakin te utu n te tairiki, ko kona ni butiia bwa a na anga aia ribooti iaon bwaai ake a reiakin ao a kanga ni kamwakuri inanon maiuia.

Bwaai n Ibuobuoki

- Iakobo 1:22; Moses 1
- "Te Kristo Ae Maiu: Aia Koaua Abotoro," *Riaona*, Eberi 2000, 3.
- Russell M. Nelson, "Drawing the Power of Jesus Christ into Our Lives," *Riaona*, Meei 2017, 39–42.
- David A. Bednar, "A Christlike Character," *Riaona*, Okitobwa 2017, 50–53.

"Ongo n Au Taeka"

Nongo n ana taeka te Tia Kamaiu e raonaki ma tiaki tii te ongora ma ni kakauongo (ke n ongotaeka). Te rau ae korakora ao te kakoaua a kona n roko man ataakina bwa e booraoi maiura ma Ana reirei.

Ngke waniua ana ririki ni maiu, e baireia Beretitenti Thomas S. Monson bwa e na kaembwa irarikin te ai ma raoraona ae Danny. Tii iai teuana te kaangaanga—te marae are a kan kabongana e bon mwautakataka, kai rootaki, ao e onrake n te uteute. N te tai anne iai ana iango Beretitenti Monson: “I taku nakon Danny, ‘Ae ti kainnanoia bwa ti na karaoia ti na kabuoki uteute aikai n te ai. Ti na tii *kabueka* te mronron inanon te uteute!” E rang ni kariaia, ao I biri nakon ara kaebin n anai tabeua matiati. . . .

“. . . I iangoia bwa e na aki ura te ai tii ngkania ti tangiria ao tao ngkanne e na bon mate urana i bon irouna.

“I kakiaa te matiati iaon te atibu ao ni kabuoki uteute iaon te ai.” I waekoa n ataia bwa ngaia e aki kona ni mate te ai i bon irouna, a biri ataeinimwaane ibukin buokara, ao e a tibwa mate te ai imwiin tabeua te aoa mwakuriana.

“Ngai ao Danny ti reiakin kaangaanga tabeua ma reirei aika a kakawaki n te bong anne,” e taku Beretitenti Monson, “man te bwai ae uareke bon man kakaawakin te ongotaeka.”³

- Butiia kairake bwa a na kamatebwai te ongotaeka ni mwakoro 6 man *Tataekina Au Euangkerio*, n raonaki ma te ongotaeka ni mwakoron te anua n te waaki ni kakukurei n tokin te mwakoro.
- Maroroakin iango ake ngaia ake a na kona ni katabetabeira n ongo ana taeka te Uea. N aron te katooto, ko kona ni kaoia kairake n onea mwiin te tebwina ni miniti iaon bwaai aika maiu n te iti ma te tebwina ni miniti ni kamatebwai booki aika tabu.
- Kabonganai taai aika ko taneiai iai n titiraniia kairake bwa tera ae a na karaoia ibukin man bwaai aika a tia n reiakin.

Bwaai n Ibuobuoki

- Te Otinako 20; Mataio 5:1–12
- “Ongotaeka,” *Tataekina Au Euangkerio: Te Kairi nakon aia Mwakuri n Ibuobuoki Mitinare* (2004), 122.
- Hadley Griggs, “Ten Minutes a Day,” *Riaona*, Tebetembwa 2017, 58–61.
- Robert D. Hales, “Ngkana Kam Tangirai, Kawakini Au Tua,” *Riaona*, Meei 2014, 35–38.

"Nakonako n Nimamannein Tamneiu"

*Te reiakinaki ao te ongora e kabwarabwarai bwaai
ake ti riai ni karaoi. N nakonako n nimamannei
Tamneina aei aron ae ti riai ni karaopia.*

"Ko na Karekea te Rau Mai Irou"

*Te rau e kona n nanonaki ni bwaai aika kakaokoro
nakoia aomata aika kakaokoro—te kantatinga
bwa te kamaiuaki e kona n reke, n te koaua are
iai te kawai rinanon taai aika kaangaanga, ke
ni kakoaua bwa ti mena n te kawai ae eti.*

Nimamannei nanona “keiakinan te maraki ma te taotaonakinnano ao n akea te un,”⁴ te bwai are e kainnanao te korakora ao te nanorinano. N 1838, Thomas B. Marsh, te Moan Beretitenti n te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, e kitana te Ekareitia, n tii ngaia ibukin unna ngkai taan kairiiri n te Ekareitia a aki boutoka kainnabana n ana kauntaeka ibukin ana miriki. N ana ririki ake imwiina, e bwaebwaeti ni kabuakin taian kakabwaia ao e okira te Ekareita, ao e taku: “N mwaitin te tai I tangiria ni kan ataia bwa e kanga n riki bwakau bwa moan [*kitanan te koaua*] irou, ao I a roko n tokina bwa I kabua Tamnein te Uea mai inanou. . . .

“. . . I namakina te un ao te bononnano; ao e a moanna ni kitaini Tamnein te Uea, n aron are e taekinaki ni booki aika tabu, I kamatakiaki.”⁵

- E aki beebeete maiun te Tia Kamaiu. Kakaei katooto inanon booki aika tabu n taai ake e kaota iai te nimamannei Iesu ni kaitara ma taian kaanganga. Maroroakinna ti na kanga ni kamwakura ana katooto te Tia Kamaiu ni bwaai ake ti na kaitara ma ngaii ni boong aikai.
- Teuana te kawai ni kan riki nimamannei bon man te beku ibukiia aomata. Iangoi tabeua mwakuri n ibuobuoki ake a kona ni karaoi kairake n tii ngaiia ke n te kurubu.

Bwaai n Ibuobuoki

- Tito 3:2–5; Moronaa 8:26; Doctrine ao Covenants 112:13
- Ulisses Soares, “Be Meek and Lowly of Heart,” *Riaona*, Nobembwa 2013, 9–11.
- Neal A. Maxwell, “Meekness—A Dimension of True Discipleship,” *Ensign*, Maati 1983, 70–74.

- Kakaei rongorongo bwa a kanga tabeman ni kunea te rau iroun Kristo n **Mormon.org/easter** ao n iteraniba 60 ao 63 man te rongorongo aei. Ko na kanga ni kunea te rau?
- Iangoia ni matakū n tamnein te Itita 2017, “te Uea n Raoi,” n **Mormon.org/easter**. Ko kona ni kaoiia kairake bwa a na tibwaua te tamnei aonraain ma aia koaua bwa a kanga ni kunea te rau iroun Kristo.

Bwaai n Ibuobuoki

- Ioane 14:27; I-Biribi 4:7
- W. Christopher Waddell, “A Pattern for Peace,” *Riaona*, Meei 2016, 90–93.
- Quentin L. Cook, “Personal Peace: The Reward of Righteousness,” *Riaona*, Meei 2013, 32–36. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Spencer W. Kimball, “Read the Scriptures,” *Friend*, Ritembwa 1985, inanon moan baana; taraa naba “What I Read as a Boy,” *Children’s Friend*, Nobembwa 1943, 508.
2. Russell M. Nelson, “Prophets, Leadership, and Divine Law” (te taromauri ni kabutaa te aonaaba ibukiia kairake, Tianuare 8, 2017), broadcasts.lds.org.
3. Beretitenti Thomas S. Monson, “Te Ongotaeka e Uoti Kakabwaia Obedience Brings Blessings,” *Riaona*, Meei 2013, 89–90.
4. *Merriam-Webster’s Collegiate Dictionary*, 11th ed. (2003), “meekness,” merriam-webster.com.
5. Thomas B. Marsh, in *Journal of Discourses*, 5:206–7 (taraa naba “The Faith and Fall of Thomas Marsh,” inanon *Revelations in Context: The Stories behind the Sections of the Doctrine and Covenants*, Matthew McBride ao James Goldberg, eds. [2016], 57–59).

N TEKATEKA NI BOOWI

Kanakoaki ioun Unimwaane M. Russell Ballard man aia Kooram Abotoro ake Tengaun ma Uoman

N au tai ni mwakuri bwa te Abotoro, I a tia n teimatoa ni kabwarabwara te mwaaka ao kakawakin taian kauntira, n ikotaki ma kauntira n titeiki, uoote, bootaki, ao utu. I kakaua bwa te mwakuri rinanon te kauntira bon te kawai ae moan te nakoraoi ni karekei mwia aika koaua.

Té namwakaina aei, ti karaoi tabeua bitaki aika bebete ao aika kakawaki n te karikiram ake a kamatebwaiakaki irouia kaain te Nakoanibonga ae te Merekitereka ao te Bootaki n Aine ngkana a kamatebaia aron aia bootaki n oin aia bobotaki ni katoa Tabati. N ikotaki ma kamatebwaiyan ana taeka te burabeti ae maiu man te mau ngatabu aika tibwa nako, ti na “tecateka naba inanon te kauntira” (D&C 107:89) ni bootaki ni maroroakin bwaai aika ti kaaitarai ao kainnanora aika ti kainnanoi.

UOTAKIN TE MWAAKA AE
KORAKORA NAKON TE BOOTAKI
N TE NAKOANIBONGA AE TE
MEREKITEREKA AO TE BOOTAKI
N AINE

Ngkai ti reirei aron te kauntira n ae na nakoraoi riki, e na kakabwaiaira te Atua ma kaotioti ao atatai aika batiriki ao te mwaaka ae korakora riki ni kakoroa nanon Ana mwakuri.

Iroun Michael Magleby

Taraekita n te Karikiram, te Tabo ni Mwakuri n te Nakoanibonga ao te Utu

I mwain ae karikaki te aonaaba aei, e kakoroa nanon Ana mwakuri te Tama are i Karawa rinanon taian kauntira (taraa D&C 121:32). Ni moanakin karikan Atam ao Ewa, a tia ana aomata te Atua ni ukoukora Ana reirei inanon taian kauntira. Ni koauana, E kainetia te Atua nako Ina bwa “Aia Reirei Aomata” (Mote 7:35). Ni moan n boong aikai, Iotebwa Timiti e moanna ni kaoki “tuan te Kauntira n bong ake rimoa.”¹ N te bong aei, e tautaekanaki

te Ekareta man taian kauntira ni kari-naniia nako.

N namwakaina aika aki maan n nako, taan kariiri ni kabuta n te Ekareta a tia n reirei aron kanakoraoan bootaki n te Nakoanibonga ae te Merekiteraka ao te Bootaki n Aine n te Tabati. Mwiina bon te karikiram ae boou ae atunaki *Nako mai, ao Irirai—Ibukin te Nakoanibonga ae te Merekiteraka ao te Bootaki n Aine*, ae karikirakea kabonganakin bootaki ni maungatabu ni kabuta ao ni karababa mwakan te reirei inanon ara kooram n te nakoanibonga ao Bootaki n Aine.

“Ti a tia ni karaoa ae raoiroi man karaoan bwaai aika iai iroura n taai aika nako,” e taku Unimwaane Christoffel Golden man te Itingaun, are e ibuobuoki ni kaira te bitaki aei. “Ma te Uea e tangiriira bwa ti na waaki rake. E na roko te rikirake mai mwiin te bitaki aei ni kamatebwaia aia

taeka burabeti aika maiu ao n tekateka ni kauntira.”

N te tai ae aki maan n nako, te Beretitentii n te Bootaki n Aine ni Kabuta ao kaain te Kaitingaun a bootaki n ni kauntira ni maroroakinna bwa e kanga te bootaki ma te kauntira ni karekea te kaotioti, karikirakea te katiteuanaki, ao ni uota te mwaaka. A anga reirei aikai, atakina ae ko na kateitei iaon iango aikai ngkai ko kunei kaeka aika a eti ibukim, am uuote ke mwaanga, ao am kooram ke te Bootaki n Aine.

Te Mwaaka inanon te Kaantaninga

“*Ngkai kamwa tia n ikottingkami ni kabane . . . , ao ni bo nanomi ni kaineti ma te bwai ae tii teuana aei, ao n tia ni butia te Tama n arau, eng kam na bon karekei*” (*D&C 42:3*).

Kauntira bon kawai ake ti na kona iai n “ukoukora nanon te Uea.”² N taekana teuana, e aki tau n tii tibwauai iango; ni bootaki ni kauntira, ti kaoa te kaotioti bwa tiaonga n reiakina te bwai ae tangiria te Uea bwa ti na karoia n ara kaangaanga. Ti na karekei riki mwaitin nakoraoira ni karekean te aeka ni kaotioti anne ngkana ti uring bwaai aikai:

1. *Kabanea nanom iai—moanna ma te bwai ke nanona ae onoti, kee uaana.* Kabanea am iango iaon te bwai ke te kainnano ae e kakorakora man ara konabwai ni karaoi kawai aika uaana. Te taratara e buokiira naba n noora are iaon ara kona (tera te bwai ae riki) ao n ukeuke ibukin ataakin aron rikiia (bukin tera ao e kanga n rotiia aomata). Te katooto, ti kona n kauntira arora bwa ti na kanga ni kairia ao n reitiia ara kairake ma karawa nakon maroroakinan te tai ibukia kairake bwa ana taraa raoi taian tikuriin.

2. *Te Taratara—katea te kaanganga ke te kainnano bwa te titiraki.* Atuun te rongorongo ae koreaki bwa

kanga te titiraki e kona ni buokiira ni karekei otara aika iai tamnei iai. Ti kona n titiraki, “Ti na kanga n taekina te kaangaanga n te kawai ae ibuobuoki ao ni kamaiu?” ke “Tera te reirei, ae ana oota riki iai, e na buoka katokan te kaangaanga?”

3. *Te Mwaaka—ukoukora te kari-kirakea* ao ni maroroakin katokakia, te kantaninga n te kauntira bwa e na ukoukora ana kantaninga te Atua, tiaki ti koreakin kawai aika moan te nakoraoi ake a tia ni kariaiakaki ke n taekinna, “Aio aron karaoana n au uuote are mai imwaina.” N aron are e reirei Unimwaane David A. Bednar man te Kooram n te Tengaun ma Uoman, ti aki kainnanoi bootaki; ti kainnanoi taneiai n atatai aika kaokaki.³ Te uaia n reitaki ni karaoa te kauntira e karekea katokaia aika mwaaka ni kaairaki ma te mwakuri.

Te Mwaaka ni Irakin te Marooro

“*Rineia mai ibuakomi te tia reirei, ao aki riai ni bane n riki bwa taan taetae n ti te taina ma e riai n taetae temanna i mwin temanna ao a riai ni bane n ongora nakon ana taeka, bwa aonga ni bane ni karikirakeaki mai irouia ni kabane ngkana a bane n tia n taetae, ao bwa aomata ni kabane a aonga n titebo tibwangaia*” (*D&C 88:122*).

Inanon te kauntira, bwaai aika a mamatenanoia iai aomata nako bon te bootaki—te uuote ke te mwaanga—a roko ni kabane n te kawai ae onoti, ti ngkana a oota ni bwaai aikai taan iria:

1. *Iai tabeia ae kakawaki kaain te kauntira n tatabemania.* A riai kaain te kauntira n rangin ni kaoti aia iango inanona ma tiaki anakin te tai ae rangin ni batu n tain te marooro ni kabwarabwara ana iango ao ana kantininga ni kaineti ma kaain te kauntira ake tabeman. N aron are e reirei Bauro, “Ao e aki kona ni kangai

te mata nakon te bai, E aki kai nanou ngkana akea ngkoe: ao ai aron naba te atu nakon te wae, E aki kai nanou ngkana akea ngkami. Ma moan te kai te nano iai ngkana akea bwain te rabwata aika atongaki bwa moan te mamaara” (1 I-Korinto 12:21–22).

2. Kain te kauntira a ukoukora ni karina te oota. E reirei te Burabeti Iotebwa Timiti “bwa aomata ni kabane, imwain are e karaoa te totoko nakon te bwai teuana are e uotaki nako matan te kauntira ibukin iangoana, a riai ni kakoaua bwa e kona ni karina te ota nakon te bwai anne nakon ae na karekeea te roo, ao bwa e na kuneaki ana totoko n te raoiroi.”⁴

3. Kain te kauntira a ukoukoria bwa ana katiteuanaaki. N aki tabe ma kakaokoron babaire, a katiteuanaaki kaain te kauntira ni ukoukoria ni “karekeea te kairi mairoun te Tamnei ae Raioroi.”⁵ Iotebwa Timiti n te taina e taku n tain te kauntira bwa “karekean te kaotioti ao kakabwaia mai i karawa e riai bwa ti na katikui ara iango iroun te Atua ao ni kamwakura te onimaki ao n riki bwa ti teuana nanoia ao teuana aia iango.”⁶

Te Mwaaka inanon Babaire ni Mwakuri

“Bwa aonga aomata ni kabane ni mwakuri inanon te reirei ao te tua ibukin taai aika a na roko, ni kaineti ma te inaomata n rinerine ae e riai are Ia tia n anganna” (D&C 101:78).

E aki bwanin te kauntira n akean babaire ni mwakuri iaon kaotioti aika a karekeaki. Naake a ira te kauntira a riai ni kaoaki bwa a na karoai aia motinnano ake a na mwakuri iaoia. “N tokin am kauntira, ko kainnanoia bwa ana iai katabeam,” e taku Titita Jean B. Bingham, Te Beretitenti ni Kabuta n te Bootaki n Aine. “Te moan mwakuri ae kakawaki a riki inanon bobotaki.”

Te tia kairiiri e kaira te kauntira nakon te oota ao te boraraoi. Ngkane

teuanne ke neienne e kairiiri ni karaoan ao n tauan mwiin mwakuri ibukin rinanoaia n taai aika ana roko. Titita Sharon Eubank, te Moan Kauntira n te Beretitentii ni Kabuta n te Bootaki n Aono, e reitia: “E mena te mwaka ka iroura. Ngkana ti kabaeki bwa ti na mwakuri, te Uea e na katabui ara mwakuri (taraa D&C 43:9). Te mwakuri n anganano ibukin ao kaokan ribooti iaon katabeara bon te mwakuri ae kakawaki n te berita ae tabu.”

Taben te Tia Kairiiri

“Bwa e aki raoiroi riki te tia kabwarabwara nakon te tia ongora, ao te tia reirei e aki raoiroi riki nakon te tia reireinaki; ao aio are a katiteboaki iai” (Aramwa 1:26).

Ni kanakoraoa ara kauntira, ti totokoi aron kairiiri n te aonaaba. N abanuean te Uea, te tia kairiiri bon “aia kaaunga aomata ni kabaneia” (Mareko 10:44). N aron aei, te tia kairiiri n te kauntira, tao te tia tararua ae kariaiakaki ke te tia reirei, a katauraoi bwaai aika kakawaki ma tiaki te iango ae kakawaki. Teuanne ke neienne e totokoia bwa e na aki riki bwa te aomata ae na taua angii te taetae ke bairean te kaetieti imwain ongoraeakinana man te kauntira.

Te tia kairiiri n te kauntira e karaoa te mwakuri ae kakawaki ni kamataata te kantaninga, kabebetei maroro, ao ni kaoia taan roko bwa ana karoa aia motinnano bwa ana mwakuriia. E nakoraoi riki ana mwakuri te kauntira ngkana taan kairiiri n te kauntira a kakauongo, kairi, kaoia, kamanoi, ao ni kamatoai.

1. Kakauongo. Taan kairiiri aika tamaraoa a kakauongo nakon te tia taetae ao nakon te Tamnei ae Raioroi. “I kakoaua bwa te bwaintiuaroai n otam rinanon am namakin e na nako-raoi riki,” e taku Unimwaane Bednar, “ngkana ti kakauongo e kaokoro riki ma are ngkana ti taetae.”⁷

2. Kairi. Te tia kairiiri n te kauntira e kaira te maroro, ni kariai iango bwa ana taekinaki. E riai, te tia kairiiri ni bita aron te maroro ke ni kairia ma te tangira.

3. Kaoia. Te Uea e tibwaua te kao-tioti imarenaia kaain te kauntira. Ni kaoia aomata ni kabane—n raonaki ma taan rawa—n anga iango e karikirakea te kona n ongo ana kantaninga te Uea.

4. Kamanoa. Te tia kairiiri n te kauntira e karekeea te tabo ibukin tibwauakin te kamanomano ao te tararua ae tau man tabeakinaia naake a tibwaua ao ni kamanoia man te kakauntaeka ao te motikitaeka. Atuun rongorongo aika a kai rootaki a tangira te kairi ae iangoaki raoi. Bwaai aika a tabu taekinai a na tiku n aroia.

5. Kakoauai. Ngkai a tibwauai aia iango ao aia kantaninga, te tia kairiiri e kakoauai karinrin man anganakiia te kakaiteau ao aekan n iango n reitaki.

Te kabebete aei e buokiia aika roko n namakina mwakoron te waaki ni kabebete ao ni kaetiia ni kakoaua bwa aia karinrin e ibuobuoki.

Te Karikiram ae Boou, ao te Motinnano ae Boou

Ma te ririki ae boou aei ao te ae boou e a karokoa tain te motinnano ae boou. Ti kakabwaiiaaki ma ana euangkerio Iesu Kristo ae kaokaki. Bon tabera ao ara tai n ukoukora Ana kairi ao ni karaoa Ana mwakuri. Te maneka ni waaki rake aei n ara bootaki n te Tabati n te Nakoanibonga ae te Merekitereka ao te Bootaki n Aine tiaki ti ibukin karekean te reirei iaon te mwakuri; ma ti “tekateka inanon te kauntira” ao ni karikirakei mwakuri aika raoiroi—mwakuri ake a na “ikotia aomata aika mwaiti nakon Tion ma kunan te kimwareirei ae akea tokina” (D&C 66:11). ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Iotebwa Timiti, i “Minutes, 17 Beberuare 1834,” josephsmithpapers.org.
2. *Aeniboki 2: Babairean aron kairan te Ekaretia* (2010), 2.4.4.
3. Taraa David A. Bednar, “Panel Discussion” (te bootaki ni kataneiai irouia taan kairiiri ni kabuta te aonaaba, Nobembwa 2010), broadcasts.lds.org.
4. *Teachings of the Prophet Joseph Smith*, sel. Joseph Fielding Smith (1976), 94.
5. *Aeniboki 2*, 3.3.2.
6. Iotebwa Timiti, in “Minutes, 27–28 Ritembwa 1832,” 3, josephsmithpapers.org.
7. David A. Bednar, “Panel Discussion.”

TERA TE BWAI AE KAOKORO N TE NAKOANIBONGA AE TE MEREKITEREKA AO TE BOOTAKI N AINE?

N te moan Tabati ni katoa namwakaina, marooro inanon bootaki n te Nakoanibonga ae te Merekitereka ao te Bootaki n Aine a kairaki iroun te membwa n te beretitentii ke te tia kairiiri n te kurubu. Bootaki aikai bon kauntira are ti “reirei ao ni karikirakeingkami” (D&C 43:8) ngkana ti reirei taekan kaa-nngaanga ao kainnano. Maroro aikai a kaineti nakon te mwakuri—n tatabeman ao ni bootaki.

N Tabati ake tabeua, ti ribootinii ao n rimwiin ara maroro ao mwakuri. N aron ae a kainnanoaki, ti karaoi ao n taui mwiin ara mwakuri. Maroro n tain bootaki aikai a boboto iaon reirei aika a reiakinaki man maroro n te maungatabu ni kabuta ao atuu rongorongo aika onoti a rineaki irouia taan kairiiri n te Ekaretia ni kabuta ao ni kairaki iroun kain te beretitentii, te tia kairiiri n te kurubu, ke te tia reirei ae weteaki. Namakin aika ti karekei n taian maroro aikai a kaungaira nakon mwakuri ao te bitaki irouia n tatabemaniia nako.

Iroun Unimwaane
M. Russell Ballard

Man te Kooram n Abotoro
n te Tengaun ma Uoman

KAKAWAKIN TE Utu AE AKEA TOKINA

Arangin ni kakawaki taian tembora irouia Aomata aika Itiaki ibukina bwa inanona, a mare iai taanga ibukin ngkai ao n aki toki, n aki tii karaureaki n te mate. N aron ana katanoata te Ekaretia n “Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba” 23 te ririki n nako, “Te mare i marenan te mwane ao te aine e katabu-aki iroun te Atua ao . . . te utu bon te bwai ae kakawaki nakon ana babaire te Tia Karikibwai ibukin tokin kawaia natina.”¹

Te tua aei e kabwarabwara nnera ae korakora iaon te utu. Ti kakoaua naba ti riai ni karoko irouia ni kabane aomata ma te atatai, tangira, ao te nanoanga. Au marooro e na boboto moa iaon tua n iai bukiia bwa katei n te utu iai tabeia ae rang kakawaki inanon ara Ekaretia. Te kauoua, N na kabwarabwara te reita-

*Nana marooro are e kanakoa
n tain te karuaiwa ni Boowi
ae Bubura ibukiia Utu i Salt
Lake City, Utah, USA, e taku*

*Unimwaane M. Russell Ballard
bwa naake a kakoaua te katei n
te mare a riai ni karekei boutoka ni kabane ngkana a kona
ni kakorakora ao ni katana aia
onimaki, utu, ao inaomataia.*

Ana Koaua te Ekaretia iaon te Utu

Ni katauraoi koaua iaon ara Ekaretia iaon te utu, I kan tae-kina mwanewen te kuna ae aki toki n aneneaki irouia ataei ae atunaki “I Live in Heaven. Te kuna aio e kabwarabwara bwa ti roko maia, bukin tera ti mena ikai, ao ti na nakea. Aio are a aranna Aomata aika Itiaki ni Boong aika Kaitira bwa te babaire ni kamaiu—ana babaire Tamara are i Karawa ae akea tokina.

*I maeka i karawa n taai aika a tia n nako, e bon koaua;
Maeka ikekei ao n tangira ikekei ma aomata aika I
kinaia. Ao ngkoe naba.*

*Imwiina Tamara are i Karawa e kaota ana baire ae
moan te tikiraoi,*

*Ni kabane taekan aonaaba ao te mwakuri ni kamaiu
ae akea tokina ibukiia aomata ni kabane.*

*E taku Tamara bwa E kainnanoa temanna ae e tau
ana tangira*

*Nanga Maiuna bwa ti aonga ni kona n okiria
ieta ikekei.*

Iai temanna ae e tangira te karineaki mai karawa.

*E taku Iesu, “Tamau, kanakoai, ao am bwai te
mimitong.”*

*Iesu e rineaki, ao e roko ngkai te Mesia ngaia,
Tokanikai iaon te buakaka ao te mate rinanon*

Mimitongin arana,

*Anganakira te kantaniga n te onimaki bon te maiu
ae kamiimi are e na reke—*

*N te Mueenga arei i karawa ike e tataningaai iai
te Tama.²*

Ma te anene aei inanou, N na kabwarabwari tabeua bwaai aika kakawaki ibukin te babaire ni kamaiu are e na katurua aron rikira ae aki mamate ao ae akea tokina ao ibukiia ara utu.

Imwaain te maiu aei, ti maeka ma te Atua, are bon Tamara are i Karawa. Bon Ngaia Taman tamneira, ao ngaira Natina n tamnei. Ma ngaia are, ni kabane ake a bungiaki nakon te maiu aei bon taari aine ao mwaane n tamnei.

“Oin ana kantaninga te Atua ae bwaniin—Ana mwakuri ao Mimitongina—e anganiira n tatabemaniira nako te kariaia ni karekei Ana kakabwaia ni kabane.” Ara rinerine n ongotaeka ke n aki ongotaeka n Ana tua e bairei tokin kawaira ae akea tokina. “Iesu Kristo e kakawaki n ana babaire te Atua. Rinanon Ana Mwakuri ni Kamaiu, Iesu Kristo e kakoroa bukin Ana kantaninga Tamana ao n anganiira n tatabemaniira nako te konaa ni karekeia te aki mamate ao te maiu ae akea tokina.”³ Te reitaki n te mare ao te utu a kabaeaki n ana kariaia te nakoanibonga n teimatoa n riaon riki te ruanimate ngkana ti mare “ibukin te tai aei ao ae akea tokina” inanon te tembora (D&C 132:7).

Au kantaninga te kabwarabwara ae kimototo aei e na buokiko n oota bwa e kanga n iai rekerekena n ae

bwanin ma rabakaura n te aro nakon te katei n te utu. Te bobootaki, te tua, ao iango aika kinaaki a kona ni bitaki, ma kabwarabwaraan ana bobootaki te utu e aki kona n oneamwiin ana kantaninga te Atua ao ana babaire ibukiia natina.

N te aonaaba n te bong aei, ike te mare ao ataei a rikirake n aki kakawaki, Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira e aki maroaa ni kinaakin katei n te utu bwa teuana mai buakon tuua aika kakawaki.

E taku Bobe Francis, “Ngaia [te Atua] e karikia mwaane ao aine bwa a na kukurei, n tibwaua mwanangaia ma temanna are e kabobongai aroia, n namakina maiuakinan te tangira ae kamiiimi: n tangira ao n tangiraki, ao n noooria bwa e na iai uaan aia tangira rinanoia natia.”⁴

E katanoata te Southern Baptist Church: “Te mare bon ikotan te mwaane ao te aine ni motinnanoa te berita inanon maiuia. . . . Te buu mwaane ao te buu aine ti te arona kakawakiia imatan te Atua, ngkai a kaai ni karikaki ni katotongan te Atua.”⁵

Ara koaua n te tua n taekan te utu ae akea tokina ao aia taeka taan kariiri man aaro ake tabeua e kabebetea ara atatai bukin tera e babane nanora n nabeakina, kawakina, ao ni karikirakei katei n utu.

Boutoka n Rabakau n Aonteaba ibukin aia Taratara Aaro

Iai naake a iangoia bwa tuua n aron anne ao taeka bon bwanaaia aaro aika akea aia iango. E ngae n anne, ana Tua U.S ae e Kakannato riki a kataa aia konaa inanon Tuun 2015 ni kinaia aomata aika koaua man wanawana a kona ni kawakin aia iango aika kakaokoro, e ngae ngke a kinaa te mare ni mwaaine:

“Te mare e tabu nakoia naake a maiuakin aia aaro. . . .

“. . . A mwaiti bwaai n ibuobuoki ni kakaean rongorongo n tamaroan te mare inanon te aro ao maanin tainetae n iango, katei, ao te onimaki, n ai aron naba te rabakau iaon koro banna ao booki ao rongorongo n rinaniia nako. E booraoi ao e riai n taekinaki bwa bwaai n ibuobuoki ni kakaean rongorongo a boboto iaon te atatai bwa te mare bon te ikotaki imarenaia uoman aomata te mwaane ao te aine. . . .

“. . . Te mare, n aia taratara, bon man rikin te aomata n ikotakin te mwaane ao te aine. Te taratara aei e a rang kaman karaoaki—ao e reitinako ni karaoaki—inanon te

onimaki ae tamaroa irouia aomata aika koaua man wanawana ao ni kabuta te aonaaba.”⁶

E a tia te Tua ae Kakannato riki ni kinaa bwa a mwaiti aomata aika koaua man wanawana n te aonaaba a reitinko ni kinai katei ni mare.

Onimaki, Utu, ao Inaomata

N ataia bwa aomata aika koaua man wanawana a bae n taraa te mare bwa tii imarenaia aomata n rikiia aika kaokoro, ana marooro ma ana iango te botanaomata a riai ni kamweengaraoaki, ao inaomataia aaro a riai ni katan, taratara n aron akanne. Ni koauana, ibukin koaua n aaro a kona n roota aron aia taratara taan kakoaua n noora oin raoi te kantninga n te maiu aei, n aron taratara akanne e na iai mwiina n aron aia iwawakai ma te botanaomata.

I kauringaki n te rongorongo ni karakinaia ataei aika uarereke are aia tia reirei e wareka te karaki nakoia n rongorongoia uoman natiniuea mwaane are a tangira. Te tia reirei e anga te bwai n reirei aei n akea te kauring ke te tua. Ngke a bubuti kaaro kaongoakiia ngkana e na manga warekaki riki te karaki aei n taai aika a na roko, e aki kariaia te reirei.⁷

E na rang kaikoakiia taan tararua n te reirei ni kariaia kaaro n anaiia natiiia ngkai reiakinan te bwai n reirei aei e kaitara aia koaua? Ana baire te reirei e taraa n ae kanga te

taumatoa ae kaineti iaon tabeia kaaro ni kaikawakiia natiai.

Ti maeka inanon taai aika kaangaanga. Angin te tai te kariaia n aki nanoraoi e taraa ni kangaanga ao n aki iraoro. Ti ongora rongongoia aomata ake a kataia ni koaua nakon aia kainibaire, tii bukin te inanonano n te reeti n aomata ke te aki mutiakinaki aia iango ke ni katuaeaki ni bwaai aika akea nanoia.

Angiin aaba n te aonaaba e kaniia 200 mwaiitiia, n raonaki ma te aba ae Amerika, ni kinai inaomataia kaaro n reireiniia natia ngkana a tiaaina te Berita n Inaomata n te Tua. Rongorongo 18 n tuan te aba aei, “Te . . . Bwatei . . . a berita bwa a na karaoa te karinerine ibukin inaomataia kaaro . . . ni kakoaua bwa reireinaia natia n te aro ao n aroaroia e booraoi ma aia onimaki.”⁸

Katanan inaomatan te botanaomata e booraoi ma nakoa n te Ekaretia, are e taekinaki inanon te katanaoata n te utu: “Kaaro iai tabeia ae tabu ni kaikawaiarake natia n te tangira ao n te raoiroi . . . ao n reireiniia bwa a na tangira ao n ibuobuoki imarenaia, [ao] ni kawakin ana tua te Atua. . . . Mwaanenumwa ao ainenumwa—tiina ao kaaro—a na boni bukintaeka imatan te Atua ibukin kara-oan mwiokoia aikai.”⁹

E taraa n ae kanga ti kaitara ma kaumakakin ara iango, ma e mwaiti ara boutoka n reitinako ni kamatoai ara taratara iaon katei ni mare. I a tia n atai tabeua bwaai n ibuobuoki. A mwaiti riki aika a na roko.

Ti riai ni bobooti ara boutoka ni kabane ake ti kona ni kakorakora ao ni katan ara onimaki, utu, ao inaomatara. Tabeman aomata a kataia n anai inaomatara aikai mairoura. Teuana te rongorongo ae boou e riibotinaki bwa te mirion te taara e a tia ni kabonganaaki ni kataenikaia ni katana inaomatana te aro n Amerika.¹⁰

Nakon aekaki n urubwai aikai, I kakoaua bwa raou ni mwakuri ae Unimwaane Dallin H. Oaks man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e a tia ni katamaroa raoi: “E ngae ngke ti ukoukora te kan riki ni mamannei ao ni katoka te unuun, ti riai n aki kariaia n akea nanora ke ni kamemeerea ara motinnano nakon koaua ake ti atai. Ti aki riai ni kanakoi ara bwai ke kateira.”¹¹

Ngkana naake a kaitaraira a koaua n aia motinnano n te kaokoro ao te kabooraoaki, ti na bon kona ni kaai ni mwakuri ni kunea te nanoanga ao te rau. Ni kairoroi koaua iaon temanna ma temanna, are e riki nakoia ataei are e warekaki te rongorongo nakoia are e kaitara ma nanoia kaaro, e kakeerikaka te kaokoro ao ni kabaran ta te kabooraoaki. Ni katabeira ni kariaia ao n reita ara tangira nakoia natin te Atua ni kabane, ake mwaane ao tarira, ti kona ni karika te rau, bobootaki iaon rinanin reirei ao koaua.

Kairan Reirei iaon te Itangitangiri

Ngkai I a tia ni kabwarabwara kakawakin katei ni mare ao bwa ti riai ni katana inaomatara, N na kabwarabwara bukin tera ti riai n anga baira n iraorao nakoia naake ti aki booraoi mangaiia. E tua Iesu Kristo:

“Kam na tangiriia ami kairirbai, ao tataro ibukiia akana bainikirini ngkami;

“Ba kam aonga n riki ba natin Tamami are i karawa” (Mataio 5:44–45).

Ngkai ti aki ke ti riai n aki totokoia kaain te utu ake ti aki booraraoi mangaiia, ti aki kona ao n aki riai n tukiia naake a kaokoro aia taratara ke aia iango ke aia mwakuri mangaira. Ti kaota arora n aomata ae tamaroa ngkana ti kaota ara tangira ao ara akoia nakoia natin te Atua ni kabane. Ti kaota arora n riki bwa ana reirei ngkana ti aki butimwaaibwanaa aika mwangaingai, ngkana ti aki butimwaaibwanaa aika kakaniko, ao ngkana ti roko n te bwabiri ki tikuea n ukoukori mwiia aika raraoi rinanon te atatai ao te iwawaki ni karinerine.

Te Ekaretna e boutoka te tua are e kabaranta tabeaia ngan te kaawa ibukiia LGBT ma tabeaiangai naake a

kai raootaki aia namakin ni katein aaro. Te tua e katania aomata aika LGBT man te kabaneaki n te mwakuri ke ni kakeaaki aia auti ibukin aroia n taanga ke kinaakiia. N te tai naba anne, nanoia aaro ao te inaomata ni maiuakin koaua n aaro aika tia ni kamatoaaki a katanaki man te tua ae korakora aei.¹²

Akea mai buakon bwatei aikai ae a karekei bwaai ni kabane ake a tangirii, ma ara mwakuri ma te kaawa bukiia LGBT ao Tuan Utah e kauarerekeia te kaokoroaki inanon ara kaawa n akea te kariaia iaon kiingin reirei.¹³ Ti kona n itangitangiri ni kariaia ma nanora iaon reirei n aaro. Ao ti taekin iangoa akanne n aki uotiarikaaki tabeman.

Iesu Kristo bon te katooto ibukin tangiraia tabeman. Ao tabeua imwaain waakinan Ana mwakuri ae kamaraki ibukin kabooan ara bure ngaira ni tatabemaniira nako, E kaitibo ma Ana Reirei ni butimwaea te Toa are te Riao—Ana Kabanea ni Katairiki—ao n anganiiia te kabanea ni kaetieti are E na anga n te maiu ae mamate. Mai buakon Ana reirei bon te katanoata ae, anainano “I anganikingkami te tua nabangkai, bwa kam na itangitangiri; n ai arou ngke I tangiringkami, bwa kam na itangitangiri naba” (Ioane 13:34).

Ti kona ni kaonota ara koaua ae matoatoa n te kaka bwaia ibukin te mare imarenan te mwaane ao te aine

n aki bakanrerea ke ni kaikoakiia naake e kaokoro aia iango ma ngaira. N aki tabe ma koaua ke mwakuri, n aroia tarira ao mwaanera, ti riai ni kekeiaki n oota iroun temanna ma temanna. Uringa anne n te kabane, ko mare ke ko aki iein, ti kakawaki n ana babaire ae kakannato te Atua.

Kainana

Te Burabeti Iotebwa Timiti ao tarina ae ikawai riki Hyrum a tiringaki n Tuun 27, 1844 irouia taan iowawa ngke a tauaki ni kawakinaki. Imwiin tiringakia, te bwainikirinaki ma aia mwakuri ni taan iowawa kamwaura a kataia n tiringia kaain te Ekaretia ngke a katea te Tembora ae Nauvoo. Ma a reitinako ni kateitei e ngae ngke a ataia bwa a riai n uruakia. Imwaain kairoroakiia ni kanakoaki irouia taan iowawa, a kawara te tembora ni ngaina ao ni bong ni karaoi aia berita aika tabu are e na reitiia bwa utu ae akea tokina.¹⁴

Ni karaoan mwanangaia nako Salt Lake Valley, tibutoru n ana itera tinau ao tamau iai te kanuringa ae a karaoia inanon te korakai ao te kaangaanga. Utu ni bwaeonia a kamaenakoaki n te mate, ao n aki tabe ma taunikia aia ataei, buu, kaaro, tiibu, ao raa, inanon mwanangaia ae mwautakataka nako Maeao, a teimatoa ni waaki nako.

Aia onimaki n ana babaire ae tabu ara Karo ake i Karawa ake a tangiriira a anganiia te ninikoria ni katairai kaangaanga aika moan te korakora. A ukoukora te tabo are, akea te bwainikirinaki iai, a kona ni kaikawaiarake aia utu n tangira te Atua ao ni beku Ibukina. I karabwaia ibukin kairan te kawai.

Tuan ao ana koaua n te aro Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira e waaki man te utu ni karokoa te toki. I kaoka are I taekinna mai imwaaina: ti kakoaua bwa ti maeka imwaain te maiu aei n aroia tamnei, ana utu te Atua n te maiu n tamnei; ao ngkai naati ngaira irouia ara Karo ake i Karawa, ti riai ni katauraoira ni menara n te aonaaba n oki ni karekei kakabwaia ake a taekinaki n te berita nakoia ake a kawakin ana tua te Atua.

Te rabakau aei e na katauraoira n tatabemaniira nako ibukin te bong anne ngkana ti mate ao ngkanne ti kakoaua raoi, n okira nakon mweengan te Aua ae tabu, oin Ana kantaninga n Ana babaire ibukira. Ao ngkanne, n aron ae koreaki n ana katanoata te utu, “Ti kanakoa bwanara nakoia aomata ake a onimakinaki ao aobitia n te tautaeka n taabo nako bwa a na karikirakei itera aikai ake a karaoaki bwa ana kateimatoai ao ni kamatoa te utu bwa ngaia aan te botanaomata.”¹⁵ ■

Man te marooro are e kanakoaki n Okitobwa 27, 2015.

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. “Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba,” *Riaona*, Nobembwa 2010, 129.
2. “I Lived in Heaven,” *Children’s Songbook*, 4.
3. *Taetaekina Au Euangkerio: Kairan Aia Mwakuri n Ibuobuoki Mitinare* (2004), 48.
4. “Pope Francis’s Homily at the Family Synod’s Opening Mass,” *Catholic Herald*, Okitobwa 4, 2015, catholicherald.co.uk.
5. “Basic Beliefs: Family,” Southern Baptists Convention, sbc.net/aboutus/basicbeliefs.asp.
6. Obergefell et al. v. Hodges, 576 U.S. (2015), supremecourt.gov.
7. Taraa “Teacher, School Sued over Gay Fairy Tale,” NPR, Eberi 27, 2006, npr.org.
8. “International Covenant on Civil and Political Rights,” Article 18, United Nations Human Rights, ohchr.org.
9. “Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba,” 129.
10. Taraa Kevin Jones, “LGBT Grant-maker Wants to Win Religious Liberty Fight within Three Years,” Catholic News Agency, Turai 29, 2015, catholicnewsagency.com.
11. Dallin H. Oaks, “Loving Others and Living with Differences,” *Riaona*, Nobembwa 2014, 26.
12. Taraa Dennis Romboy, “LDS Church, LGBT Advocates Back Anti-Discrimination, Religious Rights Bill,” *Deseret News*, Maati 4, 2015.
13. Taraa “Utah Lawmakers Introduce Bill Balancing Religious Freedom and Nondiscrimination Protections,” Maati 4, 2015, mormonnewsroom.org.
14. Taraa *Church History in the Fulness of Times Student Manual*, 2nd ed. (Church Educational System Manual, 2003), 302–04.
15. “Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba,” 129.

*Ngke e roko te kaangaanga ni maiun
Amanda ngke tebwi tabun ana ririki, e a
keerikaaki man te Ekaretia ao e a kakaei
taneiai aika a boou. Imwiin itiua te
ririki, e a bua ana kantaninga Amanda.
Karekean te kukurei e waaki man te
titiraki ae kakaawaki.*

CODY BELL, TE TIA RAWETAMNEI

Amanda Jiri

Cape Town, Aberika Maiaki

I aki kakaonimaki inanon te maan ae waniua te ririki. N te tai aei, I a irekereke ma rao aika I aki riai n irekereke ma ngaiia. Tinau e rootaki ana iango. E taonai te nanokawaki. I namakina ae bua au onimaki. I a tabe n iango, "N ningai te tai ae I rang kukurei iai?"

Imwiina ao I iango ngke I a mena n te Bootaki n Ataeinnaine. I ataia bwa anne te tai are I namakina raoi iai te kukurei. I baireia bwa N na okira te aro n te Tabati are imwiina. I kaitibo ma te beretitenti n te mwaanga ao I a moana au rairannano.

Tabeua te tai imwiina, I wete-aki bwa N na mwakuri ma Ataeinnaine Ngke ti taekina aia botoniango Kairake n Ataeinnaine, I uringnga n te tai ae waekoa! N te bong aei, ni katoatai are I taekina iai te botoniango, I karekea te kamatoa bwa te Ekaretia ngaia te tabo ae I riai n tiku iai.

KAKAEA RIKI

Tarai riki taekan ana kakae Amanda ni karekean te kukurei n liahona.ids.org.

Kakaei riki aron karekean te kukurei mairoun Beretitenti Thomas S. Monson at ids.org/go/11839.

KAEKAAKIN ARA TATARO I MARENARA

Enang bon bane au mwakuri ni mitinare i illinois Chicago n te Mition are i Maiaki ngke I karekea te kariaiakaki ae onoti ni kawara te tabo ae I a tia ni kawaria mai imwaina ni kaitairiki ma ana utu Tremillo. I a tia ni makuri n aia uoote teuana te ririki ae bwanin ao I a rang kinaia.

N tain te katairiki, te Tari Tremillo e kaungai bwa N na tibwa teuana te rongorongo ni kakukurei iaon kawaiu n okira mweengau. E taku bwa te Uea e na katauraoa temanna iaon te kiba are N na toka iai are e na kainnanoa au ibuobuoki. I berita nakoia bwa N na karaoria.

Man te tai anne ni karokoa te tai are I kiitana iai Chicago, I tataro bwa N na karekea te kamatoaki bwa te Uea e na butimwaea au anganano ibukin karaoran au mition.

Teniuia te wiiki imwiina, I toka n

te wanikiba are e na uotai n okira mweengau. Ngke I kaea au kaintekateka, te aomata are e tekateka irariku e tararake n taraai. "I aki kakoaua!" E taku neienne. "I aki kona ni kakoaua!"

Au moan iango, "E tamaroa, neiere e riribaia kain te Moomon!" Ngke I tekateka, e tuangai bwa arana Kelly ao e a tibwa rairaki. E kaota aron kukureina ngkai e tekateka irarikin te mitinare. Kelly e karakinna nakoia bwa te kabanea n aomata are e tekateka irarikina bon te aomata ae ririba te Moomon ao e akea ana katei are bon anne arona ngke e moan karekea ana onimaki. E rang n un Kelly ao e kau titiraki. E a tia ni kataia n tatataro ibukin kaekaa ana titiraki ao te karaunano.

I tataro inanou ao I kaota koauan te euangkerio ao ana tangira te Atua ibukiia Natina, n ikotaki ma neiei. I

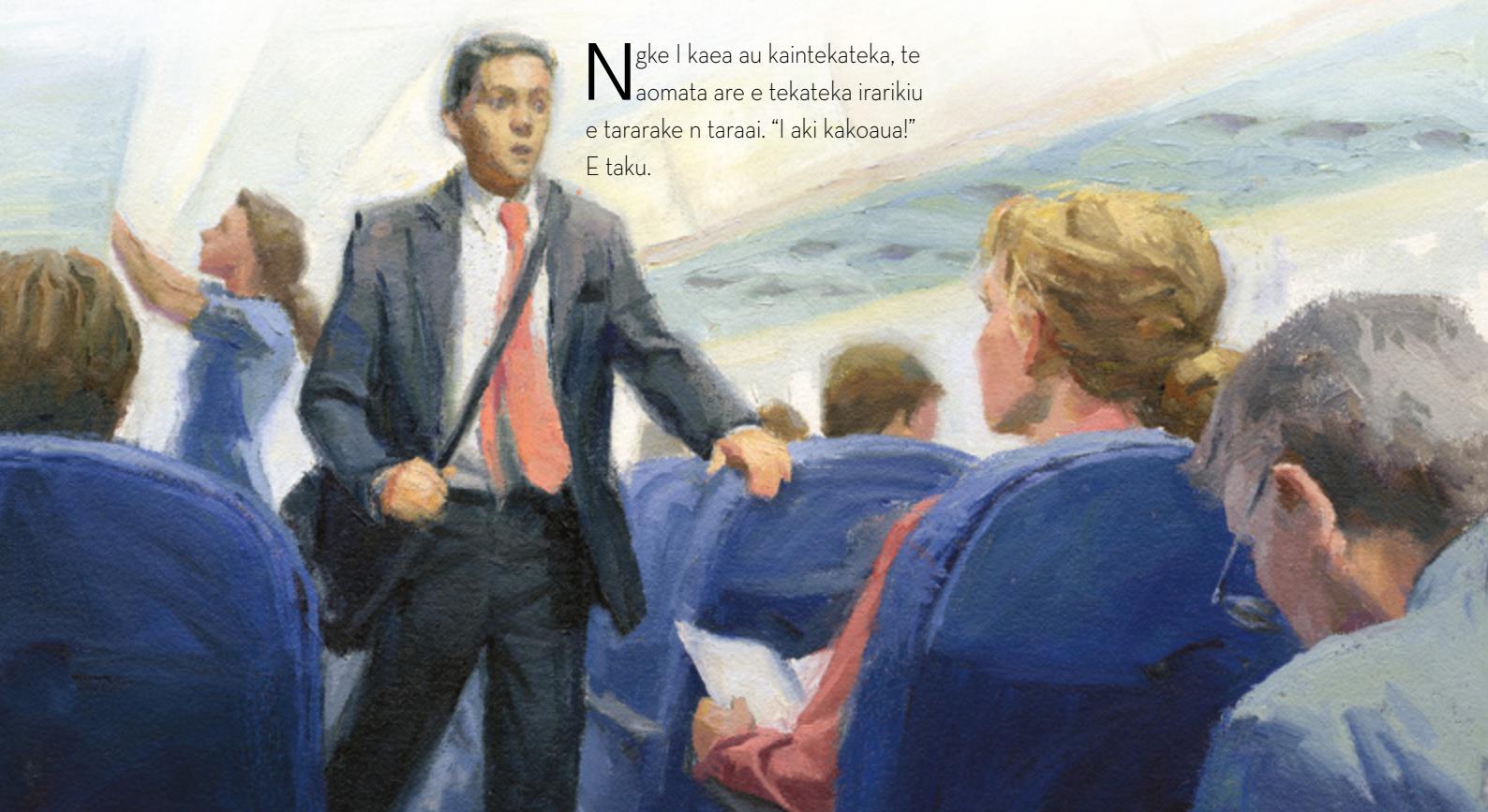
tuanga ana taeka te Tari Tremillo are e anganai. I taekinna bwa te Atua e a tia ni karekea te tai ae onoti anne bon tii ibukina.

Ma rannimatana, Kelly e karabwai. E taku naba, "I kona n tuangko bwa bon te mitinare ngkoe ae tamaroa ao te Uea e butimwaea am anganano." N te tai anne, I namakina ana tangira ae nano te Atua nako. E a manga boo au tai n tang. Ma rannimatatau, I karabwa Kelly ao I tuangnga bwa bon ngaia kaekaa au tataro. I kaekai tabeua riki ana titiraki, ao ti kaai ni kaabibitii ara aultureti n te imeeri.

E tiku ara wanikiba ao ti uaia ni kaboo ngke e kaea kibana are imwiina. I kakaitau n taai nako bwa Tamara are i Karawa e tatauraoi n taai nako ni kakabwaiaiara n aaro nako n aekan aei. ■

Levi Kempton, Arizona, USA

Ngke I kaea au kaintekateka, te aomata are e tekateka irariku e tararake n taraai. "I aki kakoaua!" E taku.

TARARUAAKIN NATIU AE UAREREKE AE AORAKI AO NAKOAU

Ngke I weteaki bwa N na beku bwa te kauntira n te bootaki n Ataeinnaine, I butimwaea te nakoa, ma I tabeaianga bwa e kanga aron karaoana. I namakinna ae I aki tauraoi, ao I korakai n te kataaki.

Teniuia te namwakaina imwiina imwaain reken te wewete aei, n rimwiaki ma au kangaanga n aron bikoukou, natiu ae uarereke ae te mwaane, e a bungiaki. E rangin kainnanao tararuakina ibukin bwainaorakiana. Tabeua te wiiki imwiin bungiakina, iai te bwai ae uraura ae riki iaon reben matana ao e a moanna ni bubura. E kamataata ara taokita ibukiia ataei bwa bon te kaentia ae aki kamamate ao e na bon mauna imwiin koron teuana ana ririki Nicolas. Ma e waekoa n rikirake te kaentia aei. E a katabetabea reben matana ao n tokina e na bae ni karika te uruaki nakon ana taratara ngkana e aki bwainaorakiaki.

Ti karaoa te babaire ae kaanganga ni waakina aron bwainaorakiana. Rabwatan Nicolas e rootaki n aki booroai ma ana bwainaoraki. E biuia ni katoa bong, e teimatoa ni kai ewekaki n te aoraki, ao e keerikaki rawatana. E karika tangina ae batte waaki aei. E a moanna ni kaangaanga kakoroan nanon nakoau iaan kaangaanga aikai. I aki ataia bwa N na kanga ni karaoia.

N te kakaitau ae batte, e boutokaai kainnabau. Ngaira n ikotaki, ti

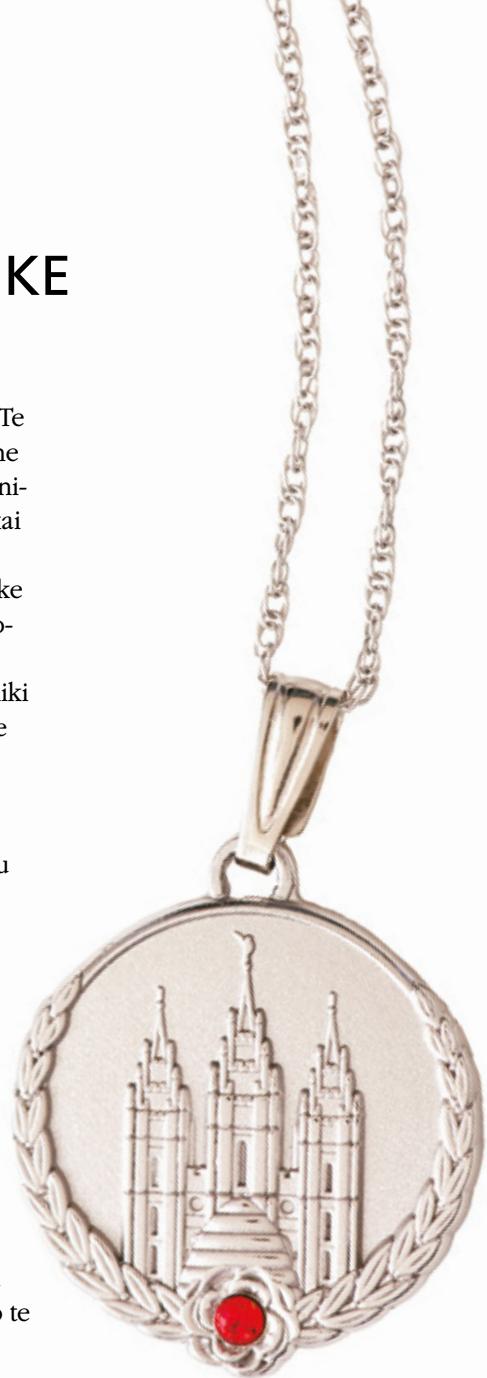
namakinna bwa I riai n reitia nako. Te beretitenti n te Bootaki n Ataeinnaine e boutokaai naba. Te aine ae kakaonimaki ao n tataonaki n nano. E buokai n noori anua aika I aki atai aika iai irou ao ni buokai ni kakaei aanga ake N na kona ni beku iai ae akea iangoana irou.

N raoniia ataeinnaine ni katoa wiiki e buokai ni katurua au iango iaon te tai n iiti, n tutuo, ao taokita. E tuukai man te kabanetai n namakina te kakarautaeka i bon ibukiu ke n titiraki bukin tera e riki aei nakon natiu ae kanga ai aron te anera. Nakoau bon te kakabwaia, ao imwaain ae I ataia, e rikirake Nicolas ao e a toki ana bwainaoraki. E moanna n riki Nicolas bwa te ataeinimwaane ae kukurei man marurung ao ni batikorakorana.

Te beku ibukiia natin te Atua aine aika a ninikoria akanne e buokai n tokanikai iaon namakin n aki tau, ni karikirakea te reitaki n iraorao, ni kunei au taarena, ao ni karikirakeai n tabeu ngkai te tina ao te buu aine.

Te Uea e aki anai taian kaanganga mairoura n taainako, ma I ataia ma nanou ni kabane bwa E tatauraoi n taainako ni buokiira ni karekea te korakora n tokanikai iaoia. ■

Ariele Queiroz Meyer Fischer,
Santa Catarina, Brazil

Ea moanna ni kaangaanga kakoroan nanon nakoau n te Bootaki n Ataeinnaine. I aki atia N na kanga ni karaoia.

AU TATARO N TE RUU ARE TE KABANE MAI ETA

Nte bong ni kakarau teuana, I nakon te ruu n te kabane mai eta ao I noora te raran. E timtim te ran i tabon te neera imarenan uoua te kaabwa. Ririki ake mai imwaina, I a tia ni karaoi uruaki nakon mweengau ao I aki maaku ni karaoi karikirake aika a boou. Ma n te tai aei I kaitara te kaangaanga ao e bua au onimaki. I namakinna bwa akea korakorau ni kaitara te raran, e ngae ngke I atia bwa I riai ni karaoa te bwai teuana imwaain rokon te winta.

Teuana te wiiki ke uoua imwiina, I toka i taubukin au auti ma te biti, te biti ni bonobono, ao te kati ni bonobono ae on n te taa. I kunea bwa I tii riai ni kakaea te bwai ae karekea te raran ao n rabunna n te taa. Ma I aki ataia bwa tera. I namakina te

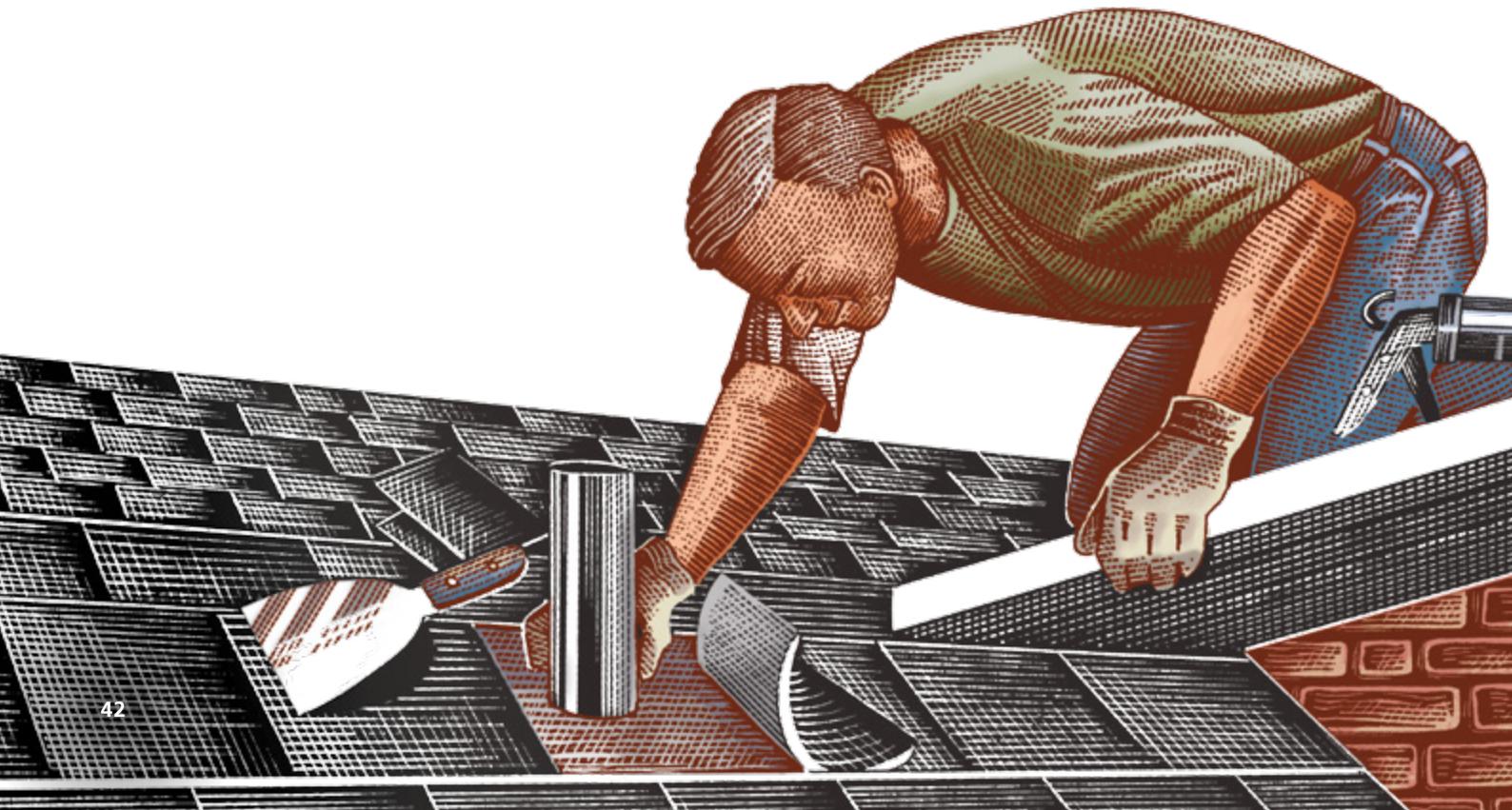
bwarannano. I toki ao I tataro, ni bubutiia te Uea bwa e na kairaki nakon te tabo are N na kona ni bonota iai te raran. I kantaninga bwa e na tii anganai te tabo. Ma, teuana te taeka e roko n au iango: *Kakaea*.

Aio tiaki te kaeka ae I tangiria, ma I waaki n tarataranako. Matau e toka iaon te bwangabwanga. I raea uoua tabona teutana man te bwangabwanga ao I noora te bwai are e karekea te raran. I korea te taa ae e a maan ni kanakoa, ao I katoka ae boou. I onea te rabuna, ao te maan ae e aki reke teuana te aoa ao e a tia te mwakuri. Rawawatan nanou e a bebete, ao I kukurei ibukin te bwai are I a tia ni karaoia ni katoka te kaangaanga. Ni bwakan te karau are imwiina, I nako n noora te raran n te ruu are mai eta ao bon akea!

I iangoa Oliver Cowdery, are e a tia n “[rineia] n aki iango n titiraki” (D&C 9:7). N aekakin teuanne, I kantaninga te Uea bwa e na tii kaeka au tataro ao akea te bwai ae N na karaoia man au itera. Ao I iangoa aron bebeten tamneiu ngke I karimoa au mwakuri “ni kamatebwaia raoi” (D&C 9:8)—ni kakaea. I reiakinna bwa te Uea e an bon aki karaoi bwaai ni kabane ibukira. E na buokiira ni kairiira, ma ti kantaningaaki naba bwa ti na karaoa are ti konaa ibon ioura ibukina bwa aio ae karekea te rikirake. ■

Valiant K. Jones, Michigan, USA

bon tii kan kakaea te bwai ae karekea te raran, ma l aki ataia bwa e mena ia, ngia are l a tei n tataro.

AIO NGKAI TOKIN MAIU?

Bon te karo ngai ae marurung ma naitu uoman aika tamaroa ao te kainnaba iroun te buuaine ae tamaroa ao e rang maribo. E tamaroa au mwakuri ao e nakoraoi boou. Taraan te maiu e rang nakoraoi, ma e waekoa ni bitaki au aonaaba ngke e a reke irou te kaentia, te aekaki ae aki bati n tereke are e riki i atu ao i roroau.

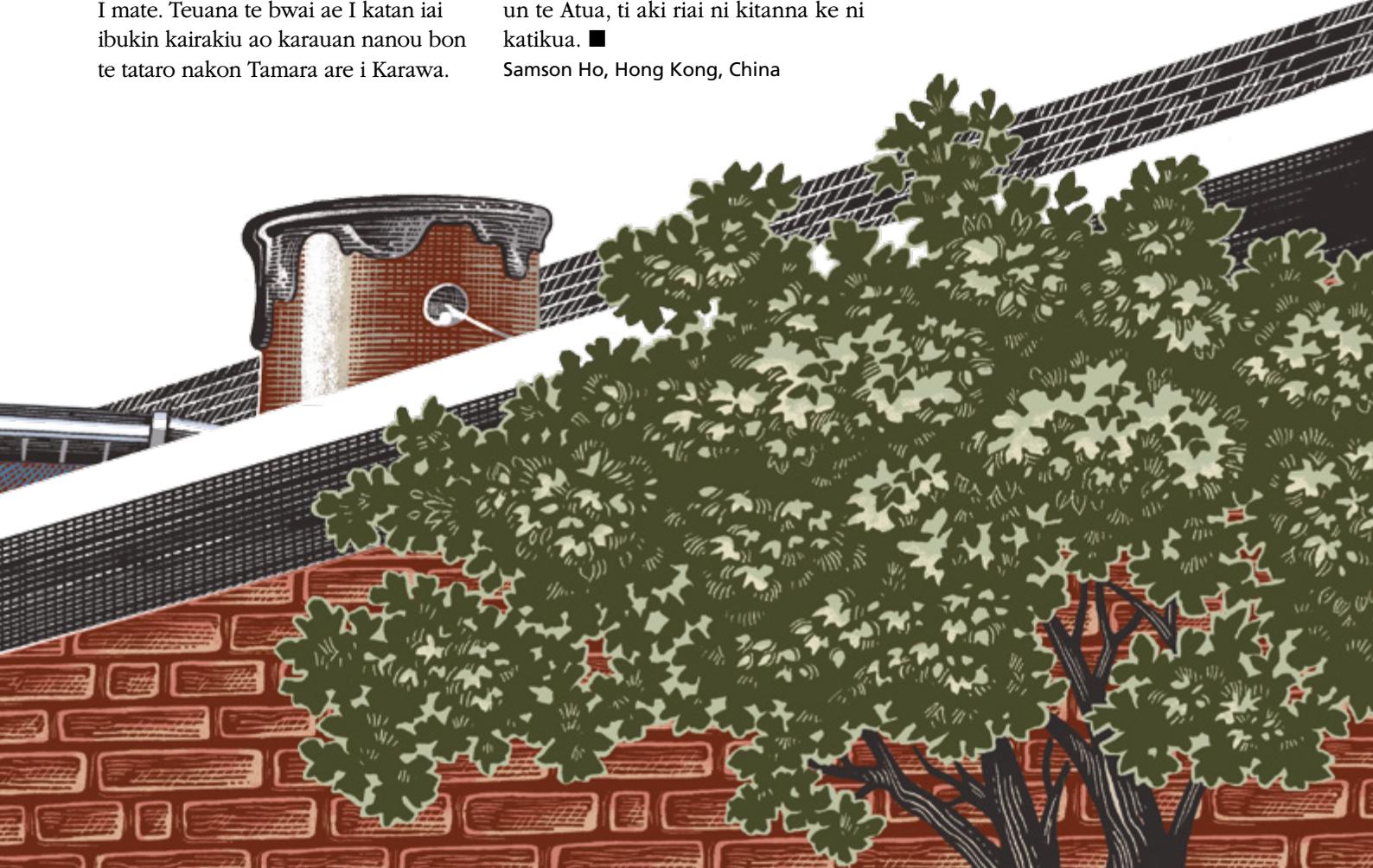
I riki bwa ana kauntira te bitiobi n te tai anne, ao iai te kabu n te bwatiketi booro n te Ekaretia n te tai are I a namakina iai te aoraki. I nako ni kawara te taokita, ao imwiin te kakae ae mwaiti, e a tuangai bwa I a roko n te kaua ni mwakoro n te kaentia. E a roko te raraoma ao te maaku. I iangoia bwa ngkana aio tokiu n te maiu aei ao tera ae e na riki nakon au utu ngkana I mate. Teuana te bwai ae I katan iai ibukin kairakiu ao karauan nanou bon te tataro nakon Tamara are i Karawa.

Imwiin teniua te bong n au tataro ae reitinako, I namakina ae kaanga e wirikiriki te bwanaa ae beebeete, "Tai maaku."

Man te tai anne, I aikoa maaka te mate. A teimatoa n aki nakoraoi bwaai irou. Iai te tai are I aki kona iai n onga te amwarake ao I aki kona ni matu, ma I aki kabwara nanou ke n rairaki nako maiiroun te Atua—ao E a tia ni buokai.

Te kaentia e a tia ni kaitiakaki mairou n te maan ae 18 te ririki. I aki ataia bwa mannra riki au tai ni maiu, ma I kukurei bwa I kona ni beku ibukiia tariu ao mwaaneu. I ataia bwa Tamara are i Karawa e aki kona ni kiitaniira ke ni katikuira. Ao ngkana ti tangiria ni karekei kakabwaia mairo-un te Atua, ti aki riai ni kitanna ke ni katikua. ■

Samson Ho, Hong Kong, China

Te Moantaa n Okira te Mweenga N Aron Are e Baireaki

Iroun Destiny Yarbro

Auaia ni karaoi aia mition au karo. Ngke I kairake i ongo aia karaki n aia mition ao n inagoia (ma te ingainga n nano ae korakora) ibukin te tai are N nako iai ni beku ibukin te Uea bwa te mitinare ae bwanin ana tai.

Te katauraoi ibukin au mition bon teuana mai ibuakon au tai ae moan te kakawaki ni maiu. I a rangin ni kaan riki nakon te Uea n aron are n taai aika nako. I karekea weweteaku ni mitinare nakon te Budapest Hungary Mition ao n rin n te Provo Missionary Training Center (MTC), ao n rangin n tauraoi ni kabanea au kona ni mwakuri korakora ibukin Tamau are i Karawa.

Menau n te MTC bon te atatai n tamnei ae moan te tikiraoi ibuki. Ngkai I rikirake ni kaan nakon te Uea, I tataro ma te koaua bwa I tauraoi ni karaoi bwaai ni kabane ake E na tuangai ao ni berita bwa n na tangiriia kain Hungary ma nanou ni kabane.

Nang rorokotokin au kataneiai n te MTC, e roko Irou te aoraki. Imwiin

te tai ae uarereke ni mweengau ni kamarurungai, I anganaki te tai n reitanaako au mition nako Hungary. I katukaki irarikin te tia kataneiai ae tikiraoi, Titita Sunshine Nestor, are e reireinai bwa n na kanga ni kina ana nanoanga ao ana kakai te Uea aika teimatoa.

Imwiin tabeua te namwakaina, I a manga aoraki naba. E ngae ngke Titita Nestor ao Ngai ti reitinako ni mwakuri nakon ara kabanea n tamaroa, N na riai ni manga okira mweengau riki.

N au iango I a tia ni uotarikaaki te Uea bukina bwa I a tia n aki karaoa te mwakuri ni mitinare ae “bwanin”. E warenako nanou bwa ana iai riki kaain Hungary ae N na “riai n tia” n reireiniiia ngke arona bwa I aki aoraki. I aki koaua iai ngkana e aki tau au onimaki are N na kona ni kamaiuaki iai bukina, bwa te Uea e kamanoia Ana mitinare. I a tia n aki iangoia bwa au anganano nakon te Uea e na aki ti anga teuana ma te iterana te ririki ni maiu, ma n

A mwaiti kawai n reitanako te beku ibukin te Uea ao ni kakaea te bwai ae na tibwauaia imwiin okiran mweengana ni moantai man te mition.

anganano n te aeka ni mition ae I a tia ni kantaningaia.

Au Kakaae Ibukin te Bwai ae n na Karaopia n te Mweenga

Ngke I otinako man te wanikiba n okira mweengau, akea te bwai ae I kona ni karaoia ma I taku bwa I a tia ni katuka te mwakuri ae moan te kakawaki ni maiu n te tabo ni mitinare. E anaa te tai, ma I taku bwa iai te

mwakuri n te mweenga are e na uota maiu nakon ae uaana naba.

N aki tabe bwa tera bukina ngkai ko a oki man am mition ni moantai n aron are e kantaningaaki, iangoia n te bong aei bwa ko na karaoa te taneiai aei bwa te mwaneka ni *waaki rake* n am waaki, ma tiaki te mwaneka ni kerikaaki. I oki nakon mweengau ibukin te aoraki, ma tabeman a oki nakon mweengaia ma bukina aika kakaoko-ro, n aron uruakan tain tua. N tokina, tabeua iango aika inano a na aki kaineti nakon am kaangaanga. Tataro nakon te Uea ni kakaai kawai aika ko na beku Ibukina man te mweenga. Te katooto, ngkana ko okira mweengam ibukin uruakan te tua ao n tuai n tau n nakon te tembora, ko bon kona ni kakaai kawai n aron kona nanakonako irarikin te tembora ao ni motinna-noia bwa n te bong teuana ko na oki nakon Ana auti ae tabu.

Irarikin warekan au boki aika tabu, tataro, ao nakon te taromauri, kawai aikai n tatabeua nako a kakawaki nakon kamaiuakiu.

1. Kateimatoa te Reitaki (ma aomata man te mition)

Au moan ni kawai ni kakaea nano-na ni maiu bon kateimatoakin au reitaki ma Aika Itiaki ao mitinare n te tabo ae Hungary. Tabetai, I ingainga n tataninga ibukin boong ni katauraoi ngkana N na karekei au imeeri mai-roun Titita Nestor ao toau n au MTC. N na kaotia; n tabetai e aki bebete warekan ana mition toau ke n taetae ma kaain Hungary ae I mitiniia n ae korakora. Ma ngkana I tanrikaaki ngkai, I kunea bwa e kakamaaku nakon kamaiuakiu n ongo taekan kakai aika riki ikekei.

2. Intekiting laonrain

Tariu ae uarereke riki, e karaurau n anaaki nanona iroun tinanan ae wana-wana, e ana nanou bwa n na moana te intekiting. Ni moanakina I boboti aara ni kakukureia, ma n te bong teuana te tia kawakin araia kaain Hungary e uoti iaon au tikuriin. E roko iaou te Tamnei ao n reireinai are I bon teimatoa ni kona ni buokiiia tamneia kaain Hungarian nakon Kristo—man buo-kaia *aomata* ake a kaman tia ni mate!

3. Katean Kouru

Imwiin te mition, au kouru ni kabane n au mition are mai imwaina e taraa n aki kona ni korobukina

n aronaoraku ae boou. Ma te tai I kunea bwa iai kouru ake I konai ni kakoroi bukiia ngkai iai te aoraki. I atong kouru n aron warekan ana "kouru" *Iesu te Kristo* ake a kona ni kakoroaki bukiia ngkai I wene ao ni mwakuri iaoia ni katoa bong.

4. Oki Rikaaki nakon te Reirei

Teuana au mition n au kouru bwa N na karekea am beeba man te kao-reti. Ngkai i kaei kiraati e na bae ni kaangaanga ma aoraku ma e bon tei-matoan tangiran karekean au tai ma te taokita, e kaungaai au karo bwa n na anai kiraati Iaonrain man te Brigham Young University Independent Study. Tiaki ti aei te kouru ae kona ni kakoroaki bukina, ma I kunea naba bwa tao I kona ni karaoi kouru riki tabeua n te mition are imwaina nakon are I a tia n iangoia bwa a kona.

5. Karaaoan te Beku n te Mition Iaonrain

N te bong teuana n te taromauri, e mwananga te titita nakon tinau ao e taku, "Ko ataia ae e kona Destiny ni

beku n te intekiting mition Iaonrain?" Te kaeka ae aki kantaningaki aei bon te kaeka man au tataro. E reke au tai ni beku ibukin te Uea inanon ruawai namwakaina bwa te tia boutoka n te Ekaretia n te intekiting-ibuobuoki ni mitinare. Aio te mition ae I *kona* ni karaoia!*

6. Te Katauraoi n te Angareirei n te Mition

Ngke I a moanna n nakoraoi riki n tararua aron aoraku, I moana au kamatebwai n te kaoreti n te kaomiu-nite ngkai I karaoa au mition Iaonrain. I tuangaki bwa n na reirei aron te katauraoi n te mition n te intitute ae kaan. Te angareirei e buokai ni kinaa bwa nanou ibukin te mwakuri ni mitinare e a tia n aki kerikaaki ao bwa e a tia au mition ae uarereke taina n anganai taneiai aika mwaiti aika a kona ni kakawaki ibukin au ataei n te reirei.

7. Waorantiia n te MTC

Imwiin nakoraoi irakin te timetita n te kaoreti ae kaan ma mweengau, I mwaing nako Utah, USA, n rin n te

BYU. N te moan tai, I kuri n aki kona n nakonako irarikin te Provo MTC n akean te namakin n namakina tawen rokon namakin aika a kakaokoro. Ma I moana te mwakuri n ibuobuoki ni katoa wiiki n te MTC ao ni kunea bwa e buokai ni kamaiuai ni kaitibo ma mitinare aika tikiraoi aika a tia ni kanakoaki nakon au Hungary ae tangiraki.

8. Karaaoan te Mwakuri n te Tembora

Te aine ae kaain Hungary, Edit, are e a tia ni katauraoi e kaniia 150,000 aara ibukin te tembora e tuangai bwa n na anai tabeua ana aara nakon te tembora. Bon te kakimwareirei karaaoan otenanti ni kamaiu ibukiia kaain Hungary aikanne!

Karaaoan Raoi Te Kamaiu Rinanon Ana Mwakuri

Te mwakuri ni mitinare bon te bwai ae I a tia n tangiria ni kakoroa nanona mi maiu ao, ni koauana raoi, I namakina te rawawata ngke I okira mweengau ni moantai nakon are e kantaningaaki. Ibukin te tai, I kekeiaki

n taetae iaon au mition. N na tokanikai iaon namakin ni kabwaka. N na riai n reiakinna bwa N na kanga ni motika kakawakin au mition man nanou ni beku nakon manin au tai. E ngae ngke I aki namakinna n te tai anne, kawai ni kabane aikai aika iai nanoia ni maiu e uota naba te kamaiuaki.

Inanon ririki I raraoma bwa okiran Hungary e na bon kaangaanga ibukiu n te kakai rootaki. Ngkana I mwananga raoi nako ikekei, bon tiaki te kauoua ni bong are I kunea bwa N aki namakina te maraki, I namakina naba te kimwarerei ae korakora n oki. I ataia ngkane bwa e a tia n anganai te Tama are i Karawa te tai n namakina mwaakan ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu. I ataia ngkai bwa rinanon ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo, bwaai ni kabane ana bane ni kaetaki n tokina. ■

E maeka te tia korokaraki i Arizona, USA.

*A mwaiti mitinare aika moantai n oki aika a reitanaako aia mwakuri bwa mitinare n ibuobuoki n te Ekaretia aika kairake. Reitaki ma am bitiobi ke am beretitenti n te mwaanga ibukin rongorongona riki tabeua.

TE ANGAKAREA AE NAKORAOI

"Ngkana I anga te tua nakoia natia aomata nako mwaane [ke aine] ni karaoa te mwakuri n arau, ao [a] nako ma korakoraia ni kabane ao ma ake iai irouia ni karaoa te mwakuri anne, ao n aki toki n nanomatoa, ao aia kairiribai a roko i aoia ao n tukiia man karaoan te mwakuri anne, nooria, bon au kantaninga n tangira te mwakuri anne n aki manga mena i baia natia mwaane [ao aine] aomata aikanne, ma ni butimwaea aia anga karea."

—Doctrine ao Covenants 124:49

IANGO N IBUOBUOKI IBUKIIA KAARO

Aikai karinanin bwaai aika ana iangoaki:

- Karekea aia tai ami mitinare n nanokawaki ao ni kamaiu.
- Tuanga am mitinare n tainako bwa ko tangira teuanne ke neienne.
- Kaunga teuanne ke neienne bwa ana bobotaki n tainako ma am beretitenti n te titeki ao am bitiobi.
- Tuanga am mitinare bwa mwaitira ae tangiria teuanne ke neienne n aroia tabeman ni kan ataia bwa bukin tera ngkai teuanne ke neienne e a okira mweengana.
- Kariaia tabeman bwa ana ataia bwa am mitinare bon te mweenga ao ko ingainga ni kan noora riki teuanne ke neienne.
- Angan am mitinare te tai bwa e na taetae ma ngkoe iaon taekan te mition, n tibwauai taneiai aika a kakukurei ao ni matoatoa.
- Kaungaa am mitinare bwa e na tataro bwa tera ae na karoia n te maiu are imwiina ao boutokaa ana iango teuanne ke neienne bwa e na oki nakon ana mition.

IANGO N IBUOBUOKI IBUKIIA KAAIN TE UOOTE

E kona n ae matoatoa atakin te bwai ae ko taekinna ngkana a moantai n oki mitinare nakon mweengaia n aron are kantaningaaki. Ko kona ni buoka aia bitaki nakon maiuia ni mwengaia man butimwaeakiai nakon mwengaia, ni kaota am tangira ibukia, ao ni karabwaiia ibukin karaoan aia mition.

Ko na bae n aki ataia bwa bukin tera e a oki te mitinare, ao bukina e kona n rangin ni kaokoro man are ko kantaningaia. Uringnga bwa aia waaki ni kamaiu bon imarenia ma te Uea ao te bwai ae a ti kainnanoia ni kan ataia bon ami boutoka.

E kona n raoiroi ibukiiia mitinare bwa ana tibwaua aia taneiai man te mition n te tabo ae mano. Atakina ae a na tangira te tai teutana imwain ae a kona n taetae iaon aia mition. Ngkana ko kainnanoia bwa ana tibwaua aia karaki mitinare inanon te kiraati, tuangiia imwain taina n tuangiia ngkana a mwengaraoi n tibwauaia.

BAIREAN KARAOAKIN BWAAI N IBUOBUOKI

A kona taan kairiiri ni kunei atatai ao kawai ni buokiia mitinare aika moantai n oki laonrain n te ministering.lds.org.

E Kanga te Intitute ni Buokiko n Reiakina te Euangkerio

**Katai kawai
aika teniua
aikai bwa ko
na kona ni
karekea riki
ae raka man
am intitute n
taekan te aro.**

Iroun Po Nien (Felipe) Chou
Tieminari ao Intitute

“Te aonaaba ni boong aikai e a korakora riki iai te kaanganga nakon are mai imwaina . . . n ririki aika a nako,” e taku Unimwaane M. Russell Ballard man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman. “Ara kairake n ataeinnwane ao n ataeinnaine a mwati tinewangaakiia riki nakon aika

katauraoi ibukin te mition ao te maiu ni kakukurei n taai aika a na roko.” Ngkai, nakon riki are mai imwaina, ti riai n reiakina riki “aron te kakauongo ao te kaeka nakon te Tamnei ae Raoiroi.”¹

Ni buokiko riki bwa ko na kina te tamnei, te Ekaretia e katauraoa te burokuraem n te intitute. Te intitute e kona n anganiko tanaieia aika onoti aika kakawaki ma ana taeka te Atua.”²

Ngkana ko ira te intitute, ko kona n rinerine man kiraati aika a mwaiti. Taan reirei aika a ota ni kainnanoia ao n aia titiraki kairake a na buokiko n reirei man koroboki aika a tabu ao aia reirei burabeti ni boong aika kaitira.

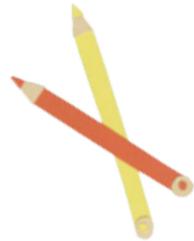
Te bitaki ae e a tibwa karaoaki ngkai e anganiko am tai ni kabonganai (1) Tieno ni kamatebaian te kooti, (2) titiraki iaon te kooti, ao (3) karikirake ibukin reiakinam ibon iroun ni karikirakea am atatai ao ni kakorakora am onimaki iroun Iesu Kristo. Bwaai ni kamatebwai aika teniua aikai a na buokiko n oin am kamatebwai n te euangkerio ao n reiakina aron ana mwakuri te Tamnei iroum.

Tieno ni Kamatebwai te Kooti

Unimwaane Richard G. Scott (1928–2015) man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman ekaotinano n tangiran korean te maiu n tamnei n te tieno: “Koreia n te tabo ae mano bwaai aika a kakaawaki ake ko reiakin maiiroun te Tamnei. Ko na kunea bwa ngkai ko korei namakin aika kakaawaki, e na mwaiti riki ae e na roko.”³

Ataein te reirei a kabonganai tieno (iaon te bebwa ke inanon te Gospel Library app) n te kiraati ao n te mweenga ni korei aia namakin ngkai a kamatebwai booki aika tabu. Jayme Dhennz, ataein te intitute i Biribin, e a tia n noora bonganen kawakinan te tieno ni kamatebwai: “I aki kona ni kitana te rongorongo n aki koreia man koroboki aika a tabu ibukina bwa e karabaaba riki au atatai n te euangkerio.”

Te Tari Seiichi Takahashi n te intitute i Nagoya, Japan, e tatangira korean te tieno ibukina bwa e kariaia “waakin te reirei ni kanakoraoia” ao e buokiia ataein te reirei n tauraoia riki n reirei ao n ira te waaki.

Taisia Bartolomeo mai Itare Maiaki e taekinna “Man korean te bwai are I reiakinna, I a kona riki n uringii reirei ngkana I kainnanoi.” Raona n reirei, Mariaterasa Santoro, e reitia, “Au tienoo bon te bwai are I tataraina ni kauringa te reirei are e onoti iaon koaua n te tamnei ke kaotioti ake a onoti nakoim.”

Titiraki n te Kooti

Titiraki ake a kaoti ni moan te kooti e anganiia ataei atuun reirei ake a na iangoi ao ni kamatebwai rinanon nako te kooti. N tokina, ataein te reirei a na karini kaeka ake a kaineti nakoia, iaon kaeka ake a kairaki iroun te Tamnei nakon aia tia reirei.

Ilaria Bellomo, ataein te reirei mai Itare Maiaki, e kabwarabwara, “Taian titiraki a kauringai maiu iaon te koaua are I kamatebwai ibukin te intitute bwa e na buokai n ataa riki Iesu Kristo.”

Jinseop Jeong, ataein te Intitute mai Korea, e taekinna, “Taian titiraki a buokai n iango riki n ae nano

n te bwai are I reiakinna ao ni manga okiria. Bon te tai ae kakaawaki ni manga rinanona, iangoia, ao kamwataua raoi te bwai are I reiakinna.”

Rikirakeian maiun tamneia ataein te reirei e riki bwa kakoaua inanon aia kaeka. Titita Seonsim Kang, te tia reirei n te titeiki n te Intitute mai Korea, e taku, “Bon te namakin ae tamaroa irou ni wareware ao n reiakina aia koaua ma aia iango ataein te reirei.”

Karikirake Ibukin Reireiam I bon Iroum.

Angiina ataein te reirei n te Intitute a rinei karikirake aika bongana bwa a na karaoi. Ni boboto iaon te bwai are e bane nanoia iai, ataein te reirei ni katobibia te aonaaba a tia ni karaoi korotamnei aika irekereke ma te euangkerio, katangitang, witeo, ao bwaai

ake a kabonganaki ibukin te reitaki n te intanete. Karikirake aikai a kaoia ataein te reirei bwa a na waaki iaon bwaai ake a tia n reiakin inanon te kiraati. Te katooto, temanna ataein te reirei e rineia ni korea tamnein te Tia Kamaiu ni kairia ma te kooti “Iesu Kristo ao te Euangkerio ae Akea Tokina.”

Temanna ataein te reirei ae e ira te kooti n “Eternal Family” e karaoa te karikirake n rongorongan te utu are “karaoaki nanona n te mwanga-nakaon te tembora ake a ikotaki ni katiai iai 40 kabaebae n te tembora ake a tia ni katauraoaki rinanon taian tiemetita. Aio are e ikotia riki ara utu.”

Ngkai Cenia Avila Organis, ataein te intitute i Bicol, Biribin, e katereterea, te karikirake iaon reiakinana, “kare-kei anga aika a bebete,” n anganakia ataei te inaomata n reiakina ana taeka te Atua ao n namakina te Tamnei ni kabonganaan aia tarena.

E Karikirakea Mwiin te Kekeiaki

Kabonganakan kawai n angareirei aikai e kona ni katamaroa am kamatebwai ni kananoa riki am koaua. Man te tebomwaaka riki inanon kamatebwai te euangkerio rinanon kooti n te Intitute, ko kona riki n ota n aron karaoon nanon ana taeka te Atua inanon maium ao arom ni kakabwaiai maiuia tabeman. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. M. Russell Ballard, “The Greatest Generation of Young Adults,” *Riaona*, Meei 2015, 67.
2. “Reirei ma te Mwaaka,” lds.org/si/objective/elevate-learning/teaching-with-power.
3. Richard G. Scott, “To Acquire Knowledge and the Strength to Use It Wisely,” *Riaona*, Aokati 2002, 12.

BOTONIANGO IBUKIN
TE MIUTUO 2018

TE RAU IROUN KRISTO

Bonnie L. Oscarson, Beretitenti (*i nuka*); Carol F. McConkie, te Moan ni Kauntira (*maing*); Neill F. Marriot, te Kauoman ni kauntira (*atai*)

Stephen W. Owen, Beretitenti (*i nuka*); Douglas D. Holmes, Moan Kauntira (*maing*); M. Joseph Brough, Kauoman ni Kauntira (*angatai*)

Tai tabe bwa tera am kangaanga, ko kona n tainako ni karekea te rau iroun lesu Kristo.

Man te Beretitenti ni Kabuta Irouia Ataeinaine ao Ataenimwaane

Nte aonaaba ae onrake n te mangaongao, te kakaunataba, taian kariiri, ma iango aika karioaki, kakaean te rau e na bon aki bebete. Ma ana berita te Tia Kamaiu ae kuneaki inanon te Doctrine ao Covenants 19:23 (te 2018 Botoniango ibukin te Miutuo 2018) e katauraoa te kawai nakon te rau: “Reirei Maiou, ao ongo n au taeka; nakonako ma te nimamannei ao Tamneiu, ao ko na karekea te rau mai irou.”

Ngkai ngaira kaain te Beretitentii ni Kabuta n Ataeinnaine ao n Ataenimwaane, ti kakoaua bwa e koaua anne. Ti a tia n noria n oin matara, ao ngkana ko ira te baeten aei, te Atua e na kakoroa naba nanon Ana berita inanon maium.

A mwaiti mai ibuakomi ae a inganga nanoia ao n tabeaianga n aron te bwai ae na anganiko nakon taai aika a na roko. A mwaiti mai ibuakomi aika a raraoma n tarakimi, am konabwai, ke am katautau. Ma tai tabe ma tera ae ko kaitara ma ngaia, ko kona ni karekea te rau. E aki nanonaki n ae titiraki ke raraoma ni kabane a na bane ni waekoa n toki, ma ko kona n namakina te koaua ae maraara ae a na bane n nakoraoi bwaai ni kabane. Ma ae kakawaki riki, ko kona n namakina ana tangira Iesu Kristo bon ibukim, ao anne e na uota te rau ae korakora.

Ti a maroroakina kanoan teuana te kibu aei.

REIREI MAIROU

Karekean kinakin te Tama are i Karawa ao Iesu Kristo bon

mwakoron mwanangam ae kakawaki ni maium. E taku te Uea, “Ao aio te maiu are aki toki, te ataiko ae te Atua ae ti temanna ae koaua, ao Iesu Kristo, ae ko kanakomaia” (Ioane 17:3). Ngkana ko a kina raoi riki Kristo, ko kona n ataia bwa aekakira raoiroina, wanawanana, akoina, ao Ana tangira. Am onimaki Irouna e na rikirake, ao ko na karekea te nano ae korakora riki ni kan Iria ao te Tama are i Karawa.

ONGO AU TAEKA

E taetae Iesu Kristo nakoira rinanon booki aika tabu, burabeti aika maiu, ao te Tamnei ae Raoiroi. Ti kainnanoia ni warekia, iangoia, ao ni kamwakuri taeka aikai ni maiura. N am kamatebwai n Ana taeka te Uea, kabanea am tai iaon Ana Boki Moomon bukina bwa bon te boki ae te kabanea n eti mai buakon booki nako iaon te aonaaba, ao boni ngaia kiingin ara ekaretia,” e reirei Iotebwa Timiti, “ao e na kaania riki te Atua te aomata ngkana e iri nanon reirei ake a taekinaki inanona, nakon taian boki riki tabeua.”¹ Ana kakao ae moan te mwaaka ibukira Beretitenti Thomas S. Monson n te maungatabu ni kabuta n Eberi 2017 bwa ti na wareka Ana Boki Moomon ni katoa bong e na buokiira ni kakauongo nakon ao n oota n ana taeka Kristo.²

NAKONAKO N NIMAMANNEIN TAMNEIU

Te kakauongo nakon ana taeka Kristo e na kona ni bitiira ngkana

iai nanora ni karinei. Aio e na kainnanoa te nimamannei iroura. E tangiriira bwa ti na mwaninga oin kawaira ao n nakonako ni Kawaina. N tabetai ti taku n ara iango bwa a nakoraoi riki ara kawai. Ma ngkana ti nimamannei ao n Iria n te tabo ae E kairiira nako iai, ti na teimatoa n toua te kawai ae te kabanea n tamaroa.

KO NA KAREKEA TE RAU IROU

Aio te berita ae moan te tamaroa: ngkana ko na karaoi bwaai aika teniua aikai—reirei, kakauongo, ao n nakonako ma te Tia Kamaiu—ko na karekea te rau inanon maium. E na iai iroum te koaua ae e memena te Atua irarikim ao E na tararuako, n aki tabe ma taian maaku, kararaoma, ke mamaara aika ko karekei. Ko kona ni karekea te onimaki—tiaki ti iroum ma iroun naba Iesu Kristo ao Ana tangira ao mwaakana.

Ti kaoia kairake ni kabane n te Ekaretia bwa a na kamatenanoa te kibu aei. Kabongana bwa te kairi inanon maium. Ngkana e roko iaom te bubu n nang ae roo ao n taraa ni korakora, ko na kona ni kaoka uringakin te kibu aei nakon am iango, ira ana baeten, ao kabanea am iango nakon aan ni koaua Iesu Kristo. ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI.

1. *Aia Reirei Beretitenti n te Ekaretia: Iotebwa Timiti* (2007), 64

2. Taraa Thomas S. Monson, “Mwaakan Ana Boki Moomon,” *Riaona*, Meei 2017, 86.

TE RAU IROUN KRISTO

REIREI IROU, AO ONGO N AU TAEKA;
NAKONAKO MA TE NIMAMANNEI N TAMNEIU,
AO KO NA KAREKEA TE RAU MAI IROU.

DOCTRINE AO COVENANTS 6:23

Doctrine ao Covenants 19:23

Te Uea e kaoki nakon lotebwa Timiti tabeua kiing ni karekean te rau ioun lesu Kristo.

1

REIREI AROU

“Ti ataia ae te “tia reirei aei e roko mairo-un te Atua’ [Ioane 3:2] e raka riki arona nakon ae ti te tia reirei. Are e reireiniira bwa ti na tangira Iehova ae Atuara ma nanora ni kabanea, ao n tamneira ni kabanea, ao ni korakorara ni kabanea, ao ni wanawanara ni kabanea; ao n tangira raom n ai aron tangiram i bon i roum, bon te Tia Reirei ae Mwaatita ao te Banna ni Katooto n te maiu ae kororaoi. . . .

“Ngkana ti kaekaa ana kakao te Uea, “Reirei Irou,” ti riki bwa taan katoonga Mwaakana mai i Karawa.”

Beretitenti Thomas S. Monson, “Reirei Irou,” *Riaona, Maati* 2016, 4, 6.

2

NIMAMANNEI

Te ongotaeka e raonaki ma te “taotaonakinnano iaan te kawa-wataaaki” (Te Kairi nakon Booki Aika Tabu, “te Nimamannei, te Te Ongotaeka,” scriptures.lds.org).

Ngkana ti taotaonakinnano ni kaitarai kataakira n aki kauna te Atua, tiaki n ae ti na rairaki, ma E na kamaiura naba (taraa D&C 112:13).

3

NAKONAKO

Te reirei ao te kakauongo a riai karaoakiia bwa ko aonga n iriira raoi Iesu Kristo. Ma a bon aki tau ibon irouia. Ti riai naba n nakonako, ke ni mwakuri, ni kaineti ma te bwai ae ti reiakinna ao n ongo.

“Bon te tai ae eti n tainako n nakonako ni Kawaina. E bon aki kona n rimwii” (Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, te Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitentii, “The Way of the Disciple,” *Riaona*, Meei 2009, 78).

1

.....
23 Reiakina taekau, ao ongo n’au taeka; “nakonako ma te ‘nimamannei n Tamneiu, ao ko na karekea te ‘rau mai irou.

6

2

4

TAMNEIU

Te nimamannei e uota “rokon te Tamnei are e Raoiroi” (Moronaa 8:26) ao boni “uaan te Tamnei” (taraa I-Karatia 5:22–23).

5

3

4

5

TE RAU IOUN KRISTO

“E aki kuneaki te rau man karekean mwaitin te kaubwai, te mwaaka, ke te kinaaki ae korakora. E aki kuneaki te rau man te kakaae, te takakaro, ke te kakukurei. Akea mai ibuakon bwaai aikai ae a kona, e ngae ngke e karekeaki n te mwaiti ae korakora, e karika te kukurei ke te rau ae teimaan.

“. . . Te Tia Kamaiu . . . bon te tia karika te raoi. Boni Ngaia te ‘te Uea n Raoi’ [Itaia 9:6].”

Unimwaane Quentin L. Cook man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “Personal Peace: The Reward of Righteousness,” *Riaona*, Meei 2013, 34.

6

ONGO AU TAEKA

Te kakauongo e kakawaki ibukin karikirakean te onimaki ioun Iesu Kristo. “E reke te onimaki n te ongora, ao te ongora e reke man ana taeka te Atua” (I-Rom 10:17).

“A riai natin te Atua n reirei aron te kakauongo, ao ni kakauongo n reirei mairoun te Uea” (Beretitenti Russell M. Nelson, te Beretitenti n te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “Kakauongo n Reirei,” *Ensign*, Meei 1991, 24).

Te Anene ibukin te Botoniango n te Miutuo

TE RAU IROUN KRISTO

Iangoiaraoi ♩ = 72

Taeka ao katangitangina iroun
Nik Day

1. Te rau iroun Kris - to Rei - rei I - rou - na. Nama - kina a - na
2. Te rau iroun Kris - to Ngka - na ti Iri - a Ni ka - wain Ka -

(arenei nooti ake a uarereke te kauatai)

ta - ngi - ra Eu - oti ara bu - re. Ongo Ana ta - e - ka. Ana ma - iu - rei -
ri - ra - i(a) Na - ko(I)-eru - ta - rem. Ni ka - rau - na - no. Ni kaoi rani - ma -

rei. Ngkana ti ki - na bwa An - tai, Te rau iroun Kris - to. Ea - nga te
ta. Ngkana ti ma - iu ni Maiu-na, Te rau iroun Kris - to.
Cm A♭ E♭ B♭ A♭ E♭ A♭ E♭

rau Ngke bua irou - ra. Te kora - ko - ra Ngkana tia - ki ko -
A♭ Cm B♭ E♭ A♭ Cm

17

na. Ka - ta - na - ki - ra _____ Ntain te bu - a - ka. Akea te rau iaon - a -

17 B♭ E♭ A♭ B♭ Cm⁷

20 Nakon Coda ♩ 1. 2.

ba, Te rau Iroun Kris - to. to.

20 A♭ B♭ E♭ A♭ E♭

23 A♭ B♭ E♭ A♭ B♭ E♭ A♭ B♭

28 D.S. al Coda

31 ♩ CODA

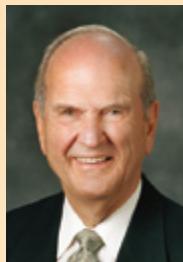
Cm E♭ A♭ B♭ E♭ Ea - nga te to. Akea te rau iaon - a -

32 ba, Te rau Iroun Kris - to. Cm A♭ B♭ A♭ E♭

A♭ B♭ E♭ A♭ B♭ A♭ E♭

© 2017, iroun Interlectual Reserve, Inc. A bane n tauaki mwiin taian kariaia ibukin katootongana.
Te anene aei e kona ni katotongaki ibukin kaboonganakina, ae aki kareke mwane n te mweenga ke te ekaretia.
Te kaetieti aei e riai ni kaotaki iaon kaobi ni kabane aika karaoaki.

Iroun Beretitenti

Russell M. Nelson

Beretitenti n te Kooram n
Abotoro ake Tengaun ma Uoman

Kamatebwai ANA TAEKA TE TIA KAMAIU

*I aki tii karekea au koaua ae korakora iroun te Uea ao te
Tia Kamaiu, lesu Kristo, ma I karekea naba kamatoaan
te tititem are e kabongana lotebwa Timiti ibukin rairan
Ana Boki Moomon bon te bwaintangira mairoun te Atua.*

nanon Tianuare 2017, te bootaki n taromauri ibukiia kairake, I kakaewenakoia naake a matakua bwa a na karikirakea aia koaua iroun te Tia Kamaiu n anaa tabeua te tai ni katoa wiiki n:

- Kamatebwai bwaai ni kabane ake e taekini Iesu ao ni karaoi ake a koreaki n te O Tetemanti.
- Kamatebwai ana tua ake a koreaki n te Nu Tetemanti.
- Kamatebwai Ana tua are e koreaki n ana Boki Moomon.
- Kamatebwai Ana taeka ake a koreaki n Doctrine ao Covenants:

I berita bwa naake a kakauongo bwa ngkana a waakinako n reiakini ni kabane ake a kona n rongorongan Iesu Kristo, aia tangira ibukina ao ibukin ana tua te Atua a na rikirake n ae riaon are a kona n iangoia.

Te bwai are I aki taekinna n te marooro aei bwa I ataia bwa aio te berita ae koaua ibukina bwa I mena i nuukana katiaan te mwakuri naba anne n te moan tai.

N Ritembwa 1, 2016 I karekea au koroboki ae tabu ae bwanin ao I waaki ni karaoa te mwakuri naba anne are I a manga anganiia kairake inanon Tianuare. Ngke e bane tabeu anne onoua te wiiki imwiina, I a tia n noori 2,200 kibu ake a kabonganaaki man booki ake aua n booki aika a tabu.¹

Imwiin onoua te wiiki ni kamatebwai, Beretitenti Nelson e kabanea tibwangana.

*"I a tia ni kabanea angiin
au ririki aika 93 n reiakina
rongorongan te Tia Kamaiu,
ma e karako taai ake I kona
iai n reiakina ae mwaiti n aron
are I reiakinna man te onoua
ni wiiki ae I karaoia aei."*

Ko kona ni matakū ke ni wareka ana marooro Beretitenti Nelson n tain te taromauri n Tianuare 2017 ngkana ko kotea "worldwide devotional" n lds.org/broadcasts.

Irou, te kona ni katia te tibwanga aei bon te bwai ae moan te kakukurei.

Te bwai ae I kunea bwa e rang boongana bwa te Tia Kamaiu e tuangiira rongorongona rinanon taai aika a kakaokoro—O Tetemanti, Nu Tetemanti, tain Kaokanbwai, ao n ara bong. Ni booki ni kabane ni koroboki aika a tabu, te rongorongo bon titebo ao te Tia Karaki bon titebo naba.

I a tia ni kabanea mwaitin au ririki aika 93 n reiakina taekan te Tia Kamaiu, ma e karoko te tai ae I kona iai n reiakina ae mwaiti ngke I karaoa aio inanon onoua te wiiki. Ni koauana, I reiakina ae mwaiti n rongorongona man te kamatebwai aei are I baireia n tibwaia n au marooro are I katauraoi iai ngkai.²

Ni moan karaoan te beku aei, I aki kantaningaia bwa te kamatebwai aei e na buokai ni karekea au koaua n ana mwakuri Iotebwa Timiti mai karawa—ma e reke! Te kaotioti are e raweaki ioun Iotebwa Timiti ao te atatai are e kuneaki n te Baibara bon bwaai aika a ririki. E bon rang kakukurei irou n nooria bwa aio au kamatebwai.

Iotebwa Timiti e bon aki kona n reke ana tai ni kaai n noori ao ni katitebooi ma te Baibara n te tai ae tawe n te tai are e raira iai Ana Boki Moomon—ma a bane ni mena ikai!

Ngaia are I aki tii karekea au kakoaua ae korakora riki ioun te Uea ao te Tia Kamaiu, Iesu Kristo, ma I karekea naba kamatoan rairakiu bwa te tititem are e kabongana Iotebwa Timitin raira ana Boki Moomon bon te bwaintangira mairoun te Atua.

Ngkai, I a ataia bwa tabeman mairoumi a bae n inangoia bwa ko bon aki kona ni katia te tibwanga ae aekakin aei.

I ataa aron am namakin. I iangoa naba anne—ae akea te anga ae ti na kona iai ni karaoi aikai ni kabane. I riai ni kauringai bwa te taetae n aron aei bon tiaki te te taetae ae karikirakea te onimaki. Te taetae ni kakorakorakin te onimaki e na kangai "I ataa bwa akea au tai ibukin aei, ma N na karekea taina. Ao N na kakoroa bukina n taina are e kona n reke."

Ngaira n tatabemaniira nako ake ti butimwaea te

kakaewenako aei e na bon bane n oin ara tai. Irou, kakukurein riki aei bon man katiaana inanon ti onoua te wiiki. Te kamatebwai inanon te ribwantai aei inanon te tai ae uarereke e reke iai irou kakaitauan aron bwaninin te reirei are I karekea inanon te O Tetemanti, Ana Boki Moomon, te Nu Tetemanti, ao Doctrine ao Covenants:

Nakoimi ake kam namakinna bwa akea ami tai, ngkana kam anganano, kam na bon anganaki kaniwangami ao kam na bon rang ni kukurei ibukin bitakin ami kantaninga, karikirakea am atatai, ao ni karekea rairakimi ae nano. I ataia bwa e koaua aei ibukin bwa I a tia n noora aekakin te kanuanga anne inanon maiu.

N aron are I taekinna n tain te bootaki n taromauri, ni boong aika a na roko, ko na tei imatan te Tia Kamaiu. Ko na bon kukurei ni kaonaki ma rannimatumngkana ko roko n tei imatana. Ko na inimaki ni kakai taeka ni kaitaua ibukin kabooan am bure, ibukin kabwaraan am bure n arom n riibuaka nakoia tabeman, ibukin kamaoaan manekan ikoakim ao motibukan te maiu aei.

Ti na kaitaua ibukin kakorakoraakim ni karaoa ae aki kona ni karaoaki, ibukin rairakin te kabwaka nakon te korakora, ao ibukin karekean am tai ni maeka ma ngaia ao am utu n akea tokina. Kinaakina, Ana Mwakuri ni Kamaiu, ao Anuana e na riki bwa anuan maium ao e na koaua nakoim.

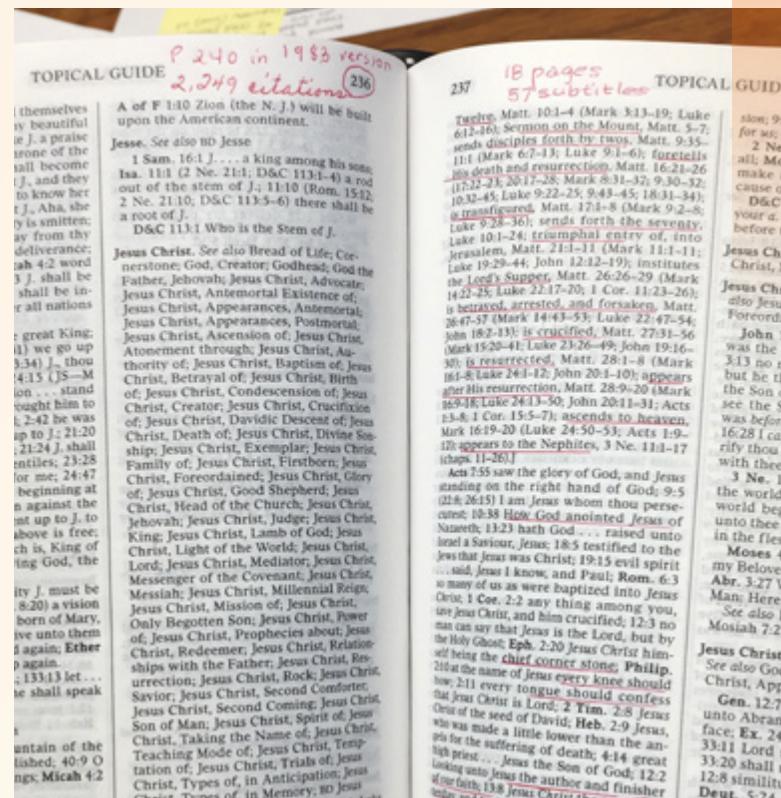
Ma koa riai n aki tataninga ni karokoa nningai ngkanne. Rinea bwa ko na riki bwa Ana Reirei ni koaua ngkai. Ko na riki bwa temanna are e tangiria ni koaua, are e tangiria ni kan beku ibukina ma te koaua ao ni kairiiri n ai Arona. I berita bwa ngkana ko kamatebwai Ana taeka, am konabwai n riki n ai Arona e na rikirake. I ataia e koaua aei. ■

Man te rongorongo iaon lds.org/blog.

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. N aron are e kaotinano iai Beretitenti Nelson n ana marooro n te tai n taromauri, ko kona n rairaki nakon te Kairi nakon Koroboki aika a tabu ibukin booki ake a mena iaon te taeka ae "Iesu Kristo."
2. Taraa ana marooro Beretitenti Nelson n Eberi 2017 maungatabu ni kabuta, "Karekean Mwaakan Iesu Kristo inanon Maiura."

"Nakoimi ake kam namakinna
bwa akea ami tai, ngkana
kam anganano, kam na bon
anganaki kaniwangami."

Beretitenti Nelson e kamatebwai ae e raka iaon 2,200 koroboki aika a tabu n rongorongan Iesu Kristo ao Ana reirei.

tion; 9:
2 Ne
all; Mo
make b
cause o
D&C
your a
before t
Jesus Ch
Christ, G
Jesus Ch
also Chri
Foreorda
John 1:
was the
3:13 no m
but he
the Son o
see the S
Was befor
16:28 I ca
rify thos
3 Ne. 1:
the world
world beg
uate thee
in the fles
Moses 4:
my Beloved
Abr. 3:27 W
Man; Hier
See also E
Mosiah 2:
Jesus Chri
See also God
Christ, App
Gen. 12:
unto Abram
face; Ex. 24:
33:11 Lord d
33:20 shall n
12:8 similitu
Deut. 5:24

Ibukin Will, n rineia n
aki takakaro ni bongin
te Tabati nanona ko
rineia n aki takakaro
n teuana mai buakon
tiim aika tamara.

BUTIBOORO, TABATI, AO KABWAKA N TE MAIU N TAMNEI

Iroun Charlotte Larcabal

Ana Maekatin te Ekaretia

Ngke I uarereke, Ngai ma raoraou ti takakaro n te takakaro ae arana te “Kiba ke te Tebo.” Ni bon arona, tii te bwai ae ko kainnanoia bon te rawa ae nano ke te nei ao te bwai ae ko na kibaria, n aron te kaibetia n tebo. Arom n takakaro, ko kiba nako nako aon te kaibetia n tebo. N te tai naba anne, e takarua temanna, “kiiba,” are nanona a riai moa n roko waem n te ran, ke n “tebo,” are nanona a riai moa n roko baim n te ran, n am tai n tebo.

Ngkana ko kataia ni kakamwaingaki ni menam n te eea, ko na bqa te bwai are e kabotauaki ma te amwarake are e karaoaki man te burawa ae kiribwa-bwaoua ke te kabwaka n te maiu n tamnei.

Te maiu tiaki kanga aron te takakaro ni “Kiba ke n Tebo.” Ko kona ni karaoi babaire aika mwaiti ni moantai ao n totokoi kabwaka n te maiu n tamnei. E aki kangai te burabeti n te O Tetemanti ae Iotua, “Rinea n te tai ae waekoa imwaain ae e na rang oimwii.” E taku, “N te bong aei *kam na* rinea ae kam na toro irouna” (Iotua 24:15; e kairaki ma katuruturuana).

Will W., 14, mai San Francisco, California, USA, tao e aki kabwaka n te maiu n tamnei ibukina e kakoaua karaoan rinerine imwaain te kabanea ni miniti.

“Ngkana ko karaoa te rinerine ni karaoa ke n aki karaoa te bwai teuana imwaain kaotina, e na taraa ni bebete bwaai,” e taku. “Iangoia ko nako n te bootaki ao temanna e anganiko te mooi te kamanging. Ngkana ko na rinea te eti n anaia ke n aki, e na bae n riiri nanom n anaia. Ma ngkana ko a kaman baireia n te tai ae maan ni kangai tiaki nakon temanna are e na anganiko nimam, ko bon onimakiniko n am babaire. E na akea te tai ae e na kariiriaki iai nanom. Ko na bae ni kangai tiaki ibukina bwa ko a kaman baireia n te tai ae maan.”

Te Botoniango n te Miutuo n 2018 e kangai, "Reirei Mairou, ao ongo n au taeka; nakonako inanon nimaman-nein Tamneiu, ao kona karekea te rau irou" (D&C 19:23). Ibukin Will, te rau nanona namakinan te onimakinaki ngkai e rinea te eti ao n aki raraoma ibukin aia taeka ni kabuakaka tabeman. Te rau anne e roko nakon Will man karoan te babaire ni kakauongo nakon—ao n ongotaeka—n ana taeka Iesu Kristo ni moantai.

"N tabetai ataei a bwainingareai ibukin te bwai are I karoia ke n aki karoia, ma I aki tabe iai ibukina I baireia n te tai ae maan bwa anne aron ae N na maiuakinna," e taku.

Teuana te bwai ae e a kaman baireia Will ma ana utu n te tai ae rang maan bon kawakinan te bong ae te Tabati n tabuia. Anne te kaangaanga ae uarereke ngke e tokanikai ana tiim Will n te butibooro. N aron are e taku Nibwaai, "E na bon aki anga te kaetieti te Uea nakoia natia aomata, ma ti ngkana e a tia ni katauraoa te kawai ibukiia are a na kona iai ni kakoroa bukin te bwai ae tua nakoia bwa a na karoao" (1 Nibwaai 3:7).

Nakon Will, te butibooro bon teuana mai buakon bwaai aika kakawaki inanon maiuna. E taku tinana, "bwaai ake e karaoi Will a irekereke ma te butibooro ibukina bwa e tatangira te butibooro. Bon mamaten nanona ae e rang ni bwakuaku iai."

Ngaia are ngkana e kaoaki Will bwa e na ira te tiim n takakaro n te aono, e taonako kukureina. Tii te kaangaanga: angiin ana tai n takakaro te tiim a boo n te Tabati. Angiin te tiim a aki butimwaea te tia takakaro ae e na tiku n te Tabati. N rinea n aki takakaro n te Tabati nanona e na kona ni kabuaa ana tabo n te tiim.

Ma e a kaman karoao te babaire anne Will n te tai ae rang maan. E na kawakina te bong ae te Tabati n tabuia.

Will ma ana utu a kaai n tataro ni kabane ao ni butiia te Tama are i Karawa n nanoia ni kan kawakin Ana tua ao ni bubuti Ana ibuobuoki. Ngkanne Will ao tinana a marooro ma kouti man taian tiim ibukin aia koaua. N aron miimiia, taian kouti a tangira Will bwa e na kaaina te tiim e ngae ngke e aki takakaro n te Tabati!

"I ataia bwa ngkana I karinea te Tabati, N na kaka-bwaiaaki," e taku Will. "I bae n aki takakaro n angiin te takakaro n aroia tabeman, ma I a tia n noori kakabwaia, n aron takakaro ake a boo n te Tabati a waekoa naba ni bitaki nakon te bong teuana. I taku bwa e nakoraoi au takakaro ibukina iai au bong ni motirawa."

E rikirake n tamaroa. E waekoa ni kunea Will bwa temanna kaain ana tiim bon kaain naba te Ekaretia. Tabeua te namwakaina ni kaai n takakaro, te ataeini-mwaane temanna e katootonga Will ao e aki naba takakaro n te Tabati.

Ngkana ko namakinna bwa ko aki karekea te kakabwaia n te ongotaeka, tao ibukina ko aki kona n noori bwaai ni kabane ake e katauraoi te Tama are i Karawa ibukim. Ni karaurau ni kakauongo nakon ana taeka Kristo ao ni beku ibukin te Uea bon te babaire ae eti n taainako, ngaia are karoao te babaire anne ngkai!

"I butii ngkami bwa kam na karoao te babaire ikai, ngkai naba, n aki tibanako man te kawai are e na kairiko nakon ara kouru: te maiu ae akea tokina ma Tamara are i Karawa," e taku Beretitenti Thomas S. Monson ("The Three Rs of Choice," *Riaona*, Nobembwa 2010, 68).

Tai karoao maium bwa kanga aron te takakaro ni "Kiba ke n Tebo." Tai karika maiun tamneim n te kabuanibwai ke n aekakin nako kabwaka n te maiu n tamnei. Rinea naba mangkai n iriira Iesu Kristo ao ni kakukureiko n te rau are E uotia nako nanon maium. ■

Kain RARIKIU AE KAMIIMI

Iroun Samantha Best

Tabeua te ririki n nako I nanokawaki ibukina I namakina ae kanga akea ae N na taetae mangaia. A raroa nako au utu ao akea raoraou, ngaia are I aki kona n noora rain te manga maiu riki.

I maeka ma ai tinau ao ai tamau, ao tii te bwai ae a tuangai ae N na aki taetae nakon te mwaane ae ikawai ae maeka irarikiu. A taku bwa e kamimii, ao a bon karakaa rongorongona bwa a na kakamaakai.

E ngae n anne, te Kaonobong teuana ngaia ma uoman ataeinnaine aika bon rorou a butiiai buokaia ni katea oon rarikiia. I kariaia ni buokiia ao ni waakina te mwakuri ni katean te oo.

Imwiin taratarakiia ataeinnaine aikai, I nooria bwa a tikiraoi, ngaia are I a moanna ni kataetaeiia, are e kairiai nakon te marooro iaon taekan Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira. A rangi ni mwaiti au titiraki, ake a bon kaekai. I moanna ni kukurei. E kaoai kaain rarikiu bwa N na nako n taromauri mangaia n te bong are imwiina n nooria ngkana I tangiria. I mena inanon maiu ae mangori, ngaia are I kunea bwa akea te bwai ae na bua.

Te nakonako rinanon mataroan te umwantabu n te bong are imwiina, I namakina te rau inanou are I aki oota iai, ma I ataia te ekaretia bon te tabo ae I riai ni mena iai. I kabwarabwaraaki nakoia mitinare n te ingabong are imwiina, ao I nooria bwa a kanga n *ataia* bwa e koaua te Ekaretia.

I moanna n ongora n taian reirei aika kakaokoro mairouia mitinare. I kuri n aki butiia te Tama are i Karawa ni kanakomaia uoman mitinare akana a tatangira, mwamwannano, ao n iai irouwia te tamnei n te tai ae tamaroa. Rinanon aia ibuobuoki I karekea te atatai mairovia n taekan te euangkerio.

Imwiin ongoraau irouwia n tibwauaan aia atatai ibukin te Tama are i Karawa ni buokiia n aia kaangaanga, I namakinna ae I riai n tataro n nooria ngkana te bwai are a taekinna e bon koaua. Imwiin au tataro, I namakina te bwai ae kakukurei, ae rau, ao ni bebete inanou. I ataia bwa I a tia ni karekea te kaeka n te tairiki anne rinanon te Tamnei ae Raoiroi.

Karekean te atatai aei, e waekoa ni karikirakea au koaua. Inanon kaainakin te Ekaretia n 2013, I a tia n noori ni koaua kakabwaiia n ataakin te Tama are i Karawa are e anganai. I kakaitau ibukiia mitinare akanne ao ibukin kaain rarikiu ni kaoai nakon Kristo. ■

E maeka te tia korokaraki i Victoria, Aotiteria.

I mena n te maiu ae mangori, ma te nako n taromauri ma kaain rarikiu e bitii bwaai ni kabane.

I KATAIA NI KAMWAKURA AU ONIMAKI

A u kabo n te ping-pong ma raorao ae Erfrey e toki ngke iai teniuia te karebwerebbe iaon ana mataroa. I ongo te bwanaa ae I aki ongongo mai imwaina ma te ee n Hiligaynon, taetaen abara.

Erfrey e kawaekoa nakon te mataroa, ni kantaningaia bwa e na kaitibo ma ngaiia. "Nakomai!" e taku nakoiu. "I tangiria bwa ko na kaitibo ma raoraou!"

A kabaraakinia n te mainaina ao a roko bwa a na reirei ma tarin Ertrey are e uarereke bwa a na katauraoia nakon te bwabetito. I taetae ni

Imatang nakoia, ao a rang kukurei n tuangai ngkana I kona n raitaeka n tain aia marooro ma tarin Erfrey.

I iangoia bwa nakoau bon tii te raitaeka. Ma I a riki bwa te tia marooro ngkai e rangin rootaki nanou n aia taeka. E reke irou te namakin ae I aki kona ni kabwarabwara, te namakin ni kukurei ae I tuai man namakinna mai imwaaina.

Imwiin te namakin anne, I tuangiia mitinare bwa a na reireiniia au utu. Ma ngke a roko, au karo a katerea bwa akea aia tabo kaain te Momon n roko n ara utu.

I tangiria bwa N na bwabetito-aki, ngaia are I a kamwakura au onimaki. I aki mamamatam ao I tataro. I kataia n riki bwa te banna ni katooto nakoia.

Uoua te ririki imwiina, rinanon au onimaki ae reke ao ana boutoka n tangira Tamara are i Karawa, e a marau nanon tamau ao e a tiaina au beebwa ni bwabetito. I kukurei n taekinna bwa au koaua n te euangkerio ae e a tia ni kaokaki bon au bwai ae moan baan te kakaawaki. ■

Arnel M., Negros Occidental, Biribin

MAN TE BURAIMWARI NAKON TE BOOTAKI N ATAEINNAINNE

Ia tia ni kunea bwa e kaangaanga aron te bibilitaki nakon bwaai aika a boou. Anne bukina e nako nanou ngke I kiitana te Buraimwarii ao ni waaki n te Bootaki n Ataeinnaine. N te moan tai I bon aki taneiai iai. Te Bootaki n Ataeinnaine bon te otabwanin ae kaokoro—akea te tai n anene, akea te tai n tibwatibwa. Ti karaoa naba te Miutou inanon te wiiki.

I tii tangiria n rin ao n namakina te mweengaraoi, ngaia are I a ira tain au tiketuo. I tataro ni mwaitin te tai, ao I a tabe n taneiai nakon te tai ae boou ao ni kabaeaki ma ataeinnaine ake tabeman.

Inanon waakin te wiiki, I a moanna n ataia bwa I a bon ira ana burokuraem te Bootaki n Ataeinnaine. I a reakina riki taekan te euangkerio, e a reke riki au tai ni karekea ae raoiroi ni katoa wiiki, ao I a kona n nako n te tempora ao n namakina Tamnein te Uea inanon Ana auti.

Ngkai I kakaitau ibukin te Bootaki n Ataeinnaine. I rang kukurei ni karekea te tai aei ao au tai mai roun Tamara are i Karawa. ■

Bethany W., Florida, USA

TE TAMNEI AE ITIAKI: E KAKAWAKI RIKI NAKON TE KABOO

Nte kawaniua ni koraki I kaaina te kirabu ni boki. Ni katoa namwakaina ti kaitibo ni maroroakina te boki, ao ni banen te ririki ti karaoa te kaboo n nooria bwa antai ibuakoia kain te tiim ae atatai riki ni kanoan taian boki. Teuana te tua are ti taua n tainako bwa ti na wareka te boki ae itiaki.

Teuana te namwakaina, ngke I waaki ni wareka te boki are imwiina, I namakinna bwa e aki itiaki. Ma I riai ni warekia ngkana I tangiria bwa e na moanna au tiim n te kaboo. I aki riai ni uotia rikaaki. Tabeua te mwakoro imwiina, e a moanna ni buakaka. N tokina, I a katikua. I ataia bwa I riai n aki warekia—kawakinan itiakin tamneiu e uaana riki nakon te moanna n te kaboo.

Ma I rang raraoma n tuangiia kaain au tiim Te tairiki imwina boowin ara kirabu, I tataro nakon Tamara are i Karawa bwa e na buokai n anganai te ninikoria ni kaitaraia.

Te bong are imwiina I a rang raraoma. I tekateka ma au tiim. N te tai are e waaki iai te boowi, ao N nang kataia ni kabwarabwara nakoia bwa I aki kona ni wareka te boki. Ma imwaain ae I teirake, ao te tia kairiri e teirake ao e kabwarabure. E kabwarabwara bwa e tuai man wareka te boki imwaain ae e katoka iaon ara rinan ni boki ao e aki ataia bwa tera te boki arei. E taku bwa e na kanakoa mai ikekei. Ngke I okira mweengau, I karabwa Tamau are i Karawa.

I ataia bwa ngkana ti kawakina ara kainibaire, te Uea e na kawakiniira. E aki kakaraoa are e karaoia nakoiu n te tai arei n tainako, ma E na anganai n taai nako te ninikoria ni karaoi babaire aika tamaroa. ■

Ashleigh A., Utah, USA

E NAKOIM NGKANNE

Te Riaona e butimwaii bwaai ake kam rinanona ao atatai aika nano ni maiuakinan te euangkerio. Karina am karaki n liahona.lds.org (kotea “Submit an Article”).

Tibwauuaakin Tinaeki ao te Moangare

**Ngaira
Sam ao
Anastasia,**

ao ti kataia ni KAOTA
ARA TAURA n ibuokanbwai
ma tabeman!

1

Ti na Kanga n Ibuobuoki?

Te tabo are ti maeka iai, i Florida, USA, ti nooria aomata aika mwaiti aika ake a mweengaia. Ti miimi bwa ti na kanga ni buokiia. Iesu e kamwarakeia aomata ake a baki, ao ni kabane a kainna-noa te amwarake! Ngaia are ti baireia bwa ti na karaoi kaonteina n tinaeki ibukin bwaai aika a karina n riki.

2

Kabooi Bwaai ni Katauraoi ibukin Baika a Kainnanoaki

Raoraora Joa e buokiira ni kabooi bwaai ni katauraoi ibukin baika a kainnanoaki n te titooa ae kakateua-na te taaraa booia.

3

Karaoan Kaonteina ni Bwai

Ti karinii mwakoro ni bwata, te kariki ma te tiiti, ao tabeua tinaeki aika kangkang inanon nnen karara. E kataa naba teuana Sam n nooria!

4

E tikiraoi!

Tibwauaakin ara kaoteina e karika moangarera. A taku tabeman aomata, "Ko rabwa!" ao "e Tikiraoi!"

5

Kaonteina ni Bwai aika a Mwaiti Riki

E kanakoa te rongo-rongo aei tinara aonraain, ao te mwaanga ibukiia kairake n ikawai aika tuai n iein a kunea

rongorongona. A karaoi riki 100 kaonteina n tinaeki ibukin taabo ni katantan ibukiia aomata ake akea mweengaia. Taabo ni katantan a kamanenai ni kaoia aomata bwa a karin araia n te burokuraem ni buukiia ni karekei mweengaia. Anne e karika kukureira ae bat!

KO NA KANGA NI KAOTA?

- Rinea te mwakuri n ibuobuki n anganano ae ko kan karaoia ma am utu.
- Anga te angabwai n aki mamamatam inanon am tinaniku ni kabwianibwai. E na kamanenaaki am mwane ni buoka temanna ae e rang kainnanoa buokana.

KANAKOA NAKOIRA TE ITOI

Ko kanga ni kaota am taura, n aron ae butiira lesu bwa ti na karaoia? Kanakoa Nakoiria te te itoi ma am karaki, tamneim, ao aia kariaia am karo. Taraa iteraniba 71 ibukin rongorongona riki tabeua.

Iroun Murlene Watkins

E boboto i aon te karaki ae koaua

"I tangiria ni wareki booki aika tabu, ao, ni katoa tai ngkana I karaioia, I namakina te Tamnei ae rikirake inanou—te kakoaua ae a bon koaua" (Aia Boki n Anene Ataei, 109).

E kaoa rannimatana Lucia ae waanako man tangina. E aki tangiria bwa ana nooria ataei ake tabeman n tang. E kitana te tabo n reirei ao ni waekoa n okira mweengana.

E maeka Lucia n te aba ae uarereke, n tikiraoi. Ti ngaia kaain te Ekaretia n te reirei. Ataei ni kabane ake tabeman a nakon te aro ni kiritian ae ti tabo tetataro iai. A bwainingarea Lucia ao aki takakaro mangaia bukina bwa e kaokoro.

Tiaki ti anne te kaangaanga. N tabetai taan reirei aki kubwara Lucia ngkana e tabeka baina.

"Ma te bong aei bon te kabanea ni buakaka ni bong

karekea!" Lucia e iangoia n ana iango te koroboki are mai imwaina. E taamwakaa te atibu inanon kawaina. N tain te kiraati, te tia reirei e wareki tabeua kiibu man te Baibara ae aki oota iai Lucia. A kaota nakoina bwa Te Tama are i Karawa, Iesu, ao te Tamnei ae Raoiroi bon aomata aika tii temanna. Ngkanne te tia reirei e taku bwa iai *tabeua* ekaretia aika aki kakoaua te bwai ae tae-kinaki n te Baibara. E karekeea taraan Lucia ana tia reirei. Ataei ni kabane n te kiraati a bane ni ngare.

E a nanououa Lucia. Tiaki aomata aika a kaokoro te Tama are i Karawa, Iesu, ao te Tamnei ae Raoiroi? Tera ae karaoaki?

N te tai ae waekoa e reke ana iango ae kakukurei. E na konaa titirakinia mitinare! A nanakon ana kaawa Lucia ni katoabong. "Ana ataia bwa ana kanga ni buokia!" e iango.

Ngke e roko ni mweengana Lucia, e noora Titita Brown ao Titita Ruiz. A ibuobuoki ni bwamwiia te

Te KAEKA ibukin

ran nakon te tangke iaon taubukin te auti.

E kanakoa ana titiraki Lucia n te tai naba anne. "Bukin tera te Baibara e taekinna bwa te Tama are i Karawa ao Iesu bon aomata aika tii tebo?"

E moangare Titita Brown. "Anne te titiraki ae tikiraoi. Imwiin te amwarake n te tawanou ti na kakaai tabeua kiibu man booki aika tabu ibuokin tabeua ibuobuoki."

E kaangaanga ioun Lucia bwa e na katoonga te kuuka ae kangkang te *ropa vieja* ae a tia ni karaoia Mama. Te bwai ae ekan ataia bon ti te reke!

N tokina e toki te amwarake n te tawanou. Lucia ao mitinare a kauki aia boki aika tabu. A wareka rongo-rongon miin Iotebwa Timiti. Imwiina a wareka taekinna bwabetitoakin Iesu. Kiibu aika uoua aikai a kaotia bwa Te Tama are i Karawa, Iesu, ao te Tamnei ae Raoiroi a bon kaokoro.

"Ngaia ae bukin tera kiibu ake tabeua a taekinna bwa ti tebo?" e titiraki Lucia.

Titita Brown e moana rairan taian iteraniba. "Ti a wareka Ioane 17. Anne are e tataro ia Iesu nakon te Tama are i Karawa iaon taekan Ana Abotoro."

A wareware temanna imwiin temanna. Inanon booki aika tabu, e tataro Iesu bwa a kona Ana Reirei "n ti teuana" n aron Ngaia ao te Tama are i Karawa bon ti teuana. Lucia e wareka teniuia taina aika kaokoro ngke E taekinna.

"Aki kona Abotoro n riki bwa aomata aika ti tebo," e taku Titita Ruiz. "Ma a *kona* n riki n teuana n aron aia koaua ao aia mwakuri. Anne aron rikin te Tama are i Karawa, Iesu, ao te Tamnei ae Raoiroi n riki teuana."

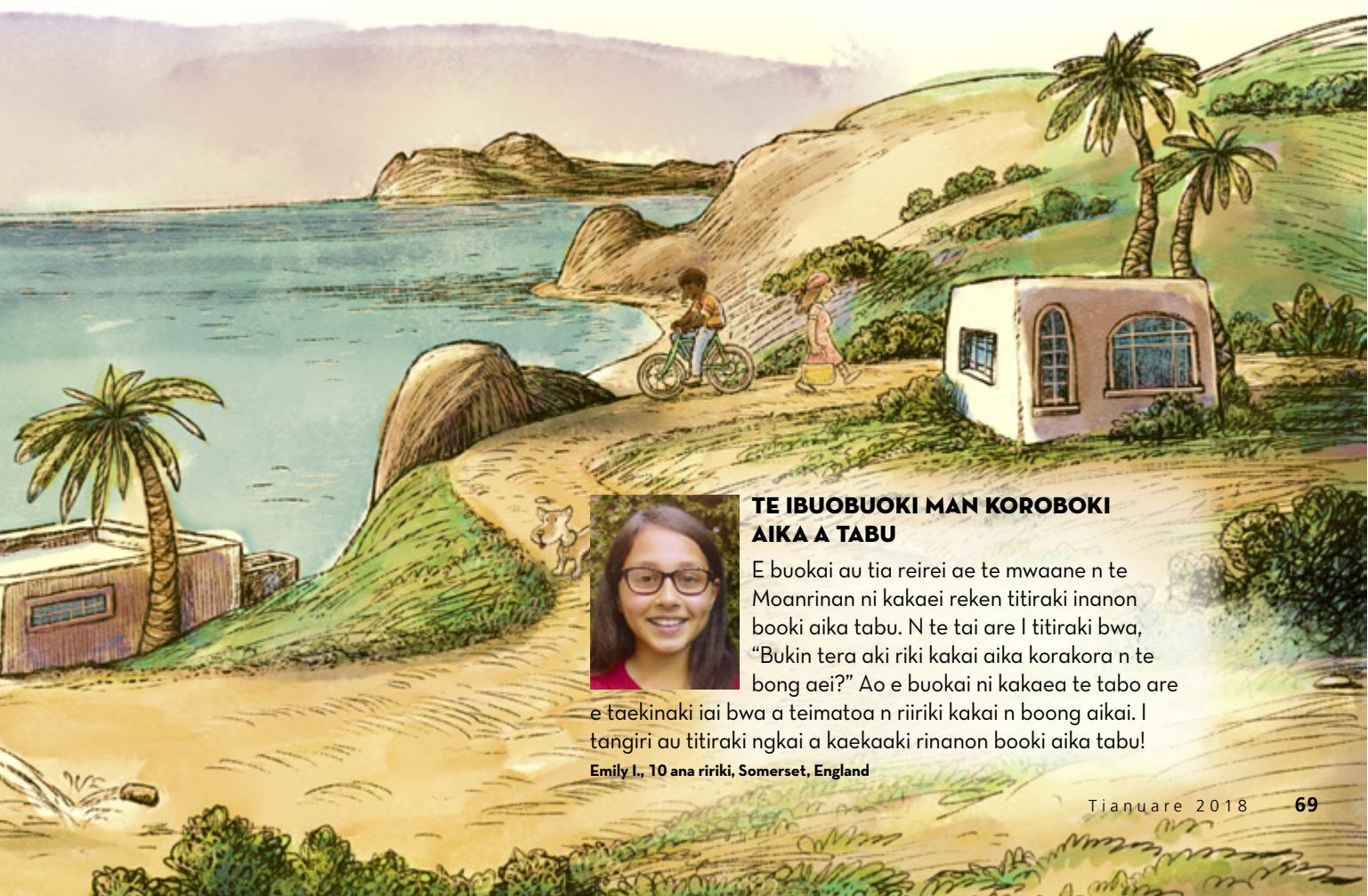
E moanna n namakina te rau Lucia inanona. E ataia ae te Tamnei ae Raoiroi. E taekinna n nakoina bwa tera te bwai are e taekinna Titita Ruiz e bon koaua.

Te Tama are i Karawa ao Iesu bon tiaki aomata aika ti tebo. Ma ti tebo n te bwai ae A taekinna ao ni karaoia. Ma e ataia Lucia bwa A bon tangiria. ■

E maeka te tia korokaraki i California, USA.

E nanououa Lucia n aron te bwai are e taekinna ana tia reirei te aine. Antai ae kona n ibuobuoki?

LUCIA

TE IBUOBUOKI MAN KOROBOKI AIKA A TABU

E buokai au tia reirei ae te mwaane n te Moanrinan ni kakaei reken titiraki inanon booki aika tabu. N te tai are I titiraki bwa, "Bukin tera aki riki kakai aika korakora n te bong aei?" Ao e buokai ni kakaea te tabo are e taekinaki iai bwa a teimatoa n riiriки kakai n boong aikai. I tangiri au titiraki ngkai a kaekaaki rinanon booki aika tabu!

Emily L., 10 ana ririki, Somerset, England

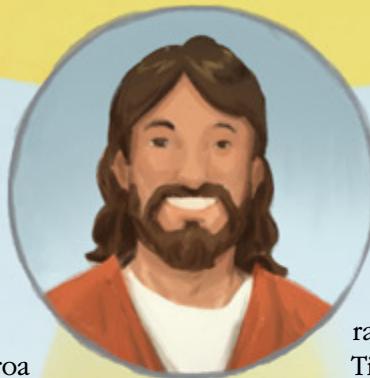
Iroun Beretitenti
Thomas S. Monson

Kaurai Ami TAURA

Ngaira n tatabemaniira nako ti roko n te aonaaba ma **Otan** Kristo. E bon nakoira kawakinan otan ara **taura** bwa e na otamwaaka nakoia tabeman bwa a na nooria ao n iria. Teuana te kawai ae tamaroa ni kawakinan te onimaki are ti kainnanoia bon kamatebwaiā koroboki aika a tabu ao te tataro.

Ngkai ko kateimatoa otan am koaua bwa e na otamwaaka, ko na riki bwa **otan te kanikina** etieti ibukiia ni kabane bwa a na nooria. E taku te Tia Kamaiu, “Kam na kaoti ami **oota** i mataia aomata n ai aron aikai, bwa a na noori ami mwakuri aika raraoi ao a na neboa Tamami are i karawa iai” (Mataio 5:16).

Tibwangara ni kaota bon akea tiana. A kato-bibiira ni katoa bong. Ngkai ti irii ana banna

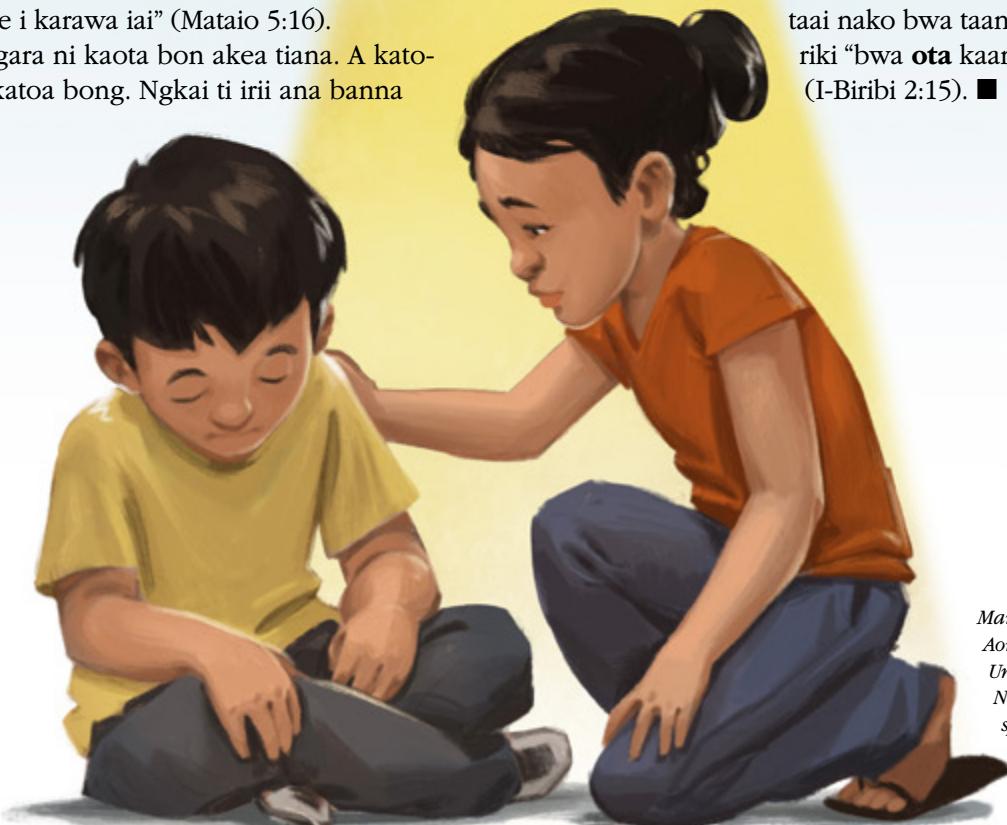
ni katoto te Tia Kamaiu, ti na riki bwa **te ota** inanon maiuia naake irarikira— are a kona n riki bwa kain ara utu, raraora, ke te iruwa.

Ti kona n riki bwa te **ota** nakon te aonaaba.

Kaanga ai aron kauraan te **taura** kaura inanon te ruu ae rootongitong ni kaonaki n te **ota**, n riki bwa te banna ni katoto e kona n buoka **kaotaan** te aonaaba ae rikirake n rootongitong.

Raou, ti kona n riki, n aron are e taekinna Abotoro Bauro, “banna ni katoto iriouia taan kakoaua”

(1 Timoteo 4:12). Ti kona ni kinaaki n taai nako bwa taan iriira Kristo ao n riki “bwa **ota** kaanga itoi iaon te aba” (I-Biribi 2:15). ■

Man “Riki bwa Ootan te Aonaaba” (Brigham Young University devotional, Nobembwa 1, 2011), speeches.bry.edu.

KANAKOMAIA AM ITOI

Kam na kanga ni kaotai
ami taura, n aron are e
tua lesu bwa kam na karaoia?
Ko katea te banna ni katooto,
buokiia raom, ke n tibwa am koaua? Kaongoa te Riaona ni
kanakoan ami karaki ao ami itoi!

1. Korea te itoi aei ao koreia bwa e kanga ni kaotai
ami taura n riki bwa banna ni katooto ke ni buokiia
tabeman.
2. Korea te itoi ni kanakoa man te tamnei ao rawea
tamneina. Ke angan temanna bwa e na rawea
tamneim ae ko taura te itoi!
3. Ma aia ibuobuoki am karo, karinna kanakoa
rinanon liahona.lds.org (kotea “Submit an Article”).

3 Nibwaai 17:7, 9

3 Nibwaai 17:21

Ioane 8:10-11

ITOIN KOROBOKI AIKA A TABU

Karana te itoi ngkai ko wareki koroboki aika a
tabu n ana banna ni katooto lesu Kristo.

3 Nibwaai 11:13-15

Ioane 11:33-44

Taraa Mareko
10:46-52

Lucas ao te Tia Iowawa

Lucas e namakina te raunnano ae korakora n te bwai are e taekinna . . . ni karokoa e noora moan Pedro.

Iroun Eric B. Murdock

Ana Maekatin te Ekaretia

E boboto i aon te karaki ae koaua

"Ti na tataekini taeka aika raraoi imarenara ni mweenaga ao taabo ake ti mena iai" (Anene n Taromauri, no. 232).

"Oakea ngaira! Ae e a roko Pedro!"

Ni kabane kaain te reirei a ataia bwa Pedro te tia iowawa. E bubura, ao e unuun! E tataebuakaia ataei, ao e anai kanaia, ao e kakiokioia ni katobibia te kaawa n reirei. Akea ae e kan airiiri ma ngaia.

Pedro e rirarikin Lucas ao raraona, Arthur. E araniia bwa a "kii biubiu" ao e kebutia Arthur.

Lucas e kua iroun Pedro n arona n iowawa. N aki bae n iangoia, e takarua, "Katokia, Pedro!"

Lucas e aki kona ni kakoaua. E a tia n tei ni kaitara te tia iowawa n te reirei!

Pedro e nanobubu ao e taua Lucas man ana kabaraaki. "Tera ae ko taekinna?" E tata manawan Lucas n te aro are e a kuri n otinako mai bwabwaana! "Nna anganiko riki teuana te kauring," e taku Pedro. "Ma ko riai n tarataraiko!" E notuanako Lucas ao e taonnako.

Imwiin anne, Lucas e karaoa ana kabanea n tamaroa ni kararoa Pedro, ma Pedro e kunea n taai nako. E aki toki n totokoa Lucas man te takakaro, kebutiia n tain te dodgeball, kabwakaa n te tabo n amwarake, ao n taetae n aki akaka nakoina.

N te bongina Lucas ao Arthur a takakaro n ana booro Arthur. Pedro e raweia mai akuun te aroka ao e taua.

"Taiaoka karemai," e taku Arthur.

"Antai ae e na kairoroai bwa N na kao-kia?" Pedro e kebutiia nakon te aroka ao e ngare.

eEbon rang ni maraki nanon Lucas. E a bon rangin un! "Ko ataia bwa tera, Pedro?" E taku Lucas. "Bon ngkoe te kabanea ni buakaka n ataei ae I ataia! Bon akea ae

tatangiriko. Ni kabane aomata a tangiria bwa a na akea ngkoe!"

E toki ngaren Pedro. E namakina te raunnano ae korakora Lucas ngke e taekinna . . . ni karokoa e noora moan Pedro. E aera e na tang? Pedro e waekoa ni baraa-ki ao e taonnako.

E waekoa n roko te nanokaawaki iroun Lucas. Inanon te bong anne, n aki tabe bwa matoara are e a tia ni kataia, Lucas e aki kona ni kanakoa te namakin anne. N te tairiki anne, e nibwara iaon ana kainiwene. E teimatoa n iangoa nanokawakin Pedro.

“E kanga n nanokawaki Pedro?” E iango Lucas. “E aki tabe ngkana e iowawa nakoia ataei tabeman. I bon riai n taekina te bwai ae eti?” Mwaitin iangoana iroun Lucas, mwaitin riki are e ataia bwa e bon *eti* bwa e na tei ibukina ma raraona. Ma e bon *kairua* n taekin taeka aika aki raraoi.

Lucas e katorobubua irarikin ana kainiwene ao e bubutia Tamara are i Karawa bwa e na kabwara ana bure. E butiia Tamara are i Karawa bwa e aki tangiria ni kammaraka temanna imwiin aei. E tangiria bwa e na akoi. Ngke e tia n taekina “amen,” e ataia bwa tera are e riai ni karaoia.

Imwiin te katawanou n te bong are imwiina, Lucas e kaitibo ma Pedro n tei n raraa te oo n tii ngaia. E nako nanon Lucas. Tera ae e kona ni karaoia Pedro? Lucas e karina angina ao e nakoina.

“Um, Kabwara au bure ibukin te bwai are e riki ngkoananoa.”

E taro ni mimii Pedro. “Ko kabwara am bure?”

“Eng. I taekini bwaai aika aki raraoi nakoim, ao I bon riai n aki. Kabwara au bure.”

Pedro e baraaki n taatarai ana kau. “E Raoiroi.”

E a tang te beero. Lucas e waaki n rianna n okira ana kiraati. E a rang n rau nanona. Ma iai te bwai riki teuana ae e kan taekinna. E rairaki n tanrikaaki. “Ti kona ni butibooro n te motirawa ningabongngkana ko tangiria.”

E moangare teutana Pedro. “E tangiraoi anne.”

Imwiin anne, a tabe n nakoraoi bwaai ma Pedro. E bon iowawa naba n tabetai, ma ai tiaki arona are mai imwaaina. E bon takakaro naba ma Lucas tabeua te tai n te motirawa. Ao e bon kaunga! Ni banen te ririki, Pedro e tuanga Lucas bwa e nang mwaing nako. Imwiina e taekina te bwai teuana are e kubanako iai Lucas.

“Ko rabwa ngkai ko riki bwa raoraou,” e taku Pedro. “Riki ngkai I aki rang iraorao.”

E roko te namakin ae rau inanon Lucas bwa arona n akoi n taainako bon te rinerine ae tamara. ■

TAEKINI TAEKA AIKA A RARAOI N TAAI NAKO

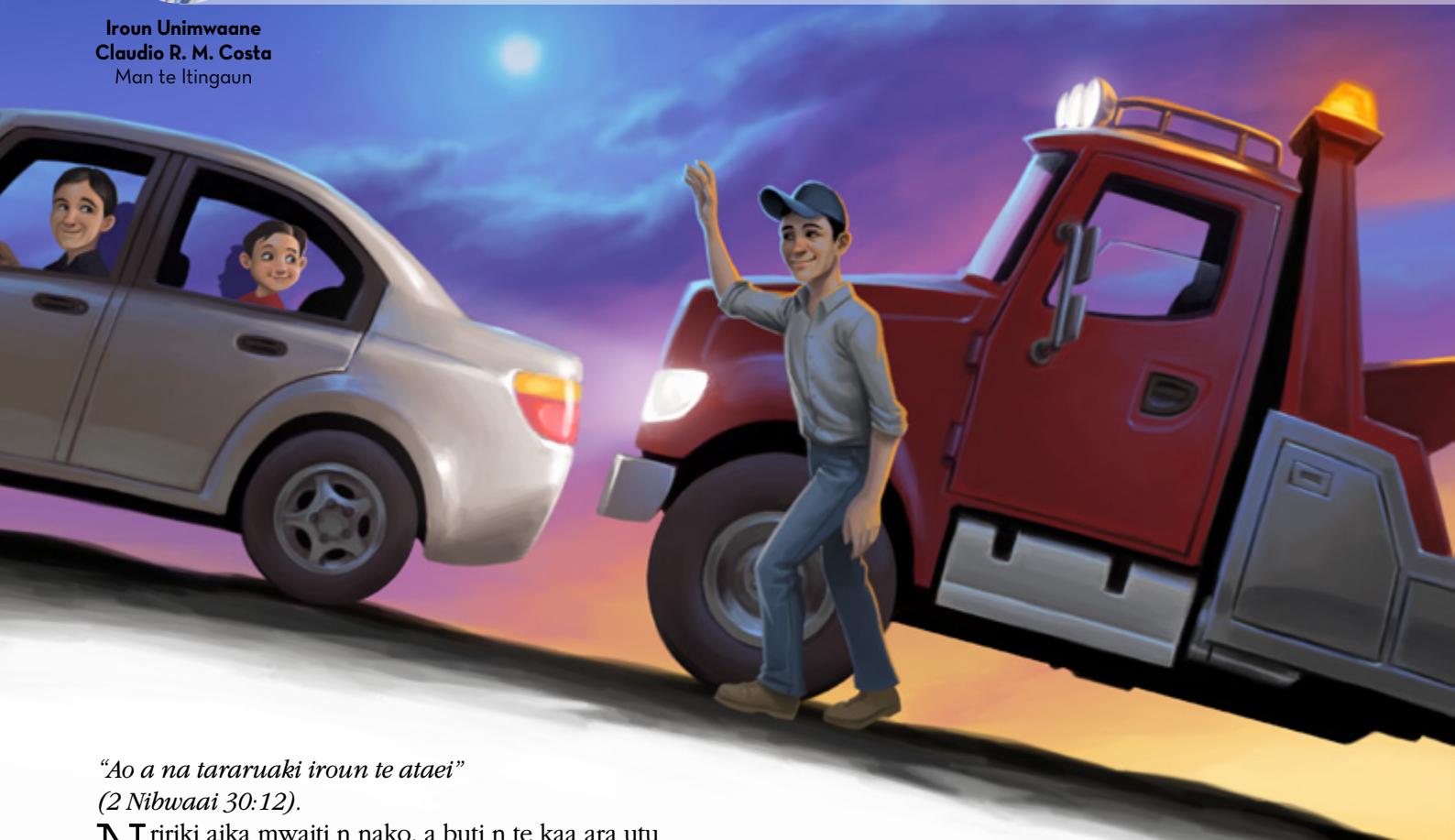
“Kabonganai taetae ni boutokaia ao n tabekiarake naake irarikim.”

Beretitenti Thomas S. Monson, “The Lighthouse of the Lord,” *Ensign*, Nobembwa 1990, 95-96.

Iroun Unimwaane
Claudio R. M. Costa
Man te Itingaun

Moronaai ao te Mwakaeneke

“Ao a na tararuaki iroun te ataei”

(2 Nibwaai 30:12).

Niriki aika mwaiti n nako, a buti n te kaa ara utu man mweengara nako São Paulo, Brazil, imwiin kawarakiia ara koraki. Ngkai ti buti n te kawai ae kama-raa, e a mate ara kaa.

Ti kataia ni manga kamaiua te kaa inanon tabeua te miniti. Ma e bon aki maiu. A mwaiti taian kaa ake a rimoara nako. Akea ae kan tei n ibuobuoki.

N tokin te tai I tuangiia kaain au utu bwa ti riai n tataro. Natiu te mwaane ae onoua ana ririki, Moronaai, e taku, “Tai raraoma, Tamau. I a kaman tia n tataro.”

“Tera ae ko bubuti ibukina n am tataro?” I titiraki.

“I tataro nakon te Tama are i Karawa bwa e na iai te *aomata* ae e na roko ae rabakau ae e na buokiira,” e taku.

N te tai ae waekoa uoua tauran moan te kaa aika otamwaaka a kaoti mai ibukin ara kaa. Bon te turaki ni

katikii bwaai. Bon te mwakaeneke te turaiwa.

“Kam rang tekeraoi,” e taku. “E a bane au mwakuri ibukin te bong aei ao iaon kawaiu n okira mweengau.”

E karaoa ara kaa. Ngkanne e rirmiira ni kakoaua bwa ti roko raoi ni mweengara.

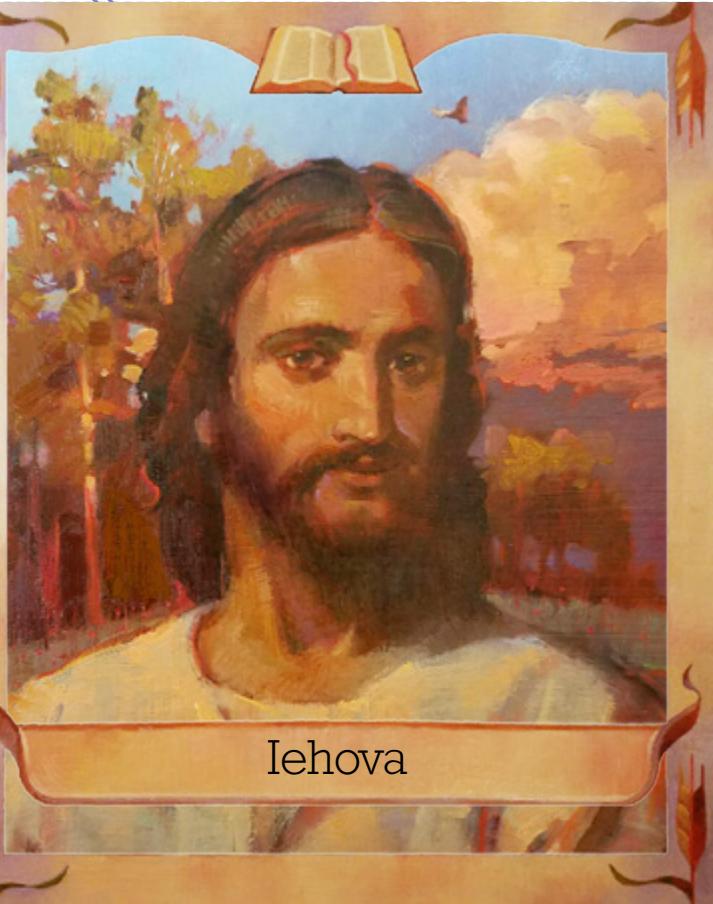
I titirakina Moronaai ngkana e ataia bwa kakawakira te taneiai aei. “E koaua,” e taku. “E kaeka au tataro te Tama are i Karawa. Ngaia are ngkai e a reke oin au koaua! I aki manga kan tangoia riki mairoum,” Tamau! E riingaki nanou n ana katooto Moronaai ae kaonaki n te onimaki.

E a ikawai ngkai Moronaai, ma I teimatoa n uringa ana katooto ae tamaroa man inanon uarerekena. E ngae ngke ko ataei, ko kona n riki bwa te katooto nakoia am utu ao raoraom. ■

Ana Babaire te Atua Ibukira

Imwiin ae ko wareka te kibu
man te boki ae tabu, karana
tamnein temanna te man inanon
te tamnei!

1. Aberaam 3:24–25
2. Mote 2:1–13
3. Mote 2:14–25
4. Mote 2:26–31
5. Aberaam 5:1–7
6. Ebera 5:8–9; Aramwa 12:33
7. Mote 1:39
8. Taian Areru 82:6; I-Rom 8:16

Iehovah bon aran lesu imwain karikan te aonaaba. Bon natin te Tama are i Karawa te mwaane ae kabanea n ikawai ao tarira ae ikawai riki. E buoka te Tama are i Karawa ni karika te aonaaba ao kaai ao maan. Ao E roko nakon te aonaaba bwa e na buokiira n okirikaaki nakon te Tama are i Karawa.

Warekia ao kamatenanoa Itaia 26:4.

Tarataraa mwakoron te O Tetemanti 1 ao 2 n te scripturestories.lds.org.

Koreia ke korotamneia n am tieno tae-kan te tai are ko kaota te tangira ibukira ana karikibwai te Tama are i Karawa ao Iehova.

N na tararua ana karikibwai te Atua man...

Karikanbwaaï

Iroun Kim Webb Reid

E maan imwain ae I
kona n uringnga, te
Atua e karika te tabo
ae tikiraoi ibukiu ni
maeka.

Ngke E moana karaoakin te aonaaba, E kaokoroa te ngaina man te bong.
E karaoa taai, namwakaina, ao itoi bwa I aonga n tainako ni karekea te
oota ae e na kairai.

E karika karawa, taari, ao
te aba. E kaona te aonaaba
ma aekakin maan ao kaai
ni kabane.

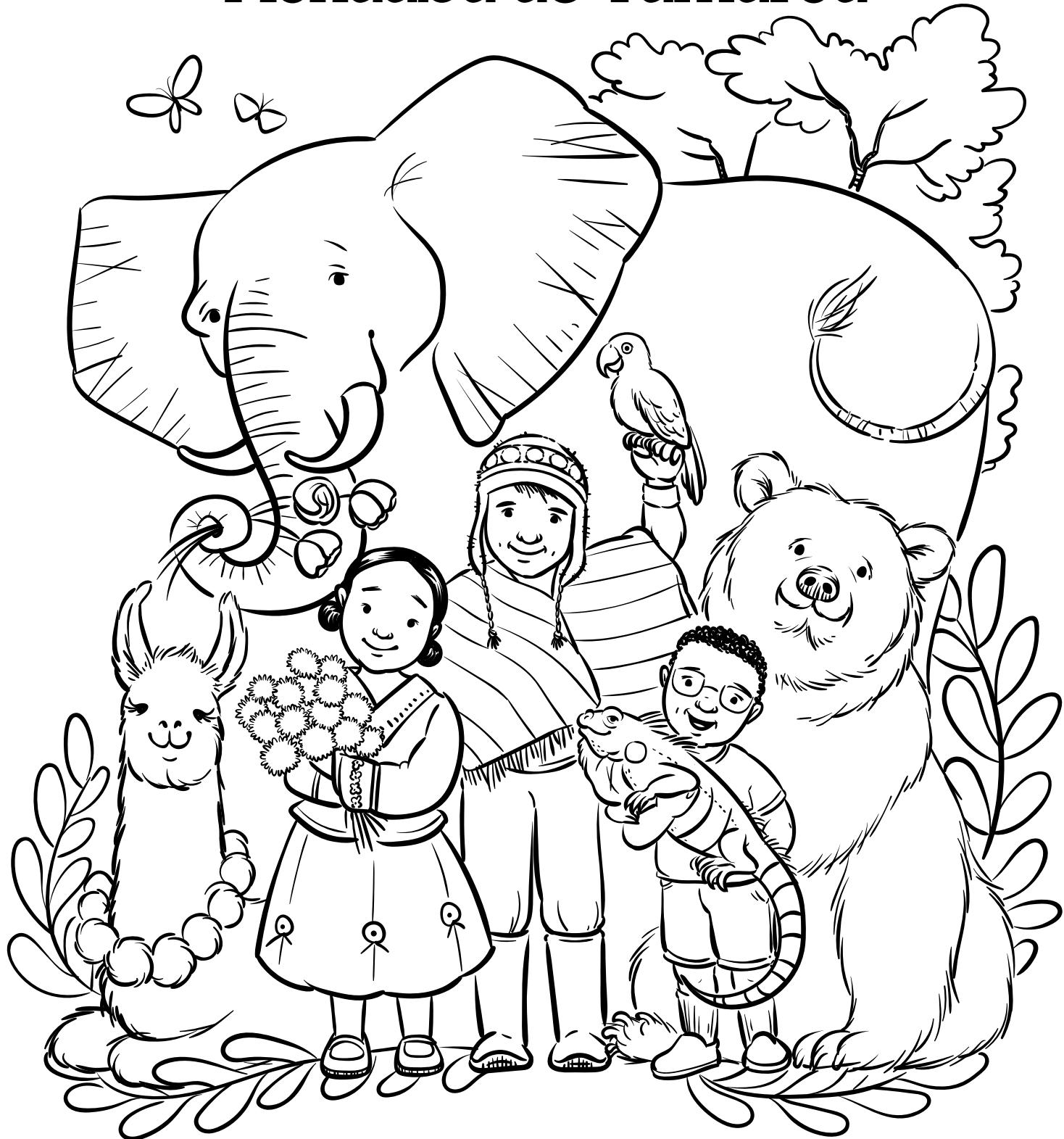

E kariki man ni kiba i
karawa, ika ni uwauwa
i taari, ao maan ni maeka
iaon te aba.

N taainako ngkana i noori ana karikibwai te Atua, I namakina te rau ao te tangira Ibukina. I kakaitau bwa e karaoa te aonaaba aei ibukiui. ■

Ngai Bon Mwakoron te Aonaaba ae Tamaroa

**Iroun Beretitenti
N. Eldon Tanner
(1898–1982)**

Moan ni Kauntira n
te Moan Beretitentii

TE KANTANINGA IBUKIN TE KARIKIBWAI

*Ti kona ngaira n tatabemaniira nako ni
karika mweengara bwa karawa iaon
te aba.*

Ti a iangoa . . . te kaantaninga ni
karikan te aonaaba. E kamatataaki
ni booki aika tabu bwa te kantaninga
ibukin karikan aonaaba bwa e . . .
na katauraoa te tabo ibukiia natin te
Atua mwaane ao aine n te maiu aei
ao ni kakoauaia bwa a tau, rinanon
kawakinan taian tua, n oki nako
matan te Atua man taabo ake a roko
mai iai.

Imwiin karikakan te aonaaba, “Ao E
taku te Atua, Ti na karoia aomata ba
ai arora, ni katotongira. . . .

Ao te Atua E karika te aomata ba
katootongan, E karikia ni katotonga
arona; E karikia ba te m’ane ao te aine.

“Ao e kakabwaia nakekei te Atua;
ao E taku te Atua nako ia, Kam na bat
ni kariki, ao kam na kabatiaingkami,
ao kaona aonaba, ao katea ana kai;”
(Karikani Baai 1:26–28).

Ngke e karika te aine te Atua ao

ni kaira neienne nakon te mwaane,
ao e taku:

“Ma ngaia ae e na kitana tamana
ma tinana te aomata, ao e na nim ma
buna: ao a na riki n ti te irikona nakai”
(Karikani Baai 2:24).

Eng, te mare e kariaiakaki iroun te
Atua, ao imwiin te moan kaongora anne
nakoia bu mwaane ao aine, ti kunei
koroboki aika tabu riki tabeua bwa te
bwai ni kakoaua ae a riki mwaane ao
aine bwa bu mwaane ao bu aine rina-
non te bootaki ni mare. . . . Tiaki mena
ikai bwa ti na ti “amwarake, mooi, ao ni
kimwareirei” (2 Nibwaai 28:7). . . .

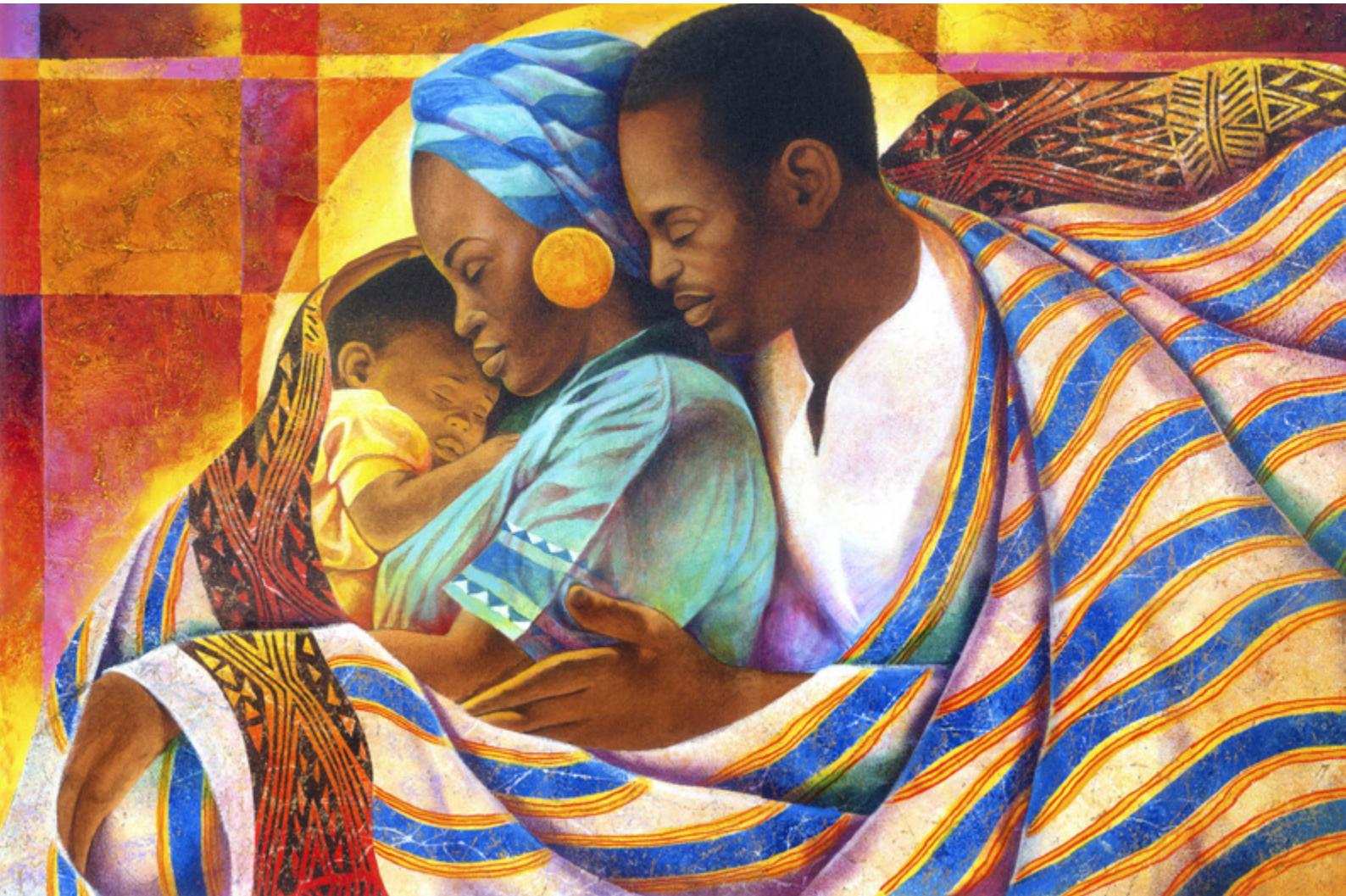
E kakawaki ibukira bwa ti na
ataia, ngkai ti kona n reiakinna man
booki aika tabu, bwa te Atua bon

akea tokina, bwa Ana karikibwai
bon akea tokia, ao bwa Ana koaua
bon akea tokia. Ngaia are, ngke E
anga Ewa nakon Atam bwa buuna,
te reitaki anne bon akea tokina. . . .

. . . Ngkana kaaro a ataa te kaan-
taninga ibukin karikaia, are bon
ngaia naati n tamnei iroun Tamaia
are i Karawa ao are iai tabeia ni
kariki rabwata aika mamate ibukiia
tabeman, ngkanne a kimwareirei n ni
kakain te bungiaki ngkana a kunea
ae ngaia ae iai rekerekeia ma te Atua
ni karikiia ataei n tatabemaniia nako
aika a roko inanon mweengaia. . . .

I ataia bwa rinanon ana euangke-
rio Iesu Kristo, ao rinanon kawakinan
ana tua te Atua ao berita aika tabu
aika ti karoai ma Ngaia, ti kona ngai-
ra n tatabemaniira ni karoa mwee-
ngara bwa karawa iaon te aba ngkai
ti katauraoira ma ara ataei n okira
Tamara are i Karawa. ■

*Man te “Celestial Marriages and Eternal Families,”
Ensign, Meei 1980, 15–18. Tibeering ao bwangtu-
eition a katiteuanaaki.*

**TE BABAIRE N TANGIRA,
IROUN KEITH MALLETT**

Ana babaire ni kakukurei te Atua ae tamaroa e raonaki ma reken te tai ibukira n tatabemaniira, aika Natina n tamnei, n roko nako aon te aba ni karekea te rabwata ae mamate ao ni maeka inanon te mweenga are e rikirake iai te reitaki n te katiteuanaaki ao te tangira. Inanon mweengara iaon te aba, ti kona ni katauraoira ao natira n okira Tamara are i Karawa. (Taraa Karikani Baai 1–2; Motiaeā 18:21; Aramwa 42.)

Inanon naba te Beba Aio

IBUKIIA KAIRAKE N IKAWAI

Moantaa n Oki N Aron Are Baireaki

I.44

Ngkana ko a tia n okira mweengam man am mitinare imwain ae kantatingaaki, aikai waniua kawai aika a na kateimatoako ni beku ao ni waaki nako.

IBUKIIA KAIRAKE

BOTONIANGO IBUKIN TE MIUTUO 2018

Ko kona ni kunea te rau n taainako iro-un Kristo. Kamatebwaiā te botoniango n te Miutuo n te ririki aei ni kakaea bwa e kanga.

TE RAU
IROUN KRISTO

I.50

IBUKIIA ATAEI

Kaurai Ami Taura

Te ririki aei, tibwauia ma ngaira bwa ko na kanga ni kaotaa nako ootam!

I.70